

ПОСІБНИК

З ПИТАНЬ УТВОРЕННЯ
ТА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ
ВОДОКОРИСТУВАЧІВ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Chemonics
Development works here.

Публікація стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках Програми USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО), яка виконується компанією Chemonics International.

Думка авторів не обов'язково є офіційною точкою зору USAID чи Уряду США.

”

ЗМІСТ

1.	Глосарій	6
2.	Мета та предмет Посібника, його основна цільова аудиторія та застереження щодо його застосування	10
3.	Загальний опис реформи в секторі гідротехнічної меліорації в Україні	12
4.	Ціль та переваги створення організації водокористувачів	15
5.	Процедура утворення організації водокористувачів та започаткування здійснення господарської діяльності із забезпечення гідротехнічної меліорації земельних ділянок	18
5.1.	Загальний опис алгоритму необхідних дій	19
5.2.	Ініціювання процесу утворення організації водокористувачів (утворення ініціативної групи)	19
5.3.	Збір необхідної інформації для проведення установчих зборів, визначення території обслуговування меліоративної мережі організації	22
5.4.	Формування порядку денного установчих зборів та направлення повідомлення про їх проведення	23
5.5.	Проведення установчих зборів та оформлення їхнього результату	25
5.5.1.	Перевірка повноважень осіб, що прийшли на установчі збори, та їх допуск до участі у таких зборах	25
5.5.2.	Порядок голосування на установчих зборах із питань порядку денного	27
5.5.3.	Оформлення результату проведення установчих зборів	31
5.6.	Державна реєстрація організації водокористувачів як юридичної особи	32
5.7.	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про меліоративну мережу	36
5.7.1.	Загальна інформація	36
5.7.2.	Відомості про меліоровану мережу, що вносяться до Державного земельного кадастру	37
5.7.3.	Відомості про складову частину меліоративної мережі, що вносяться до ДЗК.	37
5.7.4.	Відомості про складову частину меліоративної мережі, що вносяться до Державного земельного кадастру	38

5.7.5.	Який вид документації із землеустрою має бути розроблено з метою внесення відомостей про меліоративну мережу до Державного земельного кадастру	38
5.7.6.	Хто може бути розробником документації із землеустрою, на підставі якої до Державного земельного кадастру будуть внесені відомості про меліоративну мережу	39
5.7.7.	Чи потрібно отримувати дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель	40
5.7.8.	Земельні ділянки, які включаються до території обслуговування організації водокористувачів при виготовленні документації із землеустрою	40
5.7.9.	Чи можна включити в територію обслуговування організації водокористувачів земельну ділянку або її частину, якщо її гідротехнічна меліорація не передбачена наявною документацією, але власник (землекористувач) бажає забезпечити таку ділянку зрошенням/осушенням	41
5.7.10.	Строк розроблення документації із землеустрою	42
5.7.11.	Затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель	42
5.7.12.	Подача заяви про реєстрацію меліоративної мережі або її складової частини в Державному земельному кадастрі	42
5.7.13.	Документ, яким підтверджується факт реєстрації меліоративної мережі та/або її складових частин	43
5.8.	Процедура набуття організацією водокористувачів права власності на об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі та державної реєстрації такого права власності	43
5.9.	Державна реєстрація речових прав організації водокористувачів на отримані у власність об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі	48
5.10.	Особливості податкового статусу організації водокористувачів як неприбуткової організації	48
5.11.	Набуття та припинення членства в організації водокористувачів	49
5.11.1.	Набуття членства в організації водокористувачів	49
5.11.2.	Припинення членства в організації водокористувачів	52
5.12.	Питання приєднання об'єктів, що належать організації водокористувачів на праві власності, до електричних мереж	52

6.	Система органів управління організації водокористувачів та розподіл між ними повноважень. Організаційна структура організації водокористувачів	55
6.1.	Система органів управління організації водокористувачів	56
6.2.	Повноваження органів управління	57
6.2.1.	Загальні збори – вищий орган управління	57
6.2.2.	Виконавчий орган	59
6.2.3.	Контролюючий орган	60
6.2.4.	Інші органи управління	60
6.3.	Організаційна структура організації водокористувачів	60
7.	Особливості користування організацією водокористувачів отриманими у власність об'єктами інженерної інфраструктури меліоративної мережі	61
8.	Порядок використання організацією водокористувачів об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що належать іншим власникам	63
9.	Особливості оформлення прав на земельні ділянки, необхідні для обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що належать організації водокористувачів на праві власності	65
10.	Організація надання організацією водокористувачів послуг щодо доставки (транспортування) води для потреб гідротехнічної меліорації земель (Правила надання послуг, порядок укладання договорів про надання послуг)	68
11.	Розрахунок та затвердження тарифів на послуги організації водокористувачів	72
11.1.	Загальна описова частина процедури розрахунку та визначення тарифу	73
12.	Внески членів організації водокористувачів. Види, цільове призначення, порядок розрахунку та сплати	75
12.1.	Вступні внески	76
12.2.	Цільові внески	77
13.	Створення резервного та спеціального фондів організації водокористувачів	80
14.	Складання та виконання кошторису організації водокористувачів	82
14.1.	Загальні вимоги до складання кошторисів	83
14.2.	Розгляд та затвердження кошторисів	85
14.3.	Загальні вимоги до виконання кошторисів	86

15. Порядок укладання організацією водокористувачів інших договорів, необхідних для забезпечення діяльності організації водокористувачів	87
16. Будівництво нових об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем	89
16.1. Будівництво нових об'єктів меліоративної мережі, яку обслуговує організація водокористувачів	90
16.2. Особливості будівництва нових меліоративних мереж	91
17. Підстави та порядок ліквідації, реорганізації організації водокористувачів і вирішення майнових питань, пов'язаних із цим	93
18. Корисні посилання та контакти	95
18.1. Державні органи виконавчої влади та організації	96
18.2. Основні нормативно-правові акти, що регулюють утворення та діяльність організацій водокористувачів	96
18.3. Перелік реєстрів та кадастрів, пов'язаних із діяльністю організацій водокористувачів	97
19. Додатки:	98
19.1. Зразок звернення ініціатора утворення організації водокористувачів до державної водогосподарської організації для отримання відомостей, необхідних для проведення установчих зборів	100
19.2. Зразок повідомлення про проведення установчих зборів	102
19.3. Приклад розрахунку голосів (основних та додаткових), що належать особам під час голосування на установчих зборах	104
19.4. Зразок протоколу установчих зборів про утворення організації водокористувачів	105
19.5. Зразок статуту організації водокористувачів із одноосібними органами управління	115
19.6. Зразок організаційної структури організації водокористувачів	131
19.7. Зразок Правил надання послуг організацією водокористувачів	132
19.8. Зразок Методики розрахунку тарифу на послуги організації водокористувачів для водокористувачів	139
19.9. Зразок Положення про внески членів організації водокористувачів	145
19.10. Зразок Кошторису організації водокористувачів	150
19.11. Зразок договору про надання організацією водокористувачів послуг щодо гідротехнічної меліорації	152
19.12. Зразок договору про встановлення земельного сервіту	175

1

ГЛОСАРІЙ

БУВР – басейнове управління водних ресурсів;

використання води – процес вилучення води для використання у виробництві з метою отримання продукції та для господарсько-питних потреб населення, а також без її вилучення для потреб гідроенергетики, рибництва, водного, повітряного транспорту та інших потреб;

вода дренажна – вода, що профільтрувалася з певної території та відводиться за допомогою дренажної системи з метою пониження рівня ґрунтових вод;

водний об'єкт – природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал (крім каналу на зрошувальних і осушувальних системах), а також водоносний горизонт);

водозабір – споруда або пристрій для забору води з водного об'єкта;

водокористування – використання вод (водних об'єктів) для задоволення потреб населення, промисловості, сільського господарства, транспорту та інших галузей господарства, включаючи право на забір води, скидання стічних вод та інші види використання вод (водних об'єктів);

водокористувач – фізична або юридична особа, яка здійснює водокористування;

внутрішньогосподарська меліоративна система – меліоративна система, що знаходиться в межах земель одного власника (користувача) і забезпечує подачу, розподіл та відведення води на цих землях;

гідротехнічна меліорація земель – здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення поліпшення земель з несприятливим водним режимом (перезволожених, переосушених тощо), регулювання водного режиму шляхом створення спеціальних гідротехнічних споруд на схилових та інших землях з метою поліпшення водного і повітряного режиму ґрунтів та захисту їх від шкідливої дії води (затоплення, підтоплення, ерозія тощо). Під час гідротехнічної меліорації земель здійснюються зрошувальні, осушувальні, осушувально-зволожувальні, протиповеневі, протипаводкові, протисельові, протиерозійні та інші меліоративні заходи;

Держводагентство – Державне агентство водних ресурсів України;

Держрибагентство – Державне агентство з меліорації та рибного господарства;

ДЗК – Державний земельний кадастр;

Закон № 2079 – Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 7 лютого 2022 року № 2079-IX;

Закон № 1389 – Закон України «Про меліорацію земель» від 14 січня 2000 року;

забір води – вилучення води з водного об'єкта для використання за допомогою технічних пристроїв або без них;

канал державного значення – канал, що забезпечує перекидання води у маловодні регіони та/або міжбасейновий перерозподіл, та/або внутрішньобасейновий перерозподіл водних ресурсів;

канал на зрошувальних і осушувальних системах – гідротехнічна споруда, що забезпечує транспортування води для потреб гідротехнічної меліорації

КМУ – Кабінет Міністрів України;

меліорація земель – комплекс гідротехнічних, культуртехнічних, хімічних, агротехнічних, агролісо-технічних, інших меліоративних заходів, що здійснюються з метою регулювання водного, теплового, повітряного і поживного режиму ґрунтів, збереження і підвищення їхньої родючості та формування екологічно збалансованої раціональної структури угідь;

меліоративні заходи – роботи, спрямовані на поліпшення хімічних і фізичних властивостей ґрунтів, обводнення пасовищ, створення захисних лісових насаджень, проведення культуртехнічних робіт, поліпшення земель із несприятливим водним режимом та інженерно-геологічними умовами, проєктування, будівництво (реконструкція) та експлуатація меліоративних систем, включаючи наукове, організаційне та виробничо-технічне забезпечення цих робіт;

меліоровані землі – угіддя, на яких здійснено комплекс меліоративних заходів відповідно до затвердженої в установленому порядку проєктної документації;

меліоративна система – технологічно цілісна інженерна інфраструктура, що включає в себе такі окремі об'єкти як меліоративна мережа каналів, трубопроводів (зрошувальних, осушувальних, осушувально-зволожувальних, колекторно-дренажних) із гідротехнічними спорудами і насосними станціями, захисні дамби, спостережна мережа, дороги і споруди на них, взаємодію яких забезпечує управління водним, тепловим, повітряним і поживним режимом ґрунтів на меліорованих землях;

міжгосподарська меліоративна система – меліоративна система, що знаходиться в межах Автономної Республіки Крим, однієї області або одного району і забезпечує міжрайонну та міжгосподарську подачу, розподіл та відведення води;

меліоративна мережа – розміщений на землі та/або під землею цілісний технологічний комплекс об'єктів інженерної інфраструктури, що забезпечує забір або відведення води з точки водовиділу або в точці водовиділу для потреб водокористувачів;

насосна станція – гідротехнічна споруда, що забезпечує забір води та її подачу в закриту мережу або мережу відкритих каналів для потреб гідротехнічної меліорації;

організація водокористувачів (далі – ОВК) – неприбуткова юридична особа, створена власниками та/або користувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення для забезпечення використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем з метою надання послуг щодо гідротехнічної меліорації земельних ділянок на території обслуговування меліоративної мережі організації;

перерозподіл водних ресурсів – подача (перекачування) води з одного річкового басейну в інший або в межах одного річкового басейну для забезпечення потреб у водних ресурсах водокористувачів маловодних регіонів;

послуги організації – послуги, що надаються організацією водокористувачам та включають забір води із джерела зрошення, її доставку водокористувачу для гідротехнічної меліорації та відведення води;

проєкт № 7577 – Проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності (реєстр. № 7577 від 21.07.2022).

РОВР – регіональний офіс водних ресурсів;

складова частина меліоративної мережі – один або декілька технологічно пов'язаних інженерних меліоративних об'єктів (трубопроводи, канали на зрошувальних і осушувальних системах, гідранти тощо), що приєднані, були приєднані або мають бути приєднані до точки водовиділу відповідної меліоративної мережі;

територія обслуговування меліоративної мережі організації (далі – ТО) – сукупність земельних ділянок (частин земельних ділянок) сільськогосподарського призначення, гідротехнічна меліорація яких може забезпечуватися меліоративною мережею (мережами) організації;

точка водовиділу – місце на каналі на зрошувальних і осушувальних системах або іншому джерелі зрошення, з якого здійснюється первинний забір води для зрошення території обслуговування меліоративної мережі або скидання води, відведеної з території обслуговування меліоративної мережі;

цільовий внесок – грошовий чи інший майновий поворотний або неповоротний внесок члена організації, внесення якого може передбачатися рішенням загальних зборів членів організації для забезпечення виконання конкретних завдань організації;

член організації – водокористувач, який вступив до організації.

2

**МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ПОСІБНИКА,
ЙОГО ОСНОВНА ЦІЛЬОВА
АУДИТОРІЯ ТА ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
ЩОДО ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ**

Цей посібник створено з метою допомогти сільськогосподарським товаровиробникам, що користуються або мають плани скористатись послугами із гідротехнічної меліорації:

- створити організацію водокористувачів, уникаючи помилок;
- організувати управління та керування ОБК, виходячи із потреб засновників та членів ОБК;
- досягнення утвореною ОБК її основної мети та цілей – забезпечення гідротехнічної меліорації земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що входять до її ТО.

Посібник буде корисний сільськогосподарським товаровиробникам, працівникам підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держрибагентства, інших центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЦЬОГО ПОСІБНИКА:

- ⚠️ положення цього Посібника не є офіційним тлумаченням норм відповідних нормативно-правових актів, що у ньому згадуються, мають виключно інформаційний та рекомендаційний характер та відображають особисту думку його розробників, що жодним чином не замінює умов та вимог, які містяться у чинних нормативно-правових актів;
- ⚠️ Посібник складений на підставі положень нормативно-правових актів, що є чинними станом на дату його публікації, тому рекомендації у цьому Посібнику варто застосовувати з урахуванням змін, які час від часу можуть вноситися до таких нормативно-правових актів;
- ⚠️ будь-яке копіювання та розповсюдження положень цього Посібника можливе лише за умов посилання на нього.

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС РЕФОРМИ В СЕКТОРІ ГІДРОТЕХНІЧНОЇ МЕЛІОРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Реформування в сфері зрошення та дренажу – це одна із важливих і кропітких реформ, що проводяться у нашій державі.

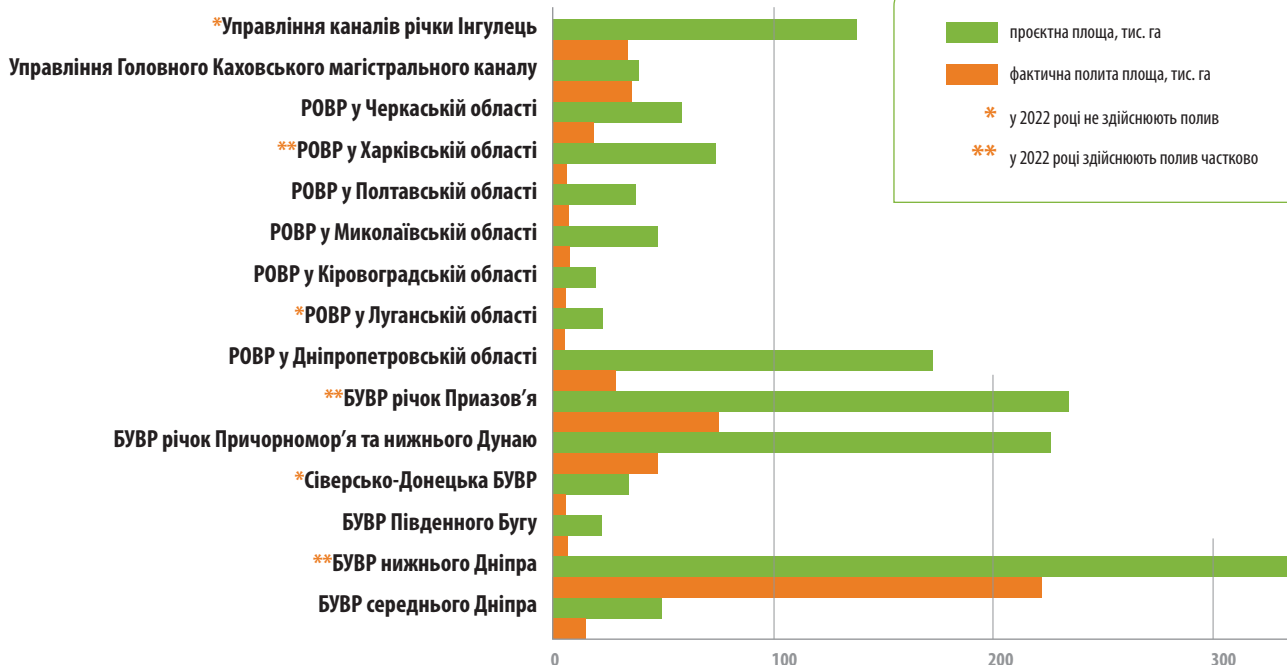
Ще у 2017 році уряд України у співпраці зі Світовим банком та за підтримки USAID спільно підготували Стратегію зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, що була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. №668 (далі – Стратегія) та наразі успішно впроваджується.

Військова агресія росії проти України не вплинула на прагнення аграріїв розвивати гідротехнічну меліорацію та розвивати країну. Адже наразі аграрна галузь разом із військово-промисловим комплексом є ключовими для української економіки.

При цьому стан об'єктів інженерної інфраструктури зрошення та дренажу залишається кризовим із загрозою погіршення у разі затягування із завершенням реформи, оскільки Україна використовує лише частину наявних потужностей, в той час як зміни клімату вимагають динамічного зростання зрошуваних площ. Про це факт свідчать наведені нижче статистичні дані.

Рис. 1. Інформація про фактичну площу зрошення у порівнянні з відповідними проєктними потужностями меліоративних систем

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛИВУ ВІДНОСНО ПРОЄКТНОЇ ПЛОЩІ ДЕРЖАВНИХ ЗРОШУВАЛЬНИХ СИСТЕМ (2021 рік)

На сьогодні Верховною Радою України та Урядом прийнято більшу частину ключових документів у цій сфері, зокрема Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» та необхідні для його реалізації нормативно-правові акти (перелік таких нормативних актів зазначено у пункті 18.2 цього Посібника).

Також реалізована передача повноважень щодо формування та реалізації державної політики у сфері гідротехнічної меліорації від Міндовкілля та Держводагентства до Мінагрополітики та Держрибагентства.

З метою виконання прийнятих рішень триває передача меліоративних об'єктів державної власності від Держводагентства до Держрибагентства та розпочато створення ОВК.

Водночас другим кроком реформи, передбаченої Стратегією, визначено прийняття Верховною Радою України законопроєкту щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності, тобто прийняття Проєкту № 7577.

На сьогодні його ухвалення є єдиним шансом побороти корупцію у сфері меліорації та дати поштовх до розвитку зрошення в Україні, виконання Стратегії зрошення та дренажу, а також рекомендацій експертів USAID і Світового банку.

Це перш за все означає залучення до управління суб'єктів, що експлуатують меліоративні системи державної власності, водокористувачів таких систем: аграріїв, представників місцевого самоврядування та промисловості. Адже саме вони найбільше зацікавлені в тому, щоби припинити крадіжки води, зменшити її втрати, запровадити заходи енергозбереження та забезпечити подальший розвиток меліоративних систем державної власності.

4

ЦІЛЬ ТА ПЕРЕВАГИ СТВОРЕННЯ ОВК

В існуванні стабільної та ефективної меліоративної системи зацікавлені, насамперед, сільськогосподарські товаровиробники, гідротехнічна меліорація земельних ділянок яких забезпечується відповідною системою.

Проте сільськогосподарські товаровиробники не мають можливості впливати на прийняття рішень щодо експлуатації меліоративного обладнання (його ремонту, заміни тощо), яке експлуатується державними водогосподарськими організаціями. Також такі агровиробники, як споживачі послуг гідротехнічної меліорації, не мають ефективних засобів впливу на якісні та кількісні характеристики послуг, що їм надаються.

Тому створення ОВК є ефективним заходом задля вирішення цих проблем, адже експлуатація та розвиток меліоративних об'єктів буде здійснюватися безпосередньо сільськогосподарськими товаровиробниками, що об'єдналися в ОВК, через її органи управління.

Також створення ОВК вирішує ще одну проблему – неможливість здійснення довгострокового планування діяльності (адже державні водогосподарські організації у розумінні бюджетного законодавства є бюджетними організаціями, що працюють на підставі річного кошторису), залучення інвестицій та кредитних ресурсів. Крім того, головною метою ОВК, на відміну від існуючих державних суб'єктів господарювання, стає розвиток та ефективне управління меліоративною системою.

Створення ОВК також сприятиме забезпеченню фінансової прозорості та унеможливлення крос-субсидування однієї меліоративної системи за рахунок іншої, що наразі відбувається в межах діяльності державних водогосподарських організацій.

Таким чином, утворення ОВК дозволяє забезпечити динамічний розвиток гідротехнічної меліорації саме там, де вона є найбільш потрібною та економічно-ефективною, а також враховувати місцеві фізико-географічні особливості регіонів. Крім того, це надає правильні економічні стимули водокористувачам, наприклад, використовувати культури та насадження, що потребують менше вологи там, де вода відносно дорога, та навпаки – більш вологолюбні – там, де доставка води більш дешева.

Також слід звернути увагу на те, що об'єкти меліоративної мережі, які перебувають у державній або комунальній власності чи є безхазяйними, безоплатно передаються у власність за відповідним зверненням ОВК, територія обслуговування якої співпадає з територією обслуговування відповідної мережі.

УТВОРЕННЯ ОВК МАЄ ТАКОЖ ТАКІ ДОДАТКОВІ ПЕРЕВАГИ:

- надає можливість для побудови ефективної політики тарифоутворення на послуги ОВК із подачі або відведення води, що забезпечує покриття економічно-обґрунтованих витрат та справедливий розподіл фінансового навантаження на водокористувачів через впровадження двоставкових тарифів із постійною та змінною складовими;
- забезпечує справедливий розподіл витрат між водокористувачами – «більше платить той, хто споживає більше води»;
- стійкий розвиток меліоративних систем через включення до тарифу інвестиційної складової;
- зменшення податкового навантаження у порівнянні з меліоративними системами, що знаходяться на балансі держави.

Такий підхід сприятиме стабільному розвитку меліоративних систем, оскільки саме водокористувачі є природно зацікавленими в розвитку гідротехнічної меліорації, підвищенню ефективності роботи меліоративних систем, зниженню втрат води та унеможливленню корупції та крадіжок води.

Саме тому створення ОВК покликане надати можливість сільськогосподарським товаровиробникам бути співвласниками меліоративної системи, експлуатуючи її в найбільш економічно доцільний спосіб.

5

**ПРОЦЕДУРА УТВОРЕННЯ ОВК
ТА ЗАПОЧАТКУВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДРОТЕХНІЧНОЇ
МЕЛІОРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК**

5.1. Загальний опис алгоритму необхідних дій

Процес утворення ОВК та здійсненні інших дій, які є необхідними для того, щоб ОВК почала виконувати основну мету її утворення – надавати послуги з гідротехнічної меліорації земельних ділянок, складається з низки етапів, детальний опис яких ви знайдете нижче у відповідних пунктах цього розділу Посібника.

У загальному вигляді алгоритм необхідних дій щодо утворення ОВК та започаткування здійснення нею господарської діяльності щодо надання послуг з гідротехнічної меліорації земельних ділянок представлений нижче.

Рис. 2. Алгоритм необхідних дій для утворення ОВК та початку надання нею послуг

5.2. Ініціювання процесу утворення ОВК (утворення ініціативної групи)

Утворенню ОВК передуює підготовчий етап, основна мета якого забезпечити організацію та проведення установчих зборів із утворення ОВК, адже для цього є необхідним збір відповідної інформації та підготовка відповідних проєктів документів.

Тож цілком логічно, що відповідну процедуру має ініціювати зацікавлена в утворенні ОВК особа.

Такою особою може бути лише особа, що може виступити у якості засновника ОВК.

Так, згідно Закону № 2079 (ч. 1 ст. 5), засновником ОВК можуть бути водокористувачі, що мають чинний дозвіл на спецводокористування, якщо його отримання є обов'язковим відповідно до закону, та які є:

або **власниками** земельних ділянок с/г призначення, які їх самостійно обробляють (тобто які не передані в користування) та на яких здійснюється водокористування для потреб гідротехнічної меліорації або існує технічна можливість його здійснення

або **користувачами** таких земельних ділянок (передані їм у користування на правах оренди, суборенди, емфітевзису, постійного користування) та на яких здійснюється водокористування для потреб гідротехнічної меліорації або існує технічна можливість його здійснення. При цьому такому користувачу не потрібно отримувати згоду власника цієї земельної ділянки.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Згідно зі ст. 48 Водного кодексу України, отримання дозволу на спеціальне водокористування не є необхідним, якщо забір та/або використання води здійснюється в об'ємі до 5 кубічних метрів на добу (водночас, з огляду на технічні особливості зрошення, на практиці, за нашими оцінками, наведене виключення не працюватиме через значно більші обсяги використаної на потреби зрошення води).

Отже, засновниками ОВК можуть бути водокористувачі, які безпосередньо обробляють земельні ділянки с/г призначення (є їхніми власниками чи користувачами).

Якщо ініціатива про утворення відповідної ОВК щодо однієї і тієї ж точки водовиділу одночасно виходить від декількох осіб, то для координації підготовчих дій та підвищення ефективності кінцевого результату (утворення ОВК) доцільним є утворення відповідної ініціативної групи.

Рішення про утворення ініціативної групи в такому випадку доцільно оформити відповідним протоколом, в якому зазначаються відомості про:

- перелік осіб, що увійшли до складу ініціативної групи, які можуть бути засновниками ОВК;
- загальний перелік земельних ділянок таких осіб, що у майбутньому можуть бути включені до ТО;
- перелік основних завдань, що буде вирішувати ініціативна група;
- уповноваженого представника від ініціативної групи, який буде представляти інтереси ініціативної групи на цьому підготовчому етапі.

До основних завдань ініціативної групи належить:

направлення запитів до уповноважених державних органів та державних водогосподарських організації, що здійснюють експлуатацію відповідних меліоративних об'єктів, для отримання інформації, необхідної для визначення ТО та інших осіб, які можуть бути засновниками ОВК;

формування переліку користувачів (власників) земельних ділянок, що входять до ТО, що є необхідним для подальшого їх персонального повідомлення про проведення установчих зборів;

формування проєкту порядку денного установчих зборів та проєктів відповідних документів, затвердження яких виноситься на розгляд установчих зборів;

персональне повідомлення таких користувачів (власників) земельних ділянок про проведення установчих зборів не пізніше, ніж за 20 календарних днів до дати зборів;

збір та опрацювання пропозицій щодо зміни порядку денного установчих зборів, отриманих від повідомлених осіб;

обов'язкове звернення до Держрибагентства щодо публікації на його офіційному сайті оголошення про проведення установчих зборів (не пізніше ніж за 10 днів до дати проведення установчих зборів);

забезпечення організації та проведення установчих зборів.

Якщо ж ініціатива щодо утворення ОВК виходить від однієї особи, що може бути засновником ОВК, така особа є ініціатором утворення ОВК та зазначені завдання ініціативної групи виконує самостійно.

5.3. Збір необхідної інформації для проведення установчих зборів, визначення ТО

Законом № 2079 (ч. 2 ст. 5) передбачено, що при створенні ОВК до ТО включаються всі земельні ділянки, подача (забір) або відведення води для гідротехнічної меліорації яких на день проведення установчих зборів організації здійснюється з використанням однієї чи декількох точок водовиділу, розміщених на одному джерелі зрошення.

Земельні ділянки, гідротехнічна меліорація яких забезпечується спільною для таких ділянок точкою водовиділу, можуть бути включені до території обслуговування лише однієї організації.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На цьому етапі радимо до ТО включати лише ті земельні ділянки, які фізично зрошуються або осушуються на час створення ОВК, а їхні власники/користувачі мають діючий дозвіл на спеціальне водокористування.

З метою отримання первинної інформації щодо меліоративної мережі доцільно отримати дані ДЗК.

При цьому, у разі наявності в ДЗК на день проведення установчих зборів відомостей про меліоративну мережу до ТО включаються всі земельні ділянки сільськогосподарського призначення, що обслуговуються такою меліоративною мережею згідно з відомостями ДЗК.

Також з метою отримання інформації про ТО доцільно звернутись до Держрибагентства та Держводоагентства та підприємств, установ та організацій, що належить до сфери їх управління (державні водогосподарські організації), а також до органів місцевого самоврядування, на балансі яких може перебувати меліоративна мережа та інших осіб, які можуть бути засновниками ОВК.

Зразок звернення до державної водогосподарської організації міститься у Додатку 19.1 до цього Посібника.

Водночас Закон № 2079 (ч. 3 ст. 5) не забороняє створення ОВК власникам (користувачам) земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких на день проведення установчих зборів не здійснюється у зв'язку з відсутністю або перебуванням в непрацюючому стані насосної станції чи іншої гідротехнічної споруди, що була збудована (створена) для гідротехнічної меліорації таких земельних ділянок.

У такому разі до ТО включаються земельні ділянки, гідротехнічну меліорацію яких можливо відновити у разі капітального ремонту наявної насосної станції (іншої гідротехнічної споруди) або будівництва нової.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі відсутності інформації про земельні ділянки, гідротехнічну меліорацію яких можливо відновити у разі капітального ремонту наявної насосної станції (іншої гідротехнічної споруди) або будівництва нової, засновники ОВК самостійно визначають земельні ділянки, які включаються до ТО.

Отже, для визначення ТО та складу власників (користувачів) земельних ділянок, що включені до ТО, використовуються відомості документації із землеустрою, ДЗК, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, а також відомості, надані Держрибагентством та Держводагентством та підприємствами, установами, організаціями, що належать до сфери їх управління.

При цьому власники (користувачі) земельної ділянки сільськогосподарського призначення, гідротехнічна меліорація яких здійснюється, вправі отримати від Держрибагентства та Держводагентства, а також підприємств, установ, організацій, що належать до сфери їх управління, відомості про повне найменування та ідентифікаційний код інших юридичних осіб та прізвище, ім'я, по-батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків інших фізичних осіб, надання послуг яким забезпечується із використанням точки водовиділу, що забезпечує гідротехнічну меліорацію земельної ділянки такого власника.

Держрибагентство, а також підприємства, установи, організації, що належать до сфери його управління, надають також за запитом відомості про кадастрові номери земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується з використанням відповідної точки водовиділу, назву меліоративної мережі, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію відповідних земельних ділянок, місце її розташування, джерело зрошення у разі наявності у них відповідних відомостей.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Звертаємо увагу, що Держрибагентство та Держводагентство, а також підприємства, установи, організації, що належать до сфери їх управління, інші державні органи та органи місцевого самоврядування зобов'язані безоплатно надати запитувані відомості та документи протягом 30 днів від дня отримання запиту.

Що стосується можливих варіантів визначення ТО за наслідками отриманої інформації, то радимо додатково звернутися до **п. 5.8 цього Посібника**, в якому містяться додаткові пояснення щодо наведеного питання.

5.4. Формування порядку денного установчих зборів та направлення повідомлення про їх проведення

На даному етапі ініціатор (ініціативна група) має визначити перелік питань, що мають бути розглянуті на установчих зборах та запропонувати проєкти юридичних документів, що регламентуватимуть діяльність ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На етапі утворення ОВК варто зосередитися на розгляді лише тих питань та прийнятті лише основних документів, без яких не є можливим реєстрація ОВК як юридичної особи, зокрема затвердження статуту (або прийняття рішення про здійснення діяльності на підставі модельного статуту).

Питання порядку денного, які є необхідними для державної реєстрації ОВК як юридичної особи, є такими:

- обрання голови та секретаря Установчих зборів;
- прийняття рішення про створення ОВК, її повне та скорочене найменування;
- прийняття рішення про затвердження статуту ОВК (або про здійснення діяльності на підставі модельного статуту);
- прийняття рішення про створення органів управління ОВК та обрання членів таких органів;
- визначення особи, уповноваженої представляти ОВК у здійсненні реєстраційних дій.

Також, за потреби, можуть бути включені такі додаткові питання:

- Прийняття рішення про розмір та порядок внесення засновниками та членами ОВК вступних внесків;
- Прийняття рішення щодо компенсації витрат Ініціатора на підготовку Установчих зборів;
- Інші питання з огляду на потреби засновників ОВК.

Звертаємо увагу, що включення на даному етапі інших питань, тобто значне розширення переліку питань порядку денного, не є бажаним, адже це може затягнути проведення установчих зборів та наразити на ризик досягнення позитивного результату.

За цих же обставин винесення на розгляд установчих зборів затвердження інших документів, які регламентують вже здійснення господарської діяльності утвореної ОВК, зокрема, Правила надання послуг, Положення про внески, методики розрахунку тарифу тощо, також не є доцільним. Такі документи доцільно затверджувати вже на наступних після утворення та реєстрації ОВК загальних зборах.

При формулюванні питань порядку денного варто також дотримуватися правил визначеності щодо відповідного питання, яке пропонується винести на голосування, щоб унеможливити виникнення непорозумінь під час проведення установчих зборів.

Так, іноді зустрічаються випадки, коли з проєкту порядку денного не є зрозумілим, яке саме питання буде виноситися на голосування, і такої практики слід уникати. До прикладу, формується одне із питань таким чином: «Про затвердження статуту ОВК або про здійснення діяльності на підставі модельного статуту». Із цього формулювання не є зрозумілим, яке саме питання буде виноситися на голосування: або про затвердження редакції статуту ОВК, або ж про здійснення діяльності на підставі модельного статуту (ці два питання є взаємовиключними).

Після того, як буде підготовлений проєкт порядку денного, Законом № 2079 (ч. 7 ст. 5) визначений обов'язок ініціатора (ініціативної групи) направити відповідне повідомлення про проведення установчих зборів на адресу:

1) кожного користувача (власника) земельних ділянок, що входять до ТО.

Таке повідомлення направляється в письмовій формі не пізніше, ніж за 20 календарних днів до дати проведення установчих зборів рекомендованим листом з описом вкладення або вручається особисто відповідній особі під розписку.

У такому повідомленні зазначаються ініціатор скликання зборів, місце і час їх проведення, а також питання порядку денного, що виносяться на розгляд зборів.

У разі перебування у власності та/або користуванні одного власника (користувача) двох чи більше земельних ділянок такому власнику (користувачу) направляється одне повідомлення про проведення установчих зборів.

Також звертаємо увагу, що особи, які отримали відповідне повідомлення, мають право надати ініціативній групі (ініціатору) свої коментарі та пропозиції щодо порядку денного установчих зборів протягом 5 календарних днів від дати отримання такого повідомлення, але не пізніше ніж за 15 календарних днів до зазначеної в повідомленні дати проведення установчих зборів.

2) Держрибагентства, яке направляється не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати проведення установчих зборів із проханням розмістити публікацію оголошення про проведення установчих зборів на офіційному сайті відомства.

Зразок такого повідомлення міститься у Додатку 19.2 до цього Посібника.

5.5. Проведення установчих зборів та оформлення їхнього результату

Цей етап є основним та по суті фіналізує попередні підготовчі дії ініціатора (ініціативної групи).

У свою чергу такий етап складається із декількох складових:

перевірка повноважень осіб, які прийшли на установчі збори, та їх допуск до участі у таких зборах

проведення установчих зборів та голосування щодо відповідних питань порядку денного

оформлення результату проведення установчих зборів

Далі детальніше розглянемо основні моменти кожної такої складової.

5.5.1 Перевірка повноважень осіб, що прийшли на установчі збори, та їх допуск до участі у таких зборах

Як зазначалося вище, в установчих зборах мають право брати участь лише особи, які, відповідно до Закону № 2079, можуть бути засновниками ОВК.

Отже, перед початком проведення установчих зборів ініціатор (уповноважена особа від ініціативної групи) має здійснити відповідну перевірку осіб, що прийшли на такі збори, та за її результатами допустити (чи не допустити) таких осіб до їх проведення.

Така перевірка здійснюється на предмет з'ясування:

1) Належних повноважень конкретної фізичної особи представляти інтереси відповідного засновника на установчих зборах.

Власники (користувачі) земельних ділянок – фізичні особи беруть участь в установчих зборах особисто або через своїх представників. В такому випадку повноваження цих представників мають засвідчуватися відповідною довіреністю, оформленою згідно вимог законодавства.

Юридичні особи беруть участь в установчих зборах через свого керівника або іншого уповноваженого представника, повноваження якого підтверджуються довіреністю, оформленою згідно вимог законодавства.

2) Чи дотримані вимоги про наявність дозволу на спеціальне водокористування та наявність права власності (права користування) відповідної особи на земельні ділянки, що входять до ТО.

Для перевірки дотримання зазначених умов ви можете скористатися такими електронними сервісами:

перевірку дозволу на спецводокористування можна здійснити онлайн на офіційному сайті Держводагентства в розділі «Портал електронних послуг» за посиланням: <https://e-services.davr.gov.ua>

перевірку відповідної земельної ділянки за її кадастровим номером можна скористатися сервісом на сайті Держгеокадастру за посиланням: <https://e.land.gov.ua>

інформація про зареєстровані речові права на відповідну земельну ділянку може бути отримана за допомогою таких сервісів за нижченаведеними посиланнями:

- <https://online.minjust.gov.ua/rrp/>
- <https://diia.gov.ua/services/informaciya-z-derzhavnogo-reyestru-rechovih-prav-na-neruhome-majno>

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Якщо на збори прийшла особа, яка не була попередньо про них повідомлена, але відповідає зазначеним критеріям для участі в установчих зборах, то підстави не допускати таку особу до участі в таких зборах відсутні.

Землевласники/землекористувачі земельних ділянок повинні надати підтвердження наявності права власності або користування земельною ділянкою. Таким підтвердженням може бути інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, отримана не пізніше ніж за день до дати проведення зборів, якщо речове право зареєстроване в такому реєстрі після 1 січня 2013 року, або інший документ, що підтверджує такі права у випадку, якщо речове право не зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно після 1 січня 2013 року. Зокрема, такими документами може бути: договір оренди/суборенди/емфітевзису/суперфіцію, що містить відмітку про реєстрацію до 1 січня 2013 року, державний акт про право постійного користування, державний акт про право довічного успадкованого володіння, державний акт про право власності, свідоцтво про право на спадщину, договір дарування, договір купівлі-продажу та інші документи, що підтверджують наявність права на земельні ділянки.

5.5.2 Порядок голосування на установчих зборах з питань порядку денного

Після здійснення перевірки осіб, що прийшли на установчі збори, та їх допуску до проведення таких зборів відбувається розгляд усіх питань порядку денного шляхом відповідного голосування.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Закон не встановлює вимоги щодо кворуму установчих зборів, отже такі збори проводяться за будь-якої кількості учасників.

Процедура розгляду питань порядку денного та голосування щодо них на установчих зборах має певну свою специфіку, що полягає у такому:

1) Особливий порядок розрахунку кількості голосів, що належать учасникам зборів.

Законом № 2079 (ч. 10 ст. 5) впроваджено так званий принцип «двох ключів» під час голосування на установчих зборах, який передбачає такий розподіл голосів між їх учасниками: кожен користувач (власник) земельної ділянки має один основний голос, а також додаткові голоси, кількість яких розраховується пропорційно площі земельної ділянки (її частини) такої особи до площі усіх земельних ділянок, що входять до ТО, та які належать учасникам установчих зборів.

При цьому загальна кількість додаткових голосів дорівнює кількості основних голосів, а кількість додаткових голосів кожного власника (користувача) земельних ділянок може мати дробове значення.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Базою для розрахунку на установчих зборах кількості додаткових голосів є загальна площа усіх земельних ділянок, що входять до ТО, та належать на праві власності (користування) особам, які прийшли на установчі збори.

Приклад детального розрахунку кількості голосів учасників установчих зборів міститься в Додатку 19.3 до цього Посібника.

Варто відзначити, що практичне впровадження системи голосування за принципом «двох ключів» показало, що така система є дієвим механізмом уникнення дискримінації серед засновників ОВК, адже враховує інтереси як великих, так і дрібних водокористувачів, що спонукає їх до ведення переговорів та досягнення консенсусу з питань порядку денного.

Звертаємо увагу, що у разі прийняття Проєкту № 7577 дещо зміниться підхід до розрахунку кількості додаткових голосів.

Зокрема, додаткові голоси розраховуватимуться за такими правилами:

- у разі якщо до ТО входить лише земельні ділянки, які зрошуються, загальна кількість додаткових голосів розподіляється між особами пропорційно визначеному у дозволі на спеціальне водокористування ліміту забору води із поверхневого джерела в межах меліоративної мережі, обслуговування якої здійснюватиме ОВК, відносно сукупного обсягу лімітів забору води усіх власників (користувачів) земельних ділянок, що входять до ТО;
- у разі, якщо до ТО входять лише земельні ділянки, які осушуються, загальна кількість додаткових голосів розподіляється між особами пропорційно площі земельної ділянки (її частини), що осушується, такої особи відносно площі ТО;
- у разі, якщо до ТО входять земельні ділянки, які як зрошуються, так і осушуються, загальна кількість додаткових голосів спочатку розподіляється окремо між відповідними групами осіб, земельні ділянки яких зрошуються та осушуються. Такий розподіл здійснюється пропорційно сукупній площі земельних ділянок осіб кожної групи відносно загальної площі земельних ділянок, що входять до ТО. В подальшому розподілені між групами таких осіб додаткові голоси розподіляються між особами з кожної групи у такому порядку:

додаткові голоси групи осіб, земельні ділянки яких зрошуються, розподіляються пропорційно ліміту забору води відносно сукупного обсягу лімітів забору води;

додаткові голоси групи осіб, земельні ділянки яких осушуються, розподіляються пропорційно площі земельної ділянки (її частини), що осушується, кожної такої особи відносно загальної площі усіх таких земельних ділянок цих осіб.

2) Особливий порядок розгляду окремих питань порядку денного.

Згідно з Законом № 2079 (ч. 11 ст. 5) голосування на установчих зборах фактично відбувається в два етапи:

I етап) на першому етапі здійснюється голосування з організаційних питань (обрання голови та секретаря Установчих зборів) та прийняття рішення про створення ОВК.

У такому голосуванні приймають участь усі особи, що були допущені до участі в установчих зборах.

Рішення про створення ОВК вважається прийнятим, якщо за нього віддано одночасно більше 50 відсотків основних голосів та більше 50 відсотків додаткових голосів осіб, які взяли участь в установчих зборах.

У разі включення до ТО земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується декількома точками водовиділу, рішення про створення ОВК вважається прийнятим, якщо за нього віддано одночасно більше 50 відсотків основних та додаткових голосів власників (користувачів) земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується кожною такою точкою водовиділу.

II етап) на другому етапі відбувається голосування за всі інші питання порядку денного, і в такому голосуванні приймають участь лише особи, що проголосували за утворення ОВК. Відповідно здійснюється перерахунок кількості основних та додаткових голосів, що належать особам, які голосують з таких питань (якщо на першому етапі голосування не всі особи, що були допущені до проведення установчих зборів, проголосували за утворення ОВК).

Рішення з питань порядку денного на даному етапі голосування вважаються прийнятими, якщо за них віддано одночасно більше 50 відсотків основних та додаткових голосів осіб, які проголосували за створення організації.

3) Рішення з питань порядку денного на установчих зборах приймаються шляхом поіменного голосування учасниками таких зборів (ч. 13 ст. 5 Закону № 2079).

Ця вимога закону означає, що результат голосування з питань порядку денного має засвідчуватися особистим підписом учасника установчих зборів в окремому бюлетені для голосування чи у відомості для голосування безпосередньо під кожним питанням порядку денного у протоколі установчих зборів або в окремому додатку до цього протоколу.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Голосування на установчих зборах лише шляхом підняття рук без засвідчення результату голосування з питань порядку денного особистим підписом учасника установчих зборів є недопустимим, адже не відповідає вимогам закону про поіменне голосування.

Також варто враховувати, що під час голосування на установчих зборах не можна ділити основні та додаткові голоси, що належать одній особі, між декількома результатами голосування: «за» чи «проти». Так на практиці зустрічалися випадки, коли бюлетень для голосування мав таку форму, що особа могла проголосувати основними і додатковими голосами по-різному (така практика є неправильною).

Крім того, вважаємо за доцільне звернути увагу на окремі моменти розгляду та прийняття рішення на установчих зборах з окремих питань порядку денного:

1) Власний статут ОБК чи прийняття рішення про здійснення діяльності на підставі модельного статуту.

За Законом № 2079 учасникам установчих зборів надано можливість прийняти щодо визначення установчих документів організації одне з таких рішень:

- про затвердження власної редакції статуту ОБК;
- про здійснення діяльності на підставі модельного статуту.

В другому випадку, учасники установчих зборів не розглядають конкретну редакцію статуту ОБК, а лише приймають рішення про здійснення діяльності на підставі модельного статуту, редакція якого затверджена постановою КМУ від 27 серпня 2022 р. № 962 «Про затвердження модельного статуту організації водокористувачів».

Водночас, у разі, якщо до складу такої ОБК увійдуть менше 10 членів (тобто кількість осіб, що проголосують за утворення ОБК становить менше 10 членів) у протоколі установчих зборів має бути визначений тип виконавчого органу та органу контролю організації водокористувачів – колегіальний або одноосібний, а відповідні норми модельного статуту діятимуть з урахуванням такого прийнятого рішення.

Разом з тим, оскільки модельний статут не врегульовує детально певні практичні моменти діяльності органів управління, то у разі потреби включення до правоустановчих документів ОВК інших особливостей регулювання чи бажання засновників ОВК врегулювати питання іншим чином, ніж це визначено в редакції модельного статуту, на установчих зборах потрібно приймати рішення про затвердження відповідної редакції статуту ОВК, що має бути підготовлена ініціатором установчих зборів.

Зразок статуту ОВК міститься в Додатку 19.5 до цього Посібника.

2) Обрання голови колегіального виконавчого органу управління ОВК – Правління.

У разі, якщо засновники ОВК приймають рішення про утворення колегіального виконавчого органу управління (Правління), постає питання про те, яким чином обирається його голова.

За Законом № 2079 (ч. 4 ст. 13), правління організації очолює голова, який обирається правлінням з числа його членів. Натомість обрання до складу правління членів правління віднесено до виключної компетенції установчих (загальних) зборів (ч. 5 ст. 11).

Отже, якщо слідувати букві закону, на установчих зборах потрібно обирати членів правління, а голову правління обирати вже на підставі окремого рішення правління, що оформлюється відповідним протоколом такого органу. Отже для державної реєстрації ОВК як юридичної особи державному реєстратору слід подавати як протокол установчих зборів, так і протокол правління, адже без голови правління, який є керівником юридичної особи, не можна буде здійснити державну реєстрацію ОВК.

Водночас, оскільки установчі (загальні) збори є вищим органом управління, то цілком допустимим є прийняття на установчих зборах рішення про обрання не лише членів правління, а й голови правління. Як підтверджує практика, державні реєстратори сприймають такий підхід.

3) Прийняття рішення про необхідність сплати вступних внесків.

Після державної реєстрації ОВК така юридична особа не може одразу розпочати надавати послуги з гідротехнічної меліорації земельних ділянок, адже для цього потрібно отримати у власність відповідні об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі.

У зв'язку із цим постає питання про джерело фінансування витрат ОВК на цьому проміжному етапі між державною реєстрацією ОВК та початком надання послуг. Зокрема, до таких витрат належать витрати на розробку землепорядної документації для державної реєстрації в ДЗК меліоративної мережі, витрати на утримання органів управління ОВК тощо.

При цьому такий період може бути доволі тривалим, до шести місяців чи навіть довше.

Відповідно таким джерелом можуть бути вступні внески засновників та інших осіб, які набудуть членство в ОВК після її утворення.

Водночас фінансування значних витрат лише через вступні внески має певні фінансові ризики, адже вступні внески сплачують лише члени ОВК, позаяк ОВК зобов'язана постачати воду за однаковим тарифом (ч. 11 ст. 20) не лише членами ОВК, а й іншим водокористувачам, земельні ділянки яких входять до ТО. При цьому в законі відсутні норми щодо обов'язкового членства усіх водокористувачів, земельні ділянки яких входять до ТО (членство в ОВК лише добровільне (пп. 1 ч. 1 ст. 3 Закону № 2079)).

В такому випадку можна прийняти альтернативне рішення про те, що фінансування таких витрат (або їх частини) здійснюється за рахунок цільових поворотних внесків членів ОВК, які залучаються на підставі договору між членом та ОВК, та витрати на повернення яких можна включити до тарифу на послуги ОВК, керуючись положеннями абз. 4 пп. 1 ч. 8 ст. 20 Закону № 2079. За такого підходу частину цих витрат будуть фактично оплачувати (через тариф) й інші водокористувачі, які не є членами ОВК.

Більш детальна інформація про регулювання порядку сплати вступних та цільових внесків міститься у **пункті 12 цього Посібника.**

5.5.3. Оформлення результату проведення установчих зборів

За результатами проведення установчих зборів прийняті на них рішення з питань порядку денного оформлюються протоколом установчих зборів (ч. 13 ст. 5 Закону № 2079).

Такий протокол має містити відомості про:

- дату та місце проведення установчих зборів;
- загальну площу території обслуговування організації, назву меліоративної мережі, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію відповідних земельних ділянок, місце її розташування, джерело зрошення;

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У протоколі установчих зборів не потрібно перелічувати усі кадастрові номери земельних ділянок, що входять до ТО, адже достатнім є зазначення лише загальної площі ТО.

- осіб, які брали участь в установчих зборах, із зазначенням площі їхніх земельних ділянок;
- створення організації, її найменування та скорочене найменування (за наявності);
- розміри та порядок внесення засновниками вступних внесків (у разі прийняття рішення про їх внесення);
- затвердження статуту або рішення про здійснення діяльності на підставі модельного статуту;
- створення органів управління та обрання осіб до складу таких органів;
- визначення особи (осіб), яка (які) має (мають) право представляти організацію у здійсненні реєстраційних дій;
- інші рішення з питань, що були включені до порядку денного (рішення про розмір та порядок компенсації членами організації або організацією членам ініціативної групи частини витрат, понесених ними у зв'язку з підготовкою та проведенням установчих зборів тощо).

До протоколу установчих зборів додаються також додатки у вигляді переліку осіб, які брали участь в установчих зборах, із зазначенням площі їхніх земельних ділянок, а також відомості про результати поіменного голосування з питань порядку денного установчих зборів або бюлетені для голосування (у разі, якщо такі відомості не зазначені безпосередньо в самому протоколі установчих зборів).

Зразок протоколу установчих зборів міститься в Додатку 19.4 до цього Посібника.

Також звертаємо увагу на певні особливості утворення ОВК, що включає як члена лише одну особу (ч. 16 ст. 5 Закону № 2079), а саме:

якщо до ТО входять земельні ділянки двох та більше осіб, але на установчі збори прийшла лише одна особа, то прийняті на таких зборах рішення оформлюються протоколом установчих зборів з дотримання вищезазначених умов

у разі включення до ТО земельної ділянки (ділянок) лише однієї особи створення організації здійснюється за самостійним рішенням такої особи, але в такому рішенні мають міститися усі зазначені вище відомості, що мають бути зазначені у протоколі установчих зборів

Отже, з огляду на те, що зміст відомостей в обох випадках є ідентичним, то є доцільним складати протокол установчих зборів в усіх випадках, що мінімізує ризики конфлікту із державним реєстратором. Адже на практиці зустрічаються випадки, коли державні реєстратори однаково вимагають оформлення протоколу установчих зборів про заснування ОВК однією особою.

5.6. Державна реєстрація ОВК як юридичної особи

ОВК як юридична особа вважається створеною від дня її державної реєстрації (ч. 14 ст. 5 Закону № 2079).

Державна реєстрація ОВК як юридичної особи здійснюється у загальному порядку державної реєстрації юридичних осіб, що визначений Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» та прийнятим на його виконанням наказом Міністерства юстиції України від 09.02.2016 № 359/5 «Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи».

Водночас на період дії воєнного стану мають враховуватися особливі вимоги щодо осіб, які можуть здійснювати реєстраційні дії, та порядку їх вчинення, що визначені низкою підзаконних нормативно-правових актів, зокрема:

- постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану»;
- наказом Міністерства юстиції України від 25 листопада 2016 року № 3359/5 «Про врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією юридичних осіб та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць».

Основним документом на даному етапі є заява щодо державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань та органів влади) (форма 2), форма якої затверджена наказом Міністерства юстиції України від 18.11.2016 № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

Така заява заповнюється та подається разом із необхідними супровідними документами державному реєстратору уповноваженою особою, яка була визначена на установчих зборах та відомості про яку відображені у протоколі установчих зборів.

Отже документи, що подаються для державної реєстрації створення ОВК, є такими:

- 1** заява про державну реєстрацію створення ОВК (форма 2);
- 2** примірник оригіналу (або нотаріально засвідчена копія) протоколу установчих зборів засновників, – підписується всіма засновниками, які проголосували за створення ОВК;
- 3** статут ОВК (у разі створення на підставі власного установчого документу, а не модельного статуту), – підписується всіма засновниками, які проголосували за створення організації).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Нормами Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» для створення юридичної особи не вимагається нотаріального посвідчення підписів на статуті та протоколі установчих зборів (абзац другий пункту 9 частини першої статті 15, пункт 2-1 частини першої статті 17 цього Закону), але на практиці зустрічаються випадки, коли з боку окремих реєстраторів висувуються такі вимоги без наявності на те достатніх законних підстав.

- 4** структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства;
- 5** копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство) особи, яка є кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи (нотаріально засвідчена або засвідчена кваліфікованим електронним підписом особи, уповноваженої на подання документів для державної реєстрації створення юридичної особи, якщо такий документ оформлений без застосування засобів Єдиного державного демографічного реєстру, – для громадян України).

Також варто враховувати, що, відповідно до наказу Міністерства економіки України від 11.11.2022 № 4552 «Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 002:2004», для ОВК визначений окремий код «790» як одного із видів непідприємницьких товариств.

Слід зазначити певні особливості заповнення окремих рядків форми заяви про державну реєстрацію створення ОВК (форма 2), на які варто звернути увагу в контексті особливого статусу ОВК, як окремої організаційно-правової форми суб'єктів господарювання.

1) Щодо необхідності зазначення відомостей про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи

Діючою сьогодні редакцією пункту 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» встановлюється, що в Єдиному державному реєстрі серед відомостей про юридичну особу міститься інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник – юридична особа (крім юридичних осіб, розповсюдження зброї масового знищення»).

Слід відмітити, що Прикінцевими та перехідними положеннями (стаття 26) Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» перелік осіб, про які у реєстрі не має бути інформації про бенефіціарів, було доповнено «організаціями водокористувачів» (шляхом доповнення пункту 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»). Відповідна норма діяла з 07.05.2022, але 29.12.2022 вона втратила чинність у зв'язку із набранням чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб». Так, відповідно до такого Закону, пункт 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» був змінений, і організації водокористувачів не потрапили у відповідний перелік.

При цьому, можна припустити, що організації водокористувачів були виключені з переліку помилково, адже проєкт відповідного Закону (проєкт № 6320 від 18.11.2021) готувався та подавався до Верховної Ради України до прийняття Закону № 2079.

За нашою інформацією, наразі вирішується питання повернення відповідної норми щодо «організацій водокористувачів» до законодавства.

Таким чином, на сьогоднішній день відсутня пряма підстава для неподання інформації про кінцевого бенефіціарного власника у ОВК.

Втім вважаємо за необхідне звернути увагу, що формулювання діючих норм також можуть бути інтерпретовані як такі, що дозволяють не вказувати ОВК, за певних умов, інформацію про кінцевих бенефіціарних власників.

Так, у абзаці 2 пункту 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» міститься зауваження, що у разі відсутності в юридичної особи кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник – юридична особа, вноситься відмітка про зазначення у структурі власності юридичної особи обґрунтованої причини його відсутності.

При цьому юридичні особи, на перелік яких є посилання у першому абзаці пункту 9 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», взагалі не мають подавати інформацію про кінцевих бенефіціарних власників (в тому числі про відсутність кінцевих бенефіціарних власників), а абзац 2 цього ж пункту говорить про можливість особи зазначити інформацію про його відсутність. Тобто в абзаці 2 йдеться про інші юридичні особи (не з переліку), які з тих чи інших причин не мають кінцевих бенефіціарних власників.

У випадку з ОВК таким обґрунтуванням може бути відсутність у засновників (учасників) організації необхідних ознак кінцевих бенефіціарних власників. Адже у визначенні, що наведено у пункті 30 статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», зокрема вказані ознаки вирішального впливу на діяльність:

- **прямий вирішальний вплив:** безпосереднє володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи.

У ОВК відсутній статутний капітал, основні голоси розподілені порівну між всіма учасниками, тобто чверть голосів у однієї особи може бути лише у випадку, якщо кількість учасників не перевищує чотирьох.

Дещо складнішою є можливість доведення відсутності особи із непрямым вирішальним впливом. Адже Закон серед ознак здійснення такого впливу, зокрема, вказує на володіння 25 % голосів через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб.

За таких умов, у разі відсутності серед засновників (учасників) ОВК осіб, що здійснюють вирішальний вплив (у разі якщо засновників більше ніж 4 особи, та вони не є пов'язаними), вважаємо можливим зазначення у Єдиному державному реєстрі у якості обґрунтування відсутності кінцевого бенефіціарного власника, такого формулювання: «ВІДСУТНІ ФІЗИЧНІ ОСОБИ, ЯКІ ВІДПОВІДАЮТЬ СТАТУСУ КІНЦЕВОГО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ».

Слід зазначити, що до законодавчого врегулювання зазначеного питання залишаються ризики несприйняття зазначеної правової позиції контролюючими органами.

Також можна зауважити, що згідно з відкритою інформацією з Єдиного державного реєстру ОВК, які вже зареєстровані, використали саме формулювання «відсутність фізичних осіб, які відповідають статусу кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи».

2) Щодо зазначення інформації про включення ОВК до реєстру неприбуткових установ та організацій

Вважаємо доцільним у заяві про державну реєстрацію одразу зазначити бажання щодо включення ОВК до реєстру неприбуткових установ та організацій. Це дозволить, по-перше, пришвидшити процес отримання такого статусу; по-друге, вбереже від можливих несвідомих помилок, коли після реєстрації ОВК як юридичної особи не буде вчасно подана відповідна окрема заява на отримання статусу неприбуткової установи.

Це пов'язано із тим, що, відповідно до Податкового кодексу України, зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів із дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, **для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.** (пп. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133).

Інформацію щодо одо важливості отримання ОВК статусу неприбуткової організації для цілей податкового обліку більш детально викладено в п. 5.10 цього Посібника.

3) Щодо видів економічної діяльності

До прикладу можна зазначити такі коди економічної діяльності, що у свою чергу, не виключає можливості та доцільності доповнення іншими кодами з огляду на практичну потребу у кожному конкретному випадку:

- **Код КВЕД 01.61** Допоміжна діяльність у рослинництві (основний);
- **Код КВЕД 03.22** Прісноводне рибництво (аквакультура);
- **Код КВЕД 36.00** Забір, очищення та постачання води;
- **Код КВЕД 42.21** Будівництво трубопроводів.

5.7. Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про меліоративну мережу

5.7.1. Загальна інформація

В Україні функціонує єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України, їхнє цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їхню оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами, про меліоративні мережі та складові частини меліоративних мереж. Така система називається Державний земельний кадастр (ч. 1 ст. 1 Закону про ДЗК).

ДЗК базується на обов'язковості внесення до нього відомостей про всі його об'єкти. До таких об'єктів відносяться як меліоративні мережі, так і частини меліоративних мереж. Внесення до ДЗК відомостей про меліоративну мережу, складову частину меліоративної мережі здійснюється у формі державної реєстрації. Внесення відомостей до ДЗК і надання таких відомостей здійснюються державними кадастровими реєстраторами. Наповнення ДЗК відомостями відбувається виключно в результаті земле-впорядних робіт. Будь-який об'єкт нерухомого майна – чи то насосна станція, чи канал, чи гідрант – нерозривно пов'язаний із земельною ділянкою, на якій він розташований.

Історично склалося, що майже вся інформація про меліоративні мережі та їхні складові міститься на паперових носіях та знаходиться в різних розпорядників такої інформації. Як було зазначено вище в цьому Посібнику, підготовча робота щодо збору інформації про меліоративну мережу полягатиме саме в необхідності систематизувати усі зібрані дані з метою визначення поточного статусу меліоративної мережі та її складових частин.

На етапі підготовчої роботи ОВК лише попередньо визначає свою територію обслуговування з метою створення ОВК та його державної реєстрації. На сьогодні у всіх новостворених ОВК буде ситуація, коли інформація про меліоративну мережу не внесена до ДЗК. Отже, після створення, ОВК зобов'язана:

- замовити розробку технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель для визначення геопросторових характеристик меліоративної мережі або частини меліоративної мережі, якою забезпечується гідротехнічна меліорація земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК;
- за її результатами подати заяву про внесення до ДЗК відомостей про відповідну меліоративну мережу або частину меліоративної мережі (ст. 6 Закону про ДЗК).

Меліоративна мережа – це розміщений на землі та/або під землею цілісний технологічний комплекс об'єктів інженерної інфраструктури, що забезпечує забір або відведення води з точки водовиділу або в точці водовиділу для потреб водокористувачів.

Отже поняття меліоративної мережі не є тотожним з земельною ділянкою, на якій розташована така мережа. Меліоративні мережі та складові частини меліоративних мереж є окремими об'єктами ДЗК, хоч і розташовані на землях або земельних ділянках (ст. 10 Закону про ДЗК).

В подальшому, коли ДЗК вже буде наповнене відомостями про меліоративну мережу, а ОВК потенційно будуть замінювати одна одну, то новостворена ОВК не буде зобов'язана повторно замовляти таку документацію та вносити відомості про мережу, яка вже існує. Натомість це не стосується випадків, якщо територія обслуговування ОВК буде змінюватися.

5.7.2. Відомості про меліоровану мережу, що вносяться до ДЗК

До ДЗК вносяться такі відомості про меліоративну мережу:

- назва, код (номер) меліоративної мережі;
- місце розташування меліоративної мережі;
- контури меліоративної мережі;
- координати точки (точок) водовиділу;
- коди (номери) складових частин меліоративної мережі;
- координати та міри ліній поворотних точок вісей лінійних споруд та меж земельних ділянок під будівлями, що є складовими частинами меліоративної мережі;
- інформація про земельні ділянки (частини земельних ділянок) та масиви земель сільськогосподарського призначення, включені до території обслуговування меліоративної мережі;
- інформація про земельні ділянки, на яких розташована меліоративна мережа та її складові частини;
- назва гідротехнічної споруди, якою здійснюється забір або відведення води в точці водовиділу;
- інформація про документи, на підставі яких встановлено відомості про меліоративну мережу (ч. 1. ст. 14-1 Закону про ДЗК та п. 23-1 Порядку ведення ДЗК).

5.7.3. Відомості про складову частину меліоративної мережі, що вносяться до ДЗК

До ДЗК вносяться такі відомості про складову частину меліоративної мережі:

- назва, код (номер) складової частини меліоративної мережі;
- місце розташування складової частини меліоративної мережі;
- контури складової частини меліоративної мережі;
- координати точки (точок) водовиділу;
- координати та міри ліній поворотних точок вісей лінійних споруд та меж земельних ділянок під будівлями, що входять до складу цієї частини меліоративної мережі;
- інформація про документи, на підставі яких встановлено відомості про складову частину меліоративної мережі (ч. 2. ст. 14-1 Закону про ДЗК).

5.7.4. Відомості про земельні ділянки, що вносяться до ДЗК

Будь-яка земельна ділянка, будучи об'єктом ДЗК, має містити відомості про частину земельної ділянки (або земельну ділянку цілком), на якій може проводитися гідротехнічна меліорація, та відомості про назву, код (номер) меліоративної мережі, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію такої земельної ділянки. Зрозуміло, що у випадку, якщо на земельній ділянці не проводиться гідротехнічна меліорація та не може проводитися (наприклад, відсутня необхідна інфраструктура або недостатня потужність насосної станції), то такі відомості не можуть бути внесені до ДЗК (ч. 1 ст. 15 Закону про ДЗК).

В той же час, варто звернути увагу, що при інвентаризації меліоративної мережі та/або її складових частин реєструвати в ДЗК зміни про земельні ділянки, які входять в територію обслуговування відповідної меліоративної мережі, які б вказували до якої саме меліоративної мережі відноситься така земельна ділянка, не обов'язково.

Відповідно до Закону про ДЗК зміни до відомостей про земельну ділянку вносяться її власником чи користувачем. Тому, кожна із земельних ділянок, яка входить в територію обслуговування меліоративної мережі, поступово буде доповнюватися інформацією про меліоративну мережу, до якої території обслуговування якої відноситься та номером такої мережі. Це дає можливість ОВК значно зменшити витрати на проведення землепорядних робіт, оскільки технічне завдання для розробника не буде включати таких дій, як внесення змін до ДЗК про кожен земельну ділянку, яка входить до території обслуговування меліоративної мережі.

5.7.5. Який вид документації із землеустрою має бути розроблено з метою внесення відомостей про меліоративну мережу до ДЗК

Відповідно до чинного законодавства відомості про меліоративні мережі, складові частини меліоративних мереж вносяться до ДЗК на підставі технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель.

Нині лише технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель приведена у відповідність до Закону № 2079 та передбачає підставу для внесення до ДЗК відомостей про меліоративну мережу або її складову частину. Зокрема технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель включає:

- відомості про меліоративну мережу або її складову частину/частини, а також про земельні ділянки, на яких вони розміщені;
- відомості про земельні ділянки (частини земельних ділянок) та масиви земель сільськогосподарського призначення, включених до території обслуговування меліоративної мережі (ст. 57 Закону «Про землеустрій»).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У випадку прийняття проєкту № 7577 відомості про меліоративну мережу або її складову частину/частини, а також про земельні ділянки, на яких вони розміщені, зможуть вноситися до ДЗК також на підставі іншої документації із землеустрою. Посилання для відслідковування статусу проєкту Закону: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40049>.

Інвентаризація земель проводиться в межах окремих земельних ділянок, сукупності земельних ділянок (частин земельних ділянок) сільськогосподарського призначення, гідротехнічна меліорація яких може забезпечуватися меліоративною мережею (меліоративними мережами) організації водокористувачів (п. 6 Порядку інвентаризації земель).

При розробці технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель для внесення відомостей про меліоративні мережі, складові частини меліоративних мереж до ДЗК не обов'язково проводити інвентаризацію земельних ділянок, на яких така мережа розташована або ділянок, які входять в територію обслуговування відповідної меліоративної мережі.

Даний вид документації є універсальним та забезпечує можливість інвентаризувати меліоративну мережу та/або її складові частини, як самостійно, так і в комплексі з земельними ділянками. Більше того, доречно розділити етапи інвентаризації меліоративної мережі та/або її складових частин та земельних ділянок. Це зменшить вартість робіт та пришвидшить процес оскільки будь-які помилки в земельних ділянках або їх повна відсутність в ДЗК, буде призводити до додаткових дій зі сторони розробника.

Якщо в подальшому ОВК, або інша зацікавлена особа, буде мати бажання сформувати земельні ділянки під об'єктами меліоративної мережі або її складовими частинами, то це можливо буде зробити окремо від меліоративної мережі. Інформація про саму меліоративну мережу вже буде міститися в ДЗК і при формуванні земельних ділянок достатньо буде лише вказати, що на них розташована меліоративна мережа або її складова частина з відповідним номером. Замовниками технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель можуть бути органи державної влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим чи органи місцевого самоврядування, землевласники і землекористувачі, а також інші юридичні та фізичні особи (п. 9 Порядку інвентаризації земель). Отже ОВК також є замовником такої технічної документації.

Підставою для проведення інвентаризації земель у разі, коли об'єктом інвентаризації є земельні ділянки, на яких розміщені меліоративні мережі або їхня складова частина (складові частини), або у разі прийняття ОВК рішення про включення додаткової земельної ділянки до території обслуговування, є договір, укладений між замовником технічної документації та виконавцем (п. 8 Порядку проведення інвентаризації земель).

Розробник документації із землеустрою має використовувати надані йому документи та інформацію, зокрема відомості про меліоративну мережу або її складову частину (складові частини), проєктну документацію на будівництво меліоративної мережі. Такі відомості розробнику може надати як замовник (ОВК) за їх наявності, так і розпорядники такої інформації (наприклад Держрибагентство, Держводагентство та Держгеокадастр).

5.7.6. Хто може бути розробником документації із землеустрою, на підставі якої до ДЗК будуть внесені відомості про меліоративну мережу

Розробниками документації із землеустрою, на підставі якої до ДЗК будуть внесені відомості про меліоративну мережу (технічної документації про інвентаризацію земель), можуть бути:

- юридичні особи, що володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та у складі яких працює за основним місцем роботи сертифікований інженер-землевпорядник, який є відповідальним за якість робіт із землеустрою;
- фізичні особи – підприємці, які володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та є сертифікованими інженерами-землевпорядниками, відповідальними за якість робіт із землеустрою (п. 10 Порядку інвентаризації земель).

Перевірити інформацію про інженера-землевпорядника, місця роботи, наявності в нього повноважень та чинності свідоцтва можна за допомогою електронного сервісу ДЗК на сайті: <https://e.land.gov.ua/services>, пройшовши ідентифікацію за допомогою електронного цифрового підпису.

5.7.7. Чи потрібно отримувати дозвіл на розробку технічної із землеустрою щодо інвентаризації земель

Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель розробляється за рішенням власників (розпорядників) земельних ділянок або за рішенням сільських, селищних, міських рад (абз. 1 ст. 57 Закону про землеустрій).

Рекомендовано отримувати відповідні рішення сільських, селищних, міських рад на території яких розташовані меліоративні мережі та/або їх складові. Наявність такого рішення забезпечить розробнику безперешкодно перебувати на відповідних територіях з метою інвентаризації меліоративної мережі та/або її складових частин. Отримувати рішення у власників (розпорядників) земельних ділянок, якщо є відповідне рішення сільських, селищних, міських рад, не обов'язково.

Якщо одна меліоративна мережа розташована на територіях двох або більше територіальних громад, то доречно отримати відповідне рішення у кожної із них.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У випадку прийняття проєкту № 7577 отримувати рішення уповноваженого органу для розробки технічної документації з метою інвентаризації меліоративної мережі більше не буде потрібно. Технічна документація буде розроблятися на підставі укладеного договору між замовником (ОВК) документації із землеустрою та її розробником.

5.7.8. Земельні ділянки, які включаються до території обслуговування ОВК при виготовленні документації із землеустрою

При виготовленні документації із землеустрою до території обслуговування меліоративної мережі ОВК включаються всі земельні ділянки, гідротехнічна меліорація яких забезпечується/повинна забезпечуватися технологічно цілісними з відповідною точкою водовиділу (точками водовиділу) об'єктами міжгосподарських та/або внутрішньогосподарських меліоративних систем згідно з проєктною документацією на будівництво (розміщення) відповідних систем та об'єктів. Такі земельні ділянки включаються до території обслуговування меліоративної мережі ОВК незалежно від того, чи наявні на день виготовлення документації із землеустрою об'єкти міжгосподарських та/або внутрішньогосподарських меліоративних систем, що були збудовані (розміщені) для гідротехнічної меліорації таких ділянок.

Може виникнути ситуація, що при інвентаризації меліоративної мережі та/або її складових частин, в ДЗК не зареєстрована частина земельних ділянок, які входять в територію обслуговування відповідної меліоративної мережі, або такі ділянки зареєстровані з помилками.

Технічно, розробник лише зазначає перелік кадастрових номерів земельних ділянок, які входять до території обслуговування меліоративної мережі та будуть в подальшому відображені списком у Витязі з ДЗК, який видається на підтвердження внесення відомостей (змін до них) про меліоративну мережу, складову частину меліоративної мережі.

На етапі інвентаризації меліоративної мережі або складові частини меліоративної мережі до її території обслуговування будуть вноситися лише сформовані земельні ділянки, відомості про які вже внесені до ДЗК. В подальшому, при формуванні нових земельних ділянок або реєстрації їх в ДЗК, в атрибутах про таку земельну ділянку буде вказано чи включена вона в територію обслуговування певної меліоративної мережі та номер такої мережі.

Не пізніше, ніж протягом одного місяця з дня внесення до ДЗК відомостей про територію обслуговування організації, відповідна ОВК зобов'язана прийняти рішення про приведення визначеної статутом території обслуговування організації у відповідність з відомостями ДЗК (ч. 1 ст. 6 Закону № 2079).

5.7.9. Чи можна включити в територію обслуговування ОВК земельну ділянку або її частину, якщо її гідротехнічна меліорація не передбачена наявною документацією, але власник (землекористувач) бажає забезпечити таку ділянку зрошенням/осушенням

Чинним законодавством передбачено, що **«У разі наявності надлишку потужності насосної станції та/або пропускної здатності меліоративної мережі організації, які не задіяні в меліорації території обслуговування та можуть забезпечити гідротехнічну меліорацію суміжної з територією обслуговування організації земельної ділянки або частини включеної до території обслуговування організації земельної ділянки, на якій гідротехнічна меліорація не може проводитися, загальні збори за зверненням власника (користувача) суміжної земельної ділянки зобов'язані включити відповідну земельну ділянку (частину земельної ділянки) до території обслуговування організації» (ч. 2 ст.6 Закону №2079).** Отже, якщо ОВК має технічну можливість забезпечити меліорацією суміжну земельну ділянку або її частину, то за заявою власника (користувача) такої земельної ділянки (її частини) загальні збори ОВК не просто мають право, а зобов'язані включити таку ділянку до території обслуговування.

Інформацію щодо потужності насосної станції та/або пропускної здатності меліоративної мережі надає балансоутримувач таких об'єктів.

Водночас, у разі відсутності такого надлишку, земельна ділянка або її частина може бути включена до території обслуговування за зверненням її власника (користувача) за умови взяття власником (користувачем) земельної ділянки зобов'язання **із фінансування збільшення потужності насосної станції та/або заміни трубопроводу та/або іншого об'єкта інженерної інфраструктури меліоративної системи та технічної можливості таких робіт** (ч. 2 ст.6 Закону №2079).

Крім того, у разі прийняття ОВК рішення про включення додаткової земельної ділянки до території обслуговування, витрати на замовлення документації із землеустрою для зміни відомостей про меліоративну мережу організації в ДЗК у зв'язку зі зміною меліоративної мережі організації несе власник (користувач) такої земельної ділянки (ч. 3 ст.6 Закону №2079).

5.7.10. Строк розроблення документації із землеустрою

Для проведення інвентаризації земель замовник (ОВК) укладає з виконавцем договір про розроблення технічної документації.

Строк складення технічної документації не повинен перевищувати шість місяців з моменту укладення договору (п. 11 Порядку інвентаризації земель).

5.7.11. Затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель

Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель затверджується:

- щодо земельних ділянок приватної власності – власником земельних ділянок;
- щодо земельних ділянок державної або комунальної власності – Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органом виконавчої влади, органом місцевого самоврядування, уповноваженими розпоряджатися земельними ділянками відповідно до повноважень, визначених статтею 122 Земельного кодексу (ч. 5 ст. 186 Земельного кодексу).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У випадку прийняття проєкту № 7577 затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель буде здійснюватися замовником (ОВК).

5.7.12. Подача заяви про реєстрацію меліоративної мережі або її складової частини в ДЗК

Державна реєстрація меліоративної мережі, складової частини меліоративної мережі (змін до відомостей про них) здійснюється на підставі заяви будь-якої зацікавленої особи (наприклад ОВК) або органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування (ч. 2 ст. 28-1 Закону про ДЗК).

Подання державному кадастровому реєстратору заяви про внесення відомостей до Державного земельного кадастру разом із документацією із землеустрою здійснюється розробником такої документації, якщо інше не встановлено договором на виконання робіт із землеустрою (ч. 17 ст. 21 Закону про ДЗК). Отже при укладенні договору з землевпорядною організацією необхідно переконатися, що такий договір не містить умови, що заяву подає ОВК як замовник. Фінальним результатом роботи землевпорядної організації має бути реєстрація меліоративної мережі та її складових частин в ДЗК, про що видається відповідний Витяг з ДЗК. Лише в такому випадку буде вважатися, що розробник виконав свою роботу належним чином.

Державний кадастровий реєстратор зобов'язаний зареєструвати меліоративну мережу або її складову частину протягом чотирнадцяти робочих днів з дня реєстрації заяви або надати вмотивовану відмову протягом такого самого терміну (ч. 4 ст. 28-1 Закону про ДЗК).

Внесення відомостей до ДЗК, внесення змін до них здійснюються безоплатно (ч. 1 ст. 41 Закону про ДЗК).

Якщо в подальшому зацікавлена особа буде мати бажання отримати відомості з ДЗК у формі Витягу з ДЗК про меліоративну мережу, складову частину меліоративної мережі, то за це передбачений адміністративний збір – 0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (на дату написання Посібника – 134,20 гривень).

5.7.13. Документ, яким підтверджується факт реєстрації меліоративної мережі та/або її складових частин

На підтвердження внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про меліоративну мережу, складову частину меліоративної мережі безоплатно видається витяг з ДЗК (ч. 7 ст. 28-1 Закону про ДЗК). Складовою частиною Витягу з ДЗК на земельну ділянку є кадастровий план, на якому відображаються контури об'єктів нерухомого майна, меліоративних мереж, складових частин меліоративних мереж та точки водовиділу, розташовані на такій земельній ділянці. Крім того, Витяг з ДЗК буде містити перелік кадастрових номерів земельних ділянок, які входять в територію обслуговування відповідної меліоративної мережі.

5.8. Процедура набуття ОВК права власності на об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі та державної реєстрації такого права власності

Після державної реєстрації меліоративної мережі в ДЗК утворена ОВК має право на безоплатне отримання у власність об'єктів інженерної інфраструктури такої меліоративної мережі.

Звертаємо увагу, що безоплатно у власність ОВК передаються лише такі активи та за умови дотримання таких умов:

- об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що перебувають у державній, комунальній власності або є безхазяйними та які є технологічно пов'язаними із точкою водовиділу цієї ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Безхазяйними є об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, власник яких відсутній чи його неможливо встановити на підставі отриманих ОВК даних, документів та інформації з відповідних державних реєстрів. При цьому не застосовується режим визнання речей безхазяйними, який визначений у статті 335 Цивільного кодексу.

До таких об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі належать:

- насосні станції на каналі на зрошувальних та осушувальних системах, колектори, водозабори та інші гідротехнічні споруди;
- канали на зрошувальних і осушувальних системах (у разі включення до ТО всіх земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується відповідним каналом);
- регулюючі та накопичувальні басейни;

- трубопроводи;
- інші об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі включення до ТО всіх земельних ділянок, точки водовиділу для подачі води для гідротехнічної меліорації яких розташовані на каналі на зрошувальних і осушувальних системах, ОВК також передається у власність насосна станція (насосні станції), що забезпечує забір води із джерела зрошення та її подачу у відповідний канал на зрошувальних і осушувальних системах.

- ОВК передаються об'єкти декількох меліоративних мереж у разі включення до ТО всіх земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується з використанням таких мереж.

Водночас, ОВК не передаються:

- канали державного значення (перелік таких каналів має визначити КМУ);
- об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що належать на праві приватної власності іншим особам.

На наведеному нижче прикладі меліоративної системи маємо можливість розглянути декілька варіантів передачі об'єктів меліоративної мережі та утворення ОВК.

1 ВАРІАНТ

Дозволяє утворити від однієї до трьох ОВК, точками водовиділу для яких буде насосні станція на магістральному каналі, що забезпечує подачу води у розподільчі канали. У такому випадку частина меліоративної системи передається ОВК, разом з цим Головна насосна станція та магістральний канал залишаються у власності держави та не передаються до ОВК.

2 ВАРІАНТ

Дозволяє утворити одну ОВК і у такому випадку в ОВК передається вся меліоративна система разом із Головною насосною станцією та магістральним каналом.

Право ОВК на безоплатне отримання у власність об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі реалізується із проходженням певних етапів (ст. 21 Закону № 2079), опис яких детально викладений нижче.

1) ПОДАННЯ ОВК ЗАЯВИ ПРО ОТРИМАННЯ У ВЛАСНІСТЬ ОБ'ЄКТІВ МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ

Така заява подається:

- щодо об'єктів, які знаходяться у державній власності - до державного органу виконавчої влади, що здійснює управління такими об'єктами. Наразі, згідно з Законом № 1389, таким органом є Держрибагентство;

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Нині в Україні триває процес передачі цілісних майнових комплексів державних водогосподарських організацій із сфери управління Держводагентства до Держрибагентства. Тож може так статися, що до моменту звернення ОВК із відповідною заявою така передача не буде завершена, а отже відповідну заяву потрібно подавати до Держводагентства (примітка: відповідно до п. 10 Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою КМУ від 21.09. 1998 р. № 1482 право на управління об'єктом передачі виникає з дати затвердження органом, який створив комісію, акту приймання-передачі, а орган, уповноважений управляти державним майном, що здійснював управління об'єктом, або самоврядна організація втрачає таке право).

- щодо об'єктів, які перебувають у комунальній власності – до уповноваженого виконавчого органу місцевого самоврядування, а якщо такий орган не визначено, – до відповідної сільської, селищної, міської, районної, обласної ради;
- якщо об'єкти, щодо яких подається заява, належать до сфери управління різних органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування, заява подається до всіх відповідних органів.

У заяві ОВК має зазначити:

- код (номер) меліоративної мережі (меліоративних мереж) відповідно до відомостей ДЗК, до складу якої (яких) входять об'єкти, які ОВК має намір отримати у власність;
- код (номер) складової частини меліоративної мережі відповідно до відомостей ДЗК, які ОВК має намір отримати у власність (у разі якщо відомості щодо неї внесені до ДЗК);
- перелік безхазяйних об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, якщо такі об'єкти виявлені (відомі) ОВК на дату подання цієї заяви.

2) ПРИЙНЯТТЯ ОРГАНОМ, ДО ЯКОГО ОВК ПОДАЛО ЗАЯВУ, РІШЕННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ ОБ'ЄКТІВ ОВК

Таке рішення приймається протягом 20 днів з дня отримання відповідної заяви ОВК.

Водночас зазначені органи можуть прийняти рішення про відмову у передачі таких об'єктів ОВК, але лише за наявності таких виключних підстав:

- неналежність об'єкта до меліоративної мережі, яка, відповідно до інформації в ДЗК, забезпечує гідротехнічну меліорацію земельних ділянок, включених до ТО такої меліоративної мережі;
- перебування об'єкта у власності іншої ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Рішення про відмову в передачі або не прийняття ніякого рішення може бути оскаржено ОВК в суді.

3) УТВОРЕННЯ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ПЕРЕДАЧІ ОБ'ЄКТІВ ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Така комісія утворюється виключно наказом Держрибагентства із включенням до її складу представників Держрибагентства, виконавчих органів відповідних рад та ОВК.

4) СКЛАДАННЯ УТВОРЕНОЮ КОМІСІЄЮ З ПИТАНЬ ПЕРЕДАЧІ ОБ'ЄКТІВ ДЕТАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ

5) ПІДПИСАННЯ КОМІСІЄЮ З ПИТАНЬ ПЕРЕДАЧІ АКТУ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧІ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ЗАСВІДЧУЄ ФАКТ ЇХ ПЕРЕДАЧІ ОВК

Підписання цього акту має відбутися протягом одного місяця з дня прийняття уповноваженим органом рішення про передачу відповідних об'єктів (див. пункт 2 вище), а у разі, якщо заява подавалася ОВК до декількох таких органів – з дня прийняття останнього з рішень такими органами.

В акті приймання-передачі зазначаються такі відомості:

- повне найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код ОВК;
- код (номер) складових частин меліоративної мережі, які передаються ОВК згідно з відомостями ДЗК;
- назва документа, що підтверджує право державної або комунальної власності на майно (за наявності);
- опис об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, що передаються;

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОВК також передаються об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі, відомості про які не внесені в ДЗК, якщо такі об'єкти виявлені комісією з передачі, та вони забезпечують (можуть забезпечувати у разі їх ремонту) забір, доставку води для зрошення земельних ділянок, включених до ТО та/або відведення води з таких земельних ділянок.

- інвентарний номер об'єктів, початкова та залишкова вартість, ступінь зносу, амортизаційні відрахування (за наявності);
- день, починаючи з якого ОВК є відповідальною за надання послуг з гідротехнічної меліорації земельних ділянок.

Разом з об'єктами інженерної інфраструктури меліоративної мережі ОВК передається наявна документація щодо них.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОВК стане відповідальною за надання послуг з гідротехнічної меліорації земельних ділянок не раніше дати підписання акту приймання-передачі відповідних об'єктів меліоративної мережі. Також в такому акті допускається визначення, за умови погодження між сторонами, іншої більш пізньої дати.

Звертаємо вашу увагу на такі моменти (ч. 10,11, 13 ст. 21 Закону № 2079), що їх варто враховувати під час безоплатної передачі активів ОВК:

- передача у власність ОВК об'єктів, речові права на які, відповідно до закону, підлягають державній реєстрації, але не були зареєстровані, здійснюється без попередньої реєстрації права власності держави чи територіальної громади на такі об'єкти;
- ОВК, у власність якої передана насосна станція, вправі безоплатно використовувати для надання послуг водокористувачам технологічно цілісні з такою насосною станцією об'єкти меліоративної мережі, які не передані ОВК за результатами описаної вище процедури, а таке право на їхнє використання набувається на наступний день після спливу строку, відведеного на прийняття уповноваженим органом рішення про передачу таких об'єктів у власність, або строку, відведеного на передачу об'єктів комісією з передачі;
- передача у власність ОВК об'єкта, який перебуває в оренді, здійснюється без згоди орендаря такого об'єкта, а до такої ОВК переходять права та обов'язки орендодавця за відповідним договором оренди (при цьому орендар таких об'єктів має право в односторонньому порядку розірвати договір оренди).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Безоплатна передача об'єктів меліоративної мережі ОВК не вважається державною допомогою та не потребує отримання згоди Антимонопольного комітету України як на допустиму державну допомогу.

5.9. Державна реєстрація речових прав ОВК на отримані у власність об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі

Після отримання ОВК на підставі відповідного акту приймання-передачі об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, речове право власності ОВК на такі активи потрібно зареєструвати у державному реєстрі прав на нерухоме майно.

Така державна реєстрація здійснюється відповідними державними реєстраторами у загальному порядку відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» з урахуванням такої особливості ст. 31-7, що для проведення цієї державної реєстрації ОВК подаються:

- рішення уповноваженого органу (Держрибагентства чи органу місцевого самоврядування) про передачу у власність ОВК об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі;
- акт приймання-передачі ОВК таких об'єктів.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На період дії воєнного стану мають враховуватися певні особливості здійснення державної реєстрації речових прав, визначені актами законодавства, зокрема, постановою КМУ від 06.03.2022 р. № 209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану».

Після проведеної державної реєстрації права власності ОВК на зазначені активи така ОВК отримує витяг з Державного реєстру прав про проведenu державну реєстрацію прав.

5.10. Особливості податкового статусу ОВК як неприбуткової організації

Відповідно до Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» ОВК є неприбутковою організацією. Це означає, що метою її діяльності не є отримання прибутку та розподілу його між членами ОВК. Неприбутковий статус ОВК повинен бути чітко визначений в Статуті ОВК. Неприбуткові організації в Україні мають особливості оподаткування – вони не є платниками податку на прибуток (при умові відповідної реєстрації в Реєстрі неприбуткових установ та організацій). Це означає, що ОВК не зобов'язані подавати податкову звітність з податку на прибуток, вести його облік та сплачувати до бюджету.

Тобто податок на прибуток не сплачується, в тому числі, з сум вступних та цільових внесків, з сум оплати вартості послуг, що надаються ОВК тощо.

При цьому ОВК є платником інших податків та зборів, передбачених законодавством України (ПДВ, ЄСВ, ПДФО, земельного податку та інших) на загальних підставах. Перелік податків та зборів, порядок їх обліку, розрахунку та сплати, а також подання податкової звітності визначаються Податковим кодексом України, затвердженим Законом України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI.

Крім того, ОВК зобов'язані подавати форми державних статистичних спостережень та фінансову звітність, передбачену законодавством. Склад і періодичність подання фінансової звітності визначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV, Порядком подання фінансової звітності, затвердженим Постановою КМУ від 28 лютого 2000 р. № 419, національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, затвердженими Міністерством фінансів України, та міжнародними стандартами фінансової звітності, які офіційно оприлюднені на веб-сторінці Міністерства фінансів України.

5.11. Набуття та припинення членства в ОВК

5.11.1. Набуття членства в ОВК

За результатами проведення установчих зборів членство в організації набувають лише власники (користувачі) земельних ділянок, які проголосували за створення ОВК.

Набуття членства в ОВК власників (користувачів) земельних ділянок, які не взяли участь в установчих зборах або проголосували проти створення організації, у подальшому можливе на загальних засадах (ч. 12 ст. 5 Закону № 2079).

Отже, членами ОВК є:

особи, які на установчих зборах проголосували за утворення ОВК

особи, які після державної реєстрації ОВК подали заяви про бажання стати членом ОВК

Що стосується другої категорії осіб, то для набуття ними права членства в ОВК мають бути дотримані такі вимоги:

- такі особи мають відповідати критеріям для засновників ОВК, які детально описані у пп. 6.2. цього розділу Посібника, тобто мати чинний дозвіл на спеціальне водокористування та бути власником земельної ділянки с/г призначення, що не передана у користування, або її користувачем на правах оренди, суборенди, емфітевзису, постійного користування;
- земельні ділянки цих осіб мають бути включені до ТО згідно з даними про меліоративну мережу в ДЗК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття Проекту № 7577 членом організації може бути також водокористувач, який використовує воду, що транспортується меліоративною мережею організації для інших потреб, не пов'язаних із гідротехнічною меліорацією (наприклад, об'єкт промисловості, комунальне підприємство, що забезпечує питне водопостачання тощо).

Варто також враховувати, що членство в ОВК не є обов'язковим, тобто ОВК не має права когось змушувати ставати членами ОВК.

Водночас таке членство не є закритим, адже ОВК зобов'язана прийняти в члени будь-якого водокористувача, чий земельні ділянки включені до ТО за даними про меліоративну мережу в ДЗК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Якщо відповідно до рішення установчих (загальних) зборів передбачено обов'язковість сплати вступного внеску, набуття статусу члена відбувається після сплати такого вступного внеску.

Слід зазначити, що для водокористувачів стимулом стати членом ОВК є такі обставини:

вплив через участь в загальних зборах на прийняття основних рішень стосовно діяльності ОВК (затвердження правил надання послуг, затвердження тарифу на послуги або методики їх формування, формування стратегії розвитку ОВК та її інвестиційних планів, вплив на формування виконавчого та контрольного органу управління ОВК тощо);

переважне право на отримання води у випадку обмеженості ресурсу через відсутність достатнього обсягу води в джерелі зрошення або через аварійні ситуації. (ч. 6 ст. 20 Закону № 2079).

Для набуття членства в ОВК зацікавлена особа подає виконавчому органу ОВК відповідну заяву, вимогу до змісту якої визначені Законом № 2079 (ч. 3 ст. 8), а рішення про прийняття такої особи до складу членів приймається протягом 10 календарних днів та залежить від того, чи включена за даними ДЗК земельна ділянка такої особи до ТО.

Якщо так, то виконавчий орган зобов'язаний прийняти рішення про включення цієї особи до складу членів ОВК.

Якщо земельна ділянка такої особи не входить до ТО за даними ДЗК, то виконавчий орган виносить на розгляд загальних зборів питання про зміну території обслуговування організації та прийняття такої особи у члени організації. У разі прийняття загальними зборами зазначеного рішення така особа набуває статусу члена організації в день внесення до ДЗК інформації про включення відповідної земельної ділянки до ТО та за умови внесення вступного внеску (якщо рішенням загальних зборів передбачено внесення такого внеску).

В цьому контексті також необхідно виходити із того, що згідно Закону № 2079 (ч. 2 ст. 6) у разі відсутності надлишку потужності насосної станції та/або пропускної здатності меліоративної мережі ОВК суміжна з ТО земельна ділянка, на якій гідротехнічна меліорація не може проводитися, може бути включена до території обслуговування за зверненням її власника (користувача), за умови взяття власником (користувачем) земельної ділянки зобов'язання із фінансування збільшення потужності насосної станції та/або заміни трубопроводу та/або іншого об'єкта інженерної інфраструктури меліоративної системи, та технічної можливості таких робіт.

При цьому варто враховувати, що, якщо на момент прийняття рішення про включення власника (користувача) земельної ділянки до складу членів організації відсутні трубопроводи та/або інші об'єкти інженерної інфраструктури внутрішньогосподарської меліоративної системи, які забезпечують подачу або відведення води до або із земельної ділянки (ділянок) та/або її (їх) частини (частин) такої особи, розміщення та/або відновлення таких об'єктів здійснюються цією особою або за її рахунок. Власником цих об'єктів є організація, якщо інше не погоджено між нею та такою особою.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На момент подання заяви щодо набуття членства в ОВК зацікавлена особа повинна бути власником (користувачем) земельної ділянки та мати дозвіл на спеціальне водокористування.

Таким чином видається за доцільне з метою забезпечення прийняття загальними зборами рішення про збільшення ТО, зазначення у відповідній заяві особи, земельна ділянка якої не входить до ТО, окрім загальних відомостей, також такої інформації:

- відомості про створені на земельній ділянці об'єкти меліоративної інфраструктури зрошувальної мережі або відомості про об'єкти, що планується створити;
- підтвердження, що відповідні об'єкти технологічно пов'язані з меліоративною мережею ОВК;
- зобов'язання заявника внести зміни до відомостей про меліоративну мережу ОВК у зв'язку з її розширенням за власний рахунок та профінансувати всі роботи з підготовки до проведення та безпосередньо проведення внутрішньогосподарських трубопроводів, що забезпечують подачу та/або відведення води на відповідну(-і) земельну(-и) ділянку(-и) за власний рахунок.

Законом № 2079 (ч. 7 ст. 8) на виконавчий орган ОВК покладено обов'язок ведення реєстру членів ОВК. Водночас вимог до такого реєстру законом не визначено. На нашу думку, в такому реєстрі доцільно зазначати такі відомості:

найменування (прізвище, ім'я, по-батькові – для фізичних осіб) кожного члена ОВК;

засоби зв'язку з членом ОВК (номер телефону, місцезнаходження (місце проживання – для фізичних осіб), електронна пошта тощо);

перелік земельних ділянок кожного члена ОВК, які входять до ТО, із зазначенням площі таких земельних ділянок та їхніх кадастрових номерів;

правовий титул на земельні ділянки, що входять до ТО (право власності або користування). Якщо земельні ділянки належать члену на праві користування, додатково зазначається строк користування та дата закінчення права користування;

інформація про внесення вступного внеску (якщо рішенням загальних зборів передбачено внесення вступних внесків при набутті членства);

інша інформація, визначена виконавчим органом ОВК.

5.11.2. Припинення членства в ОВК

Законом № 2079 (ч. 1 ст. 10) визначені виключні підстави для припинення членства в ОВК, а саме у разі:

- добровільного виходу на підставі поданої заяви;
- смерті члена – фізичної особи, визнання її померлою або безвісно відсутньою;
- ліквідації члена – юридичної особи;
- припинення права власності члена на всі включені до ТО земельні ділянки, які не передані в користування, та/або передачі членом, у власності якого на день набуття членства перебувала земельна ділянка (ділянки), включена до ТО, всіх відповідних ділянок у користування на умовах оренди, емфітевзису;
- припинення права користування на умовах оренди, суборенди, емфітевзису, постійного користування всіма включеними до ТО земельними ділянками, що передані члену в користування на умовах оренди, суборенди, емфітевзису, постійного користування, а також передачі таким членом цих земельних ділянок у суборенду;
- відсутності у члена чинного дозволу на спеціальне водокористування, якщо необхідність отримання такого дозволу водокористувачем передбачено законом.

Припинення членства в ОВК з інших причин забороняється.

За Законом № 2079 (ч. 2 ст. 10) рішення про припинення членства в ОВК приймається загальними зборами на підставі відповідних рекомендацій виконавчого органу. Разом з тим, за рішенням загальних зборів прийняття такого рішення може бути делеговано виконавчому органу ОВК (ч. 3 ст. 10 Закону № 2079).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

З огляду на доцільність забезпечити економію коштів на скликання та проведення загальних зборів та підвищення оперативності прийняття відповідних рішень видається за доцільне у Статуті ОВК делегувати право на прийняття рішення про припинення членства в ОВК виконавчому органу. В такому разі рішення про припинення членства в ОВК може бути оскаржене не тільки до суду, але й до загальних зборів ОВК.

5.12. Приєднання об'єктів, що належать ОВК на праві власності, до електричних мереж

Якщо в експлуатації ОВК є електричні установки (комплекс взаємопов'язаних устаткування і споруд, що призначаються для виробництва або перетворення, передачі, розподілу, споживання електричної енергії чи зберігання енергії), то такі установки повинні бути приєднані до електричних мереж відповідно до передбаченої законодавством процедури.

Слід зазначити, що на приєднання електроустановок ОВК розповсюджується загальна процедура, встановлена для всіх інших споживачів електроенергії (ст. 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII, розділ IV Кодексу систем розподілу, затвердженому Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 310, та Методика формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу, затверджена Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 18.12.2018 № 1965).

Втім на період воєнного стану в Україні діє спеціальна спрощена процедура приєднання до електричних мереж, яка врегульована Порядком тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану, затвердженим Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.03.2022 № 352.

Цим Порядком передбачено спрощення та здешевлення процедур приєднання до електричних мереж на період воєнного стану. Так, згідно з загальними правилами приєднання до електричних мереж, встановленими Законом України «Про ринок електричної енергії», Кодексом систем розподілу та Методикою формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу, плата за нестандартне приєднання складається з двох частин:

- складова плати за приєднання потужності (ураховуючи потужність, що створюється), яка визначається як добуток величини, замовленої до приєднання потужності, та ставки плати за нестандартне приєднання потужності;
- складова плати за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

Відповідно до Порядку тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану, замовники приєднання не сплачують плату за приєднання потужності, а повинні сплачувати тільки плату за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

При цьому плата за створення електричних мереж лінійної частини приєднання розраховується згідно з договором про тимчасове приєднання на основі кошторису на виконання будівельно-монтажних робіт лінійної частини приєднання (тобто така плата є фактично компенсацією витрат оператора систем розподілу на будівництво).

Слід зазначити, що Порядок передбачає можливість виконання робіт зі створення лінійної частини приєднання самим замовником. Так, в пункті 10 Порядку визначено, що у разі неможливості виконання будівельно-монтажних робіт лінійної частини приєднання силами оператора системи розподілу (газорозподільна компанія) з обґрунтованих причин, оператор системи розподілу повідомляє про це замовника під час надання проєкту договору про тимчасове приєднання із зазначенням прогностичного періоду усунення цих причин. В такому разі замовник має право прийняти рішення про будівництво лінійної частини тимчасового приєднання самостійно, у тому числі із залученням підрядних організацій, що мають право на виконання зазначених робіт. У випадку, якщо Замовник за власний кошт будує лінійну частину приєднання, він не сплачує оператору системи розподілу плату за приєднання, а оператор не здійснює компенсацію замовнику витрат, понесених на будівництво.

Тобто, на період дії воєнного стану замовники приєднання звільнені від сплати плати за приєднання потужності. Водночас таке звільнення має тимчасовий характер. Так, Порядком встановлено, що протягом шести місяців після припинення чи скасування на території України воєнного стану тимчасово приєднані електроустановки мають бути приєднані до системи розподілу відповідно до вимог Кодексу систем розподілу (тобто переведені у постійні приєднання) в окремому порядку.

Такий порядок встановлений Правилами приведення тимчасово приєднаних на період дії на території України воєнного стану електроустановок у відповідність до вимог Кодексу систем розподілу. Відповідно до пункту 8 цих Правил, для приведення тимчасово приєднаних електроустановок до вимог Кодексу систем розподілу замовники нестандартних приєднань повинні будуть сплатити додатково плату за потужність (враховуючи, що під час надання послуги з тимчасового приєднання замовники були звільнені від такої сплати). Плата за потужність визначається як добуток величини, замовленої до приєднання потужності, та ставки плати за нестандартне приєднання потужності, яка діє на дату звернення замовника до оператора системи розподілу із заявою про приєднання згідно з цими Правилами. Сплата плати може бути розстрочена на рік. Якщо плата сплачується протягом 20 днів, застосовується коефіцієнт 0,9.

6

СИСТЕМА ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОВК ТА РОЗПОДІЛ МІЖ НИМИ ПОВНОВАЖЕНЬ. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ОВК

6.1. Система органів управління ОВК

Органи управління ОВК складаються із:

1) Обов'язкових органів управління, які утворюються та функціонують в кожній ОВК, до яких належать:

- вищий орган управління – загальні збори членів організації;
- виконавчий орган – колегіальний (правління) або одноосібний (голова ОВК);
- орган контролю – колегіальний (ревізійна комісія) або одноосібний (ревізор). Втім, у разі якщо ОВК складається із одного члена, такий орган може не утворюватися.

2) Необов'язкові органи управління, які утворюються за рішенням засновників (членів) в конкретній ОВК з огляду на практичну потребу, а компетенція та порядок функціонування таких органів визначаються у Статуті ОВК.

Таким органом, зокрема, може бути спостережна рада.

До складу таких необов'язкових органів управління можуть входити як члени ОВК, так і інші особи, у тому числі залучені експерти, в порядку, визначеному статутом ОВК.

Також Законом № 2079 (ст. 11) визначені певні особливості щодо утворення, формування складу та функціонування органів управління, на які варто звертати увагу:

- одноосібний виконавчий (Голова ОВК) та контрольний (ревізор) органи утворюються в ОВК, до складу якої входить менше 10 членів. Водночас це не заважає засновникам таких маленьких ОВК утворити відповідні колегіальні органи. Разом з тим, якщо кількість членів ОВК становить 10 та більше осіб, то зазначені органи управління мають бути лише колегіальними: правління та ревізійна комісія;
- до складу виконавчого органу можуть обиратися особи, які не є членами ОВК або представниками членів ОВК. Натомість до складу контрольного органу (ревізійної комісії) обираються лише особи з числа членів організації – фізичних осіб та/або представників членів організації – юридичних осіб.
- строк повноважень членів органів управління ОВК визначається статутом ОВК, але не може бути більшим, ніж п'ять років (для членів виконавчого органу) та три роки (для членів контрольного органу та спостережної ради (у разі її утворення));
- повноваження членів органів управління (одноосібних органів управління) ОВК можуть бути достроково припинені за рішенням загальних зборів;
- статутом ОВК можуть бути передбачені обмеження та вимоги щодо входження до складу одного або різних органів управління ОВК членів сім'ї або близьких родичів;
- засновники (члени) ОВК вирішують на платній чи безоплатній основі члени виконавчого, контрольного та інших органів управління ОВК (у разі їх утворення) здійснюють свої повноваження (розмір та порядок оплати праці чи винагороди за виконання відповідних повноважень відноситься до виключної компетенції загальних зборів членів ОВК).

6.2. Повноваження органів управління

З детальною інформацією про повноваження органів управління ОВК можна ознайомитися в Додатку 19.5 до цього Посібника, в якому міститься зразок статуту ОВК із відповідними повноваженнями органів управління ОВК.

Нижче в даному розділі Посібника викладені основні повноваження відповідних органів управління ОВК.

6.2.1. Загальні збори

Перш за все варто відзначити, що загальні збори є вищим органом управління ОВК, а отже мають право приймати рішення з будь-яких питань діяльності ОВК (ч. 3 ст. 12 Закону № 2079).

Водночас розгляд усіх питань на загальних зборах не є ефективним через значні витрати на організацію та проведення таких зборів, а також унеможливлення оперативно приймати певні рішення, адже Законом № 2079 (ч. 5 ст. 12) визначена процедура попереднього повідомлення членів ОВК про загальні збори (не пізніше, як за 10 днів до визначеної дати їх проведення).

Отже відповідні повноваження щодо управління ОВК мають бути розділені між загальними зборами та виконавчим органом із обов'язковим дотриманням вимог Закону № 2079 про виключні повноваження загальних зборів, які не можуть бути делеговані іншим органам управління (ч. 2 ст. 12).

Основні повноваження загальних зборів можна розділити на такі основні блоки:

1) Загальні повноваження:

- зміни до статуту;
- рішення про реорганізацію або ліквідацію ОВК;
- розгляд скарг на дії та рішення органів управління та їхніх членів;
- рішення про укладання значних правочинів (їхні критерії визначаються у статуті ОВК) та правочинів щодо володіння, користування, розпорядження майном у визначених статуттом випадках.

2) Фінансові повноваження:

- затвердження кошторису ОВК;
- створення резервного та спеціального фондів;
- рішення про сплату внесків та визначення методики їхнього розрахунку;
- затвердження тарифу на послуги організації або методики його розрахунку;
- визначення розмірів оплати праці чи винагороди членів виконавчого, контрольного та інших органів управління (у разі їх утворення).

3) Організаційно-економічні повноваження:

- вирішення питання про набуття членства (якщо це має своїм наслідком розширення ТО);
- рішення про припинення членства в організації на підставі рекомендації правління (голови організації); водночас таке повноваження може бути делеговано виконавчому органу;
- затвердження правил надання послуг ОВК;
- рішення про зміну (розширення) ТО.

Чергові загальні збори скликаються виконавчим органом ОВК у разі потреби, але не рідше одного разу на рік. Позачергові загальні збори скликаються на вимогу не менше однієї третини членів ОВК або на вимогу ревізійної комісії (ревізора) чи спостережної ради (у разі її утворення). Позачергові загальні збори мають бути скликані виконавчим органом протягом 20 днів з дня подання вимоги про скликання. У разі незабезпечення цієї вимоги такі збори можуть бути скликані самостійно їхніми ініціаторами протягом наступних 20 днів.

Закон № 2079 (ч. 7-11 ст. 12) визначає ліберальний та гнучкий підхід до процедури проведення загальних зборів, адже, окрім основного базового способу їх проведення в очному порядку (із забезпеченням присутності членів в одному місці для обговорення питань порядку денного), надає можливість у статуті ОВК передбачити інші альтернативні варіанти їх проведення.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У Законі відсутня така категорія як кворум загальних зборів, тобто необхідна кількість голосів, при наявності яких загальні збори правомочні приймати відповідні питання.

До таких альтернативних варіантів відносяться проведення загальних зборів шляхом:

- телеконференції, відеоконференції чи із застосуванням інших засобів електронних комунікацій, за умови, що кожний із учасників таких зборів може одночасно з усіма іншими учасниками брати участь в обговоренні та голосуванні з питань порядку денного;
- заочного голосування (надання волевиявлення щодо голосування з питань порядку денного у письмовій формі);
- проведення зборів уповноважених представників (кількість членів ОВК, які мають право делегувати одного уповноваженого представника, та порядок його делегування визначаються статутом ОВК);
- проведення письмового опитування (направлення ініціатором зборів членам ОВК проєкту рішення та/або переліку питань для голосування та повідомлення таким членом у письмовій формі або через засоби електронних комунікацій своєї позиції щодо таких питань порядку денного).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Законом № 2079 (ч. 11 ст. 12) не допускається проведення письмового опитування щодо прийняття загальними зборами таких рішень як внесення змін до статуту організації, про вступ до асоціації організацій водокористувачів або вихід із неї, про реорганізацію або ліквідацію організації.

Рішення на загальних зборах приймається, якщо за нього проголосувало понад 50% основних та 50% додаткових голосів від усієї кількості голосів членів ОВК, крім рішень щодо змін до статуту, створення асоціації ОВК, ліквідації (реорганізації) ОВК, для яких потрібно 2/3 основних та додаткових голосів.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Розподіл основних та додаткових голосів на загальних зборах здійснюється за тими ж правилами, що й під час проведення установчих зборів (детальніше дивитись пп. 5.5.2 цього Посібника).

6.2.2. Виконавчий орган

Основними повноваженнями виконавчого органу, згідно Закону № 2079 (ст. 13), є:

- вирішення всіх питань, пов'язаних з управлінням поточною діяльністю ОВК (прийом/звільнення робітників /інші кадрові питання; ведення обліку та складання звітності, укладання договорів, тощо), крім питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів або інших органів управління;
- прийняття до ОВК нових членів, якщо прийняття нових членів не має своїм наслідком розширення ТО;
- представлення інтересів ОВК перед третіми особами (здійснюється головою правління (якщо утворено колегіальний орган) чи головою ОВК (у разі утворення одноосібного виконавчого органу).

Правління організації може, а в разі прийняття відповідного рішення загальними зборами – зобов'язане, найняти виконавчого директора для оперативного управління діяльністю організації. Виконавчий директор не може бути членом організації. Виконавчий директор виконує свої функції на умовах контракту, який укладає з ним правління (голова) організації.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття рішення про наймання виконавчого директора допускається суміщення такою особою інших посад (до прикладу, головного інженера або юриста), що надає можливість оптимізувати витрати ОВК.

6.2.3. Орган контролю – ревізійна комісія (ревізор)

До основних повноважень органу контролю – ревізійної комісії (ревізора) належать:

- здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ОВК, в тому числі за дотриманням ОВК вимог Водного кодексу щодо постачання води водокористувачу в межах існуючого ліміту використання води у дозволі на спеціальне водокористування такої особи;
- складання висновку за результатами перевірки річного звіту про результати діяльності ОВК;
- проведення позачергових перевірок результатів фінансово-господарської діяльності ОВК (проводиться за власною ініціативою, а також за рішенням загальних зборів чи на вимогу не менше, як однієї третини загальної кількості членів ОВК).

Порядок діяльності ревізійної комісії, її кількісний та персональний склад затверджуються загальними зборами.

Ревізійна комісія (ревізор) підзвітна загальним зборам. Голова ревізійної комісії (ревізор) може брати участь у засіданнях правління ОВК з правом дорадчого голосу.

Висновки ревізійної комісії (ревізора) та інші результати проведеної перевірки направляються виконавчому органу ОВК, а також окремо кожному члену організації в порядку, передбаченому статутом організації.

6.2.4. Інші органи управління

Якщо це передбачено статутом чи рішенням загальним зборів, в ОВК можуть бути утворені інші органи управління, повноваження яких визначаються статутом або рішенням загальних зборів про їхнє утворення.

У разі утворення спостережної ради, основними її функціями є:

- здійснення контролю за діяльністю виконавчого органу;
- здійснення контролю за додержанням вимог статуту ОВК.

6.3. Організаційна структура ОВК

Закон № 2079 визначає обов'язкові елементи корпоративної структури, тобто перелік та вимоги до відповідних органів управління ОВК.

Водночас формування організаційної структури ОВК, тобто функціональних структурних підрозділів ОВК з відповідними штатними працівниками, законом не регулюється та є компетенцією органів управління самої ОВК, зокрема її виконавчого органу.

Зразок можливої організаційної структури ОВК міститься у Додатку 19.6 до цього Посібника.

Разом із тим звертаємо увагу, що запропонований зразок є лише одним із можливих прикладів. Відповідно, кожна ОВК з огляду на її функціонал, завдання та технічні характеристики меліоративної мережі має вирішити, яким чином буде ефективніше побудувати виробничі процеси в такій організації – сформувати відповідні підрозділи зі штатними працівниками чи передати виконання таких функцій на аутсорсинг шляхом укладання відповідних цивільно-правових договорів про надання послуг (виконання робіт).

**ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАННЯ ОВК
ОТРИМАНИМИ У ВЛАСНІСТЬ ОБ'ЄКТАМИ
ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ**

Незважаючи на те, що ОВК стає власником отриманих об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, така ОВК не може повноцінно реалізувати одне із невід'ємних повноважень власника – розпоряджатися такими активами.

Це пов'язано із тим, що Закон № 2079 (ч. 1 ст. 22) забороняє ОВК здійснювати такі дії (вчиняти відповідні правочини) щодо отриманих актів:

- ❌ відчуження у будь-який спосіб (продаж, міна, дарування, внесення до статутного капіталу інших юридичних осіб);
- ❌ передача у користування, оренду, лізинг, безоплатне користування;
- ❌ передача в управління;
- ❌ передача в заставу;
- ❌ зміна цільового (господарське) призначення;
- ❌ вчинення інших правочинів, наслідком яких може бути відчуження таких активів.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі, якщо ОВК здійснює заміну застарілого (зіпсованого) об'єкту (його частини), такий демонтований об'єкт (його частина) може бути відчужена ОВК чи використана в інший спосіб без дотримання зазначених заборон, а відповідні заборони будуть поширюватися на новий об'єкт (його частину), встановлений в результаті наведених робіт (ч. 2 ст. 22 Закону № 2079).

У разі, якщо ОВК знехтує наведеними заборонами, власники (користувачі) земельних ділянок сільськогосподарського призначення, включених до ТО, мають право звернутися до суду з позовом про визнання недійсним відповідного правочину, вчиненого ОВК із недотриманням наведених заборон.

Маємо зауважити, що зазначені заборони є справедливими, адже безоплатно отримані ОВК від держави та територіальної громади меліоративні об'єкти не можуть бути використані для отримання вигоди (збагачення), оскільки метою законодавства про ОВК є забезпечення сталої та ефективної гідротехнічної меліорації земельних ділянок. Свідченням цього є також правило, за яким у разі ліквідації ОВК, її активи безоплатно передаються іншій ОВК за її згоди, а у разі відсутності такої ОВК (чи її незгоди), такі активи повертається у державну власність (ч. 8 ст. 22 Закону № 2079).

8

**ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ ОВК
ОБ'ЄКТІВ ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ,
ЩО НАЛЕЖАТЬ ІНШИМ ВЛАСНИКАМ**

На практиці можуть трапитися випадки, коли частина інженерних об'єктів, що входить до складу меліоративної мережі, яка обслуговується ОВК, належать на праві власності іншим особам, але такі активи є технологічно необхідними для виконання ОВК функцій із доставки (відведення) води іншим особами, земельні ділянки яких входять до ТО.

В першу чергу, це стосується об'єктів інженерної інфраструктури внутрішньогосподарських меліоративних систем, що були безпосередньо збудовані на земельних ділянках власниками (користувачами) таких земельних ділянок.

Також така ситуація може виникнути й щодо об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем, адже Законом № 2079 (п. 2 ст. 26) встановлено, що водокористувачі, які здійснили будівництво об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем до набрання чинності цим Законом, є власниками таких об'єктів.

Отже, у разі виникнення у ОВК потреби у використанні зазначених активів, що належать іншим власникам, для доставки (відведення) води для потреб інших осіб, земельні ділянки яких включені до ТО, ОВК має право звернутися із вимогою укласти договір про умови використання ОВК такого об'єкту, а відповідна особа зобов'язана укласти цей договір. (ч. 2 ст. 24 Закону № 2079).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Зазначений обов'язок укласти із ОВК відповідний договір діятиме не лише для власника такого об'єкту, а й для його орендаря чи іншої особи, яка на підставі договору із власником здійснює його експлуатацію.

9

**ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ
ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ, НЕОБХІДНІ
ДЛЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ
ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ, ЩО НАЛЕЖАТЬ
ОВК НА ПРАВИ ВЛАСНОСТІ**

Після того, як ОВК набуде право власності на об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем, постане питання щодо оформлення прав на земельні ділянки, які знаходяться під цими об'єктами та призначені для їх обслуговування.

З 27 травня 2021 року землями комунальної власності територіальних громад вважаються всі землі державної власності, розташовані за межами населених пунктів у межах таких територіальних громад, крім земель:

- ❌ що використовуються органами державної влади, державними підприємствами, установами, організаціями на праві постійного користування (у тому числі земельних ділянок, що перебувають у постійному користуванні державних лісгосподарських підприємств, та земель водного фонду, що перебувають у постійному користуванні державних водогосподарських підприємств, установ, організацій, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук);
- ❌ оборони;
- ❌ природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення в межах об'єктів і територій природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, лісгосподарського призначення;
- ❌ зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- ❌ під будівлями, спорудами, іншими об'єктами нерухомого майна державної власності;
- ❌ під об'єктами інженерної інфраструктури загальнодержавних та міжгосподарських меліоративних систем державної власності;
- ❌ визначених у наданих до набрання чинності цим пунктом дозволах на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок, наданих органами виконавчої влади з метою передачі земельних ділянок у постійне користування державним установам природно-заповідного фонду, державним лісгосподарським та водогосподарським підприємствам, установам та організаціям, якщо рішення зазначених органів не прийняті (п. 24 Перехідних положень Земельного кодексу).

Саме для ОВК, які отримають у власність об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем, передбачена особлива можливість оформити на земельні ділянки, на яких розміщені такі об'єкти, безоплатний та безстроковий земельний сервітут.

Крім того, власник або користувач земельної ділянки, на якій розміщені об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем, що передані у власність ОВК, не просто має право, а зобов'язаний укласти договір про встановлення на користь ОВК безоплатного та безстрокового земельного сервітуту на земельну ділянку (частину земельної ділянки), на якій розміщені такі об'єкти (ч. 16 ст. 21 Закону № 2079).

Сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду. Сервітут може належати власникові (володільцеві) сусідньої земельної ділянки, а також іншій конкретно визначеній особі (особистий сервітут). У нашому випадку сервітут буде належати ОВК.

Земельний сервітут може бути встановлений договором між особою, яка вимагає його встановлення, та власником (землекористувачем) земельної ділянки. За домовленістю сторін договір про встановлення земельного сервітуту може бути посвідчений нотаріально.

Земельний сервітут підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому для державної реєстрації прав на нерухоме майно, та реєструється в ДРРП, як і інше речове право на земельну ділянку (ст. 100 Земельного кодексу).

У випадку, якщо власник/користувач земельної ділянки буде ухилятися від укладення договору сервітуту, сервітут встановлюється на підставі рішення суду.

Перевагою сервітуту є те, що ОВК не буде сплачувати орендну плату або земельний податок за вказані земельні ділянки.

Зразок договору сервітуту наводиться у [Додатку 19.12](#) до цього Посібника.

10

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ОВК ПОСЛУГ
ЩОДО ДОСТАВКИ (ТРАНСПОРТУВАННЯ)
ВОДИ ДЛЯ ПОТРЕБ ГІДРОТЕХНІЧНОЇ
МЕЛІЮРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ (ПРАВИЛА НАДАННЯ
ПОСЛУГ, ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ
ДОГОВОРІВ ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ)**

Перш за все, варто зазначити, що ОВК створюється для досягнення основної мети, що полягає у забезпеченні використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі з метою надання послуг із гідротехнічної меліорації земельних ділянок, що входять до її ТО.

При цьому ОВК забороняється провадити будь-яку діяльність, що не пов'язана із меліорацією, крім права на реалізацію побічної продукції, якщо отримані кошти спрямовуються на фінансування основної діяльності ОВК, наприклад, реалізація надлишку е/е від сонячних батарей тощо.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття Проєкту № 7577 ОВК також отримає право надавати послуги із забору та доставки води для задоволення інших потреб у водних ресурсах замовника послуг (зокрема, постачання води для потреб промисловості, питного водозабезпечення тощо).

Основним документом ОВК, що врегульовує порядок надання такою ОВК послуг із забору води із точки водовиділу, її доставки водокористувачу та її відведення, є Правила надання ОВК послуг (ч. 1 ст. 20 Закону № 2079).

Ці правила затверджуються загальними зборами членів ОВК та публікуються на офіційному веб-сайті Держрибагентства протягом трьох днів з дати відповідного звернення ОВК. Таке звернення має бути подано не пізніше, ніж через 14 днів з дня затвердження Правил.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОВК також має направити до Держрибагентства для публікації на його сайті будь-які зміни до Правил надання послуг. Такі зміни подаються ОВК та розміщуються на сайті Держрибагентства в тому ж порядку, що й самі Правила.

Зразок Правил надання послуг ОВК міститься у **Додатку 19.7** до цього Посібника.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОВК не є суб'єктом спеціального водокористування та відповідно не зобов'язана отримувати дозвіл на спецводокористування (такий дозвіл мають мати відповідні водокористувачі, яким ОВК надає послуги)!

ОВК зобов'язана на вимогу особи, земельні ділянки якої включені до ТО, надавати для ознайомлення затверджені Правила надання ОВК послуг.

Законом № 2079 (ч.ч. 2 та 3 ст. 20) визначені певні особливості надання ОВК послуг в залежності від того, чи є замовник послуг членом ОВК.

Так, надання послуг особам, які не є членами ОВК, здійснюється лише на підставі договору, укладеного із ОВК. Водночас, для членів ОВК надання послуг може здійснюватися і без укладання такого договору.

При цьому умови договору не можуть суперечити Правилам надання послуг ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

З огляду на те, що договір є первинним документом як для водокористувача, так і для ОВК, а в ньому погоджуються певні технічні моменти, які є індивідуальними для кожного споживача (графік подачі води тощо), вважаємо за доцільне укладання ОВК договору також із членами ОВК.

Зразок договору про надання ОВК послуг щодо гідротехнічної меліорації міститься у Додатку 19.11 до цього Посібника. Зазначений договір укладається як для подачі води на зрошення, так і для відведення води з метою осушення.

Вважаємо за доцільне звернути вашу увагу на певні гарантії для водокористувачів, які визначені Законом № 2079 (ст. 20) щодо надання для них з боку ОВК послуг, зокрема:

- укладення договору з водокористувачем, земельна ділянка якого включена до ТО, є обов'язковим у випадку його бажання (подачі на адресу відповідної заяви про бажання укласти договір) та наявності у такого водокористувача чинного дозволу на спеціальне водокористування, а також відповідного трубопроводу та/чи іншого об'єкту інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що є необхідними для надання відповідних послуг;
- тарифи на послугу є однаковими для всіх водокористувачів, незалежно від членства в ОВК.

Водночас Законом № 2079 (ч. 6 ст. 20) визначені певні переваги, для **користувачів (власників) земельних ділянок, які є членами ОВК.**

Так, у разі неможливості через відсутність води в джерелі зрошення або аварійні ситуації повністю задовольнити попит на воду всіх водокористувачів, ОВК в першу чергу задовольняє попит на воду своїх членів. Задоволення попиту членів організації у такому випадку здійснюється пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до ТО.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття Проєкту № 7577 принцип розподілу буде іншим, а саме - пропорційно ліміту забору води, визначеному у дозволі на спеціальне водокористування кожного члена ОВК, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, що є членами ОВК. При цьому у такому розподілі не беруть участь члени ОВК, які подали заявки на набуття членства у календарному році, в якому здійснюється такий розподіл води.

Також вважаємо за доцільне звернути увагу на інші положення, що мають застосовуватися ОВК під час надання послуг:

- ОВК забороняється надавати послуги із забору (доставки) води особі, у якої відсутній дозвіл на спеціальне водокористування, якщо необхідність отримання такого дозволу водокористувачем передбачена законом;
- ОВК зобов'язана вести облік води, яка доставляється організацією водокористувачу;
- об'єм води, що доставляється ОВК, не може перевищувати ліміт забору води, визначений у дозволі на спеціальне водокористування, виданому відповідному водокористувачу, або об'єм води, забір та/або використання якого, відповідно до закону, може здійснюватися без дозволу на спеціальне водокористування;
- у разі зменшення ліміту забору води або відмови у видачі дозволу на спеціальне водокористування водокористувач зобов'язаний повідомити про це ОВК протягом 5 календарних днів з дня, в який водокористувачу стало відомо про зменшення ліміту забору води або відмову у видачі дозволу;
- водокористувач, якому ОВК надаються послуги із забору (доставки) води, зобов'язаний не пізніше, як за 5 календарних днів до дня закінчення строку дії дозволу на спеціальне водокористування, виданого такому водокористувачу, повідомити про цей факт ОВК;
- ОВК має право припинити надання послуг із забору (доставки) води або її відведення у разі прострочення оплати послуг організації на строк, який визначений Правилами надання послуг ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Експлуатація ОВК отриманих у власність існуючих об'єктів меліоративної мережі не потребує проведення оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності, якщо не розширюється проєктна потужність таких об'єктів щодо площі зрошення, що сприяє найшвидшому започаткуванню діяльності ОВК щодо експлуатації отриманих об'єктів з метою надання послуг з гідротехнічної меліорації земель.

**РОЗРАХУНОК ТА ВИЗНАЧЕННЯ
ТАРИФУ НА ПОСЛУГИ ОВК**

11.1. Загальна описова частина процедури розрахунку та визначення тарифу

Тариф є істотною умовою договору про надання організацією послуг щодо гідротехнічної меліорації.

Тариф на такі послуги є вільним, тобто не підлягає регулюванню державою. ОВК самостійно розраховує та встановлює тариф на свої послуги. Водночас Закон 2079 визначає певні особливості розрахунку такого тарифу:

- наведений перелік витрат ОВК, які включаються до розрахунку тарифу;
- визначено, що тариф складається з двох частин, а саме: 1) постійні витрати на утримання організації та витрати на утримання меліоративної мережі організації, які оплачуються водокористувачами пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування організації, та 2) витрати, що безпосередньо пов'язані з подачею (відведенням) води для гідротехнічної меліорації, включаючи в себе витрати на оплату послуг водогосподарських організацій, електроенергії, необхідної для забору, доставки води та її відведення, а також інші витрати, розмір яких залежить від об'єму води, доставленої конкретному водокористувачу.

Тобто тариф на послуги ОВК є фактично двоставковим і складається з двох частин:

перша частина компенсує постійні витрати ОВК та не залежить від об'єму води, що був доставлений (відведений) водокористувачу

друга частина компенсує перемінні витрати, які залежать від об'єму води, доставленої (відведеної) конкретному водокористувачу

Визначення тарифу на послуги організації, порядок та строки оплати послуг організації належить до компетенції загальних зборів.

Рекомендуємо частину тарифу, що компенсує постійні витрати ОВК, встановлювати в формі місячної абонплати. Це забезпечить ОВК постійні грошові надходження протягом року, незалежно від об'ємів фактично наданих послуг з доставки (відведення) води.

Строк, на який встановлюється тариф, також визначається рішенням загальних зборів. Враховуючи практику річного фінансового планування діяльності суб'єктами господарювання, рекомендуємо встановити тариф на один рік з можливістю його перегляду протягом року у випадку зміни обставин (зростання цін, мінімальної заробітної плати, інше).

Важливим є забезпечити, щоб умови договорів на надання послуг ОВК передбачали можливість та процедури зміни тарифів протягом строку, на який вони встановлені, у випадку зміни вартості складових тарифу.

Також важливо пам'ятати, що тариф на послуги, що надаються організацією водокористувачам, не може залежати від того, чи є водокористувач членом організації, а члени органів управління організацією сплачують тариф на послуги, що надаються організацією, на загальних умовах.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття Проєкту № 7577 буде встановлено інший принцип розрахунку тарифу, що компенсує постійні витрати, а саме – витрати на утримання меліоративної мережі та самої організації, розподілятимуться пропорційно частки ліміту забору води, визначеного дозволом на спецводокористування водокористувача, до сукупного обсягу ліміту забору води усіх водокористувачів, яким організація надає послуги з доставки води.

Якщо ОВК експлуатує осушувальні системи, – пропорційно частки площі земельної ділянки особи, якій надаються послуги з відведення води для гідротехнічної меліорації, до загальної площі усіх земельних ділянок, відведення води з яких здійснюється організацією.

У разі, якщо ОВК одночасно експлуатує як зрошувальні, так і осушувальні об'єкти меліоративної інфраструктури, така організація веде окремий облік витрат за кожним видом діяльності.

Методика розрахунку тарифу на послуги ОВК та зразок форми калькуляції тарифу містяться у **Додатку 19.8.**

12

**ВНЕСКИ ЧЛЕНІВ ОВК.
ВИДИ, ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ,
ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ ТА СПЛАТИ**

Законом № 2079 (ст. 17 та 18) визначено два види внесків членів ОВК, а саме – вступні внески та цільові внески.

Ці види внесків мають різний режим правового регулювання, отже нижче розглянуті такі особливості.

12.1. Вступні внески

Члени ОВК та особи, які мають бажання набути членство в ОВК, зобов'язані сплачувати вступні внески у порядку та розмірах, визначених рішеннями загальних зборів членів ОВК. При цьому необхідність сплати вступних внесків може бути встановлена як на етапі утворення ОВК (рішенням установчих зборів), так і вже після утворення ОВК (рішенням загальних зборів членів ОВК).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Встановлення вступних внесків є правом загальних зборів, а не обов'язком. Тобто в кожному конкретному випадку засновники (члени) ОВК мають вирішувати про доцільність встановлення вступних внесків з огляду на перелік та розмір витрат, які необхідно профінансувати, та наявність інших альтернативних джерел для їх фінансування.

Під вступним внеском розуміється одноразовий грошовий чи інший майновий неповоротний внесок особи, який сплачується нею для набуття статусу члена Організації.

У разі встановлення обов'язку сплати вступного внеску рішенням установчих зборів (загальних зборів) у такому рішенні визначається його розмір або методика (формула) розрахунку вступного внеску, а також порядок та строки його сплати.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Якщо рішенням (установчих) загальних зборів передбачено внесення вступних внесків, особа набуває статусу члена ОВК лише після фактичної сплати такого внеску у повному обсязі.

Також варто враховувати, що Законом № 2079 (ч. 2 ст. 17) визначено таку особливість сплати вступного внеску новими членами ОВК, а саме – розмір вступного внеску для нового члена ОВК не може перевищувати розраховану пропорційно площі земельної ділянки нового члена ОВК частину витрат, що понесені чи мають бути понесені ОВК, за рахунок вступних та/або цільових неповоротних внесків членів на ремонт, заміну та будівництво (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену ОВК.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі прийняття Проєкту № 7577 порядок розподілу сплати вступних внесків буде змінено, а саме – вони сплачуватимуться пропорційно ліміту забору води, визначеному у дозволі на спеціальне водокористування особи, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, яким ОВК надає послуги з доставки води (для водокористувачів), а для особи, яка отримуватиме послуги з відведення води для гідротехнічної меліорації – пропорційно площі земельної ділянки такої особи до загальної площі усіх земельних ділянок, відведення води з яких здійснюватиметься ОВК, та які включені до її ТО.

12.2. Цільові внески

Під цільовим внеском розуміється грошовий чи інший майновий поворотний або неповоротний внесок члена Організації для забезпечення виконання конкретних завдань Організації.

Цільові внески бувають двох видів (поворотні та безповоротні), а рішення про їх сплату визначається загальними зборами членів ОВК.

У такому рішенні доцільно зазначити:

- вид внеску – поворотний або безповоротний;
- напрями використання внеску;
- форма внеску – грошова чи не грошова;
- порядок його сплати (внесення);
- підтвердження факту отримання попереднього погодження на внесення цільового поворотного внеску від відповідного члена(-ів) Організації;
- строки та умови повернення цільового поворотного внеску;
- умови компенсації витрат на обслуговування кредиту, якщо поворотний цільовий внесок планується внести за рахунок коштів зовнішнього залученого фінансування від банку або міжнародної фінансової організації.

Внесення цільових неповоротних внесків є обов'язковим у разі прийняття відповідного рішення загальними зборами.

Загальні збори можуть прийняти рішення про внесення цільового поворотного внеску окремим членом (членами) ОВК, за умови попереднього погодження такого рішення з відповідним членом (членами) ОВК. В такому разі внесення цільового поворотного внеску здійснюється на підставі договору між ОВК та відповідним членом Організації.

Рішенням загальних зборів також може бути передбачено компенсацію члену ОВК витрат, пов'язаних з отриманням відповідного фінансування (оплата вартості фінансування), якщо таке фінансування отримано від банку або міжнародної фінансової організації для залучення коштів на оплату цільового поворотного внеску.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Витрати на повернення поворотних цільових внесків, внесених членами ОВК для фінансування заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, включаються до тарифу на послуги ОВК. Тому є доцільним витрати на будівництво (ремонт) меліоративної системи здійснювати через поворотні цільові внески, що дозволить повернути їх шляхом включення до тарифу, відповідно такі витрати оплачуватимуться і не членами ОВК, яким надаються відповідні послуги.

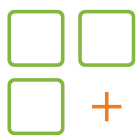
При сплаті та обліку внесків є доцільним виконання таких рекомендацій:

- сплата внесків в грошовій формі здійснюється шляхом перерахування коштів на поточний рахунок ОВК. У призначенні відповідного платежу варто посилатися на реквізити рішення установчих (загальних) зборів, якими такі внески встановлені (якщо мова йде про цільовий поворотний внесок, то мають бути зазначені реквізити відповідного договору, яким оформлена сплата такого внеску);
- внески у грошовій формі вважаються сплаченими з моменту надходження коштів на поточний рахунок ОВК;
- сплата внесків в негрошовій формі здійснюється шляхом передачі майна, яке оформляється відповідним актом приймання- передачі такого майна;
- контроль за сплатою та обліком вступних та цільових внесків має покладатися на виконавчий орган;
- використання коштів та майна, отриманих ОВК від сплати внесків, здійснюється відповідно до кошторису, затвердженому рішенням загальних зборів, або відповідно до рішення загальних зборів, якими визначені напрямки використання цільових внесків.

Законом № 2079 також визначені певні особливості сплати внесків, на які варто звернути увагу:

якщо вступні та/або цільові неповоротні внески членів організації повністю або частково були сплачені за рахунок наданої членам державної підтримки, новий член ОВК не сплачує такий внесок або сплачує його пропорційно сумі, сплаченій членами ОВК за рахунок власних коштів (ч. 2 ст. 17);

у разі вступу до ОВК нового власника (користувача) земельної ділянки, включеної до ТО, вступний внесок та/або цільовий неповоротний внесок не сплачується, за умови що попередній власник (користувач) був членом організації та вніс вступний та/або цільовий неповоротний внесок для цілей ремонту, заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену ОВК (ч. 3 ст. 17);

законом не визначені наслідки невиконання членами ОБК обов'язку сплати внесків (вступних та цільових неповоротних) у повному обсязі, окрім лише вступних внесків, зі сплатою яких у повному обсязі відповідна особа набуває статусу члена ОБК та може реалізувати відповідні права (голосування на загальних зборах тощо). Водночас, це на забороняє у статуті ОБК чи Положенні про внески або у рішенні загальних зборів встановити заходи відповідальності для осіб, які належним чином не виконують обов'язку зі сплати внесків. Це може бути як сплата пені за кожний день прострочення, так і тимчасове відсторонення такої особи від участі в управлінні ОБК на визначений Статутом (рішенням загальних зборів) строк.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОБК на може прийняти рішення про виключення особи зі складу членів ОБК за невиконання обов'язку про сплату цільового неповоротного внеску, адже перелік підстав, зазначений у Законі № 2079 (ч. 1 ст. 10), для припинення членства в ОБК є вичерпним.

Зразок Положення про внески міститься у [Додатку 19.9](#) до цього Посібника.

13

**СТВОРЕННЯ РЕЗЕРВНОГО
ТА СПЕЦІАЛЬНОГО ФОНДІВ ОВК**

Рішенням загальних зборів можуть бути створені резервний та/або спеціальний фонд.

Резервний фонд створюється для відшкодування шкоди, заподіяної об'єктам меліоративної мережі організації надзвичайними ситуаціями природного або техногенного характеру, а також для фінансування інших непередбачуваних витрат, які визначені у рішенні загальних зборів про формування резервного фонду.

Використання коштів резервного фонду здійснюється відповідно до Статуту. Для оперативності здійснення витрат із резервного фонду вважаємо доцільним надати виконавчому органу право самостійно здійснювати витрати за рахунок коштів резервного фонду із відповідним поданням звіту на затвердження загальних зборів. Водночас члени ОБК можуть прийняти й інше рішення про порядок використання коштів резервного фонду (до прикладу, попереднє погодження фінансування певних витрат загальними зборами членів ОБК).

Резервний фонд формується за рахунок тарифу на послуги організації та/або за рахунок інших не заборонених законом надходжень, зокрема, цільових неповоротних внесків.

Спеціальний фонд формується за рахунок цільових неповоротних внесків членів організації та інших не заборонених законом надходжень та використовується відповідно до Статуту чи рішення загальних зборів про його утворення для реалізації тих цілей, що були визначені рішенням загальних зборів про створення спеціального фонду.

14

**СКЛАДАННЯ ТА ВИКОНАННЯ
КОШТОРИСУ ОВК**

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОВК – неприбуткова юридична особа. Такий статус зобов’язує дотримуватися принципу цільового витрачання коштів організації. Цільове витрачання коштів ОVK забезпечується через затвердження загальними зборами членів ОVK кошторису та подальше витрачання виконавчим органом коштів виключно відповідно до статей витрат, визначених таким кошторисом.

14.1. Загальні вимоги до складання кошторисів

Кошторис організації водокористувачів – основний плановий документ, у відповідності з яким організація отримує доходи та здійснює видатки, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом відповідного періоду. Відповідальність за своєчасну та якісну підготовку кошторису ОVK покладається на виконавчий орган. Кошторис має вигляд таблиці, що має містити дані про строк, на який затверджується кошторис, обсяг фінансових надходжень, видатків ОVK на утримання ОVK та утримання меліоративної мережі, обсяг та наявність резервного та/або спеціального фонду ОVK.

Кошторис складається з дохідної та витратної частин.

Дохідна частина кошторису базується на розрахунках потреби в коштах на утримання ОVK, меліоративної мережі ОVK та забезпечується за рахунок тарифу на послуги ОVK, вступних та цільових внесків членів ОVK, грошових пожертвувань, благодійних внесків, грантів, гуманітарної допомоги, безоплатної технічної допомоги юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних, та інших не заборонених законом надходжень.

Обсяги видатків в кошторисі ОVK дорівнюють обсягу надходжень, в тому числі за резервним та спеціальним фондом, і визначається з урахуванням, зокрема:

- розрахунків щодо оптимальної чисельності адміністративно-управлінського персоналу, а також персоналу, який задіяно в обслуговуванні меліоративної мережі;
- нормативно – розрахункової потреби (на основі дефектних актів) витрат на експлуатаційні заходи на відповідний період;
- розрахунків щодо споживання електроенергії, необхідної для забору, доставки води та її відведення, а також інші витрати, розмір яких залежить від прогнозованого об’єму води, що доставлятиметься водокористувачу (об’єму відведеної води), відповідно до укладених договорів (або протоколів намірів);
- цін і тарифів на відповідні товари (роботи, послуги), закупівлю яких передбачається здійснювати у межах планового періоду.

Розрахунки до кошторису складаються для того, щоб обґрунтувати потребу у видатках, спираючись на нормативи витрат за кожною позицією кошторису. Такими нормативами можуть бути ДСТУ, проєктно-технічна документація, технічні характеристики автотранспортних засобів та механізмів тощо. Наприклад, для розрахунку заробітної плати нормативними орієнтирами є мінімальна заробітна плата та середньостатистична по галузі.

Витратна частина кошторису включає видатки на утримання меліоративної мережі та самої ОВК, а також нерозподілені видатки в разі такої потреби та інше. Оскільки кошторис складається на початку бюджетного року, можна залишити частину коштів нерозподіленою, для подальшого їх перерозподілу на потреби, що виникатимуть у зв'язку з виробничою необхідністю. Наприклад, може виникнути виробнича необхідність у придбанні додаткової кількості паливо-мастильних матеріалів

ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО ВИДАТКІВ НА УТРИМАННЯ:

МЕЛІОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ

- заробітна плата персоналу, в т.ч. ЄСВ;
- поточний ремонт меліоративної мережі;
- капітальний ремонт (реконструкція, будівництво) меліоративної мережі;
- оплата комунальних послуг (без електроенергії);
- оплата електроенергії;
- закупівля господарського інвентарю та матеріалів для обслуговування меліоративної мережі;
- технічне обслуговування меліоративної мережі;
- сплата податку на землю, інші обов'язкові платежі.

Для планування та здійснення видатків з поточного та капітального ремонту меліоративної мережі рекомендується сформувати перелік об'єктів, на яких будуть проводитись такі роботи.

ОВК

- заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу, в т.ч. ЄСВ;
- телекомунікаційні видатки;
- закупівля канцтоварів;
- обслуговування техніки;
- юридичні, нотаріальні послуги, судові витрати, банківське обслуговування;
- оренда офісу;
- видатки на утримання службових приміщень;
- видатки на проведення загальних зборів;
- сплата податків та обов'язкові платежі.

Також, витратна частина кошторису може включати оплату послуг водогосподарських організацій з транспортування води, сплату грошових поворотних внесків.

Перелік статей видатків на утримання меліоративної мережі та ОВК не є вичерпним та може бути скоригований в залежності від фактичних потреб.

Окрім поділу фінансових показників на дохідні та витратні, в кошторисі поділяються фінансові ресурси за метою їх використання та джерелами надходження. Кошторис передбачає акумуляцію видатків (фонд) на утримання ОВК та меліоративної мережі ОВК, резервний фонд, що створюється для відшкодування шкоди, заподіяної об'єктам меліоративної мережі ОВК надзвичайними ситуаціями природного або техногенного характеру, та спеціальний фонд для реалізації цілей, визначених рішенням загальних зборів.

Фонд утримання ОВК та меліоративної мережі ОВК (цей фонд не є вимогою законодавства та пропонується для зручного формування кошторису та визначення джерел фінансування видатків) формується за рахунок тарифу на послуги організації, членських внесків та інших не заборонених законом надходжень. Пропонується використовувати назву "фонд" для зручності, хоча це не передбачено законодавством, і ОВК можуть використовувати власні назви цьому напрямку видатків.

Резервний фонд формується за рахунок тарифу на послуги ОВК та/або за рахунок інших не заборонених законом надходжень.

Спеціальний фонд формується за рахунок цільових внесків членів ОВК та інших незаборонених законом надходжень та використовується за рішенням органів управління організації.

14.2. Розгляд та затвердження кошторисів

Кошторис затверджується загальними зборами членів ОВК.

Виконавчий орган скликає загальні збори ОВК та виносить на порядок денний питання щодо розгляду та затвердження кошторису ОВК.

Окрім проекту рішення, заздалегідь надається на розгляд проект кошторису ОВК, розрахунки щодо чисельності працівників, середньої заробітної плати працівників, розрахунки щодо потреби експлуатаційних витрат на відповідний рік, розрахунків щодо споживання електроенергії, необхідної для забору, доставки води та її відведення, а також інші витрати, розмір яких залежить від прогнозованого об'єму води, що доставлятиметься водокористувачам.

Всі рішення стосовно коригування проекту кошторису фіксуються у відповідному протоколі загальних зборів членів ОВК та окремим пунктом зауважується, що за умови коригування проекту кошторису відповідно до рішення загальних зборів кошторис вважається затвердженим.

Кошторис на відповідний період рекомендуємо затверджувати не пізніше 20 грудня року, що передує плановому.

За рішенням загальних зборів можуть затверджуватися кошториси на два і більше роки.

Загальні збори можуть делегувати правлінню (голові) ОВК право перерозподіляти розмір видатків за напрямками їх використання, визначеними кошторисом.

14.3. Загальні вимоги до виконання кошторисів

Правління організації має право розпоряджатись та провадити діяльність виключно в межах коштів, затверджених кошторисом. Виконання кошторису реалізується через виконання виробничого плану, дотримання штатного розпису та інших документів, що нормують витрати, пов'язані з експлуатаційними заходами.

Важливим етапом виконання кошторису є розрахунок фінансового результату через співставлення доходів із здійсненими витратами. Для виконання кошторису за кожним фондом складаються плани заходів.

План заходів, що виконується за рахунок коштів фонду утримання ОВК та меліоративної мережі ОВК в межах кошторисних показників, не потребує погодження з загальними зборами членів ОВК.

Загальними зборами членів ОВК може бути дозволено Правлінню без додаткового погодження фінансувати за рахунок резервного фонду всі види робіт з усунення/відвернення збитків, ліквідації наслідків аварій та інших непередбачених обставин.

План заходів за спеціальним фондом формується за рахунок цільових внесків членів організації та схвалюється загальними зборами членів ОВК.

Виконання кошторисів, виробничих планів в розрізі фондів здійснюється наростаючим підсумком з початку кошторисного періоду.

Рекомендуємо правлінню ОВК щокварталу здійснювати контроль за відповідністю показників кошторису через звірку помісячного плану використання коштів з даними бухгалтерського або управлінського обліку ОВК.

У разі невідповідності касових видатків кошторисним призначенням та за наявності обґрунтованих причин (наприклад зміна тарифів на енергоносії), вносяться зміни до кошторису.

У разі виникнення виробничої потреби щодо внесення змін до кошторису шляхом перерозподілу коштів у розрізі видів надходжень та/або витрат в межах загальної суми кошторису правлінням вносяться зміни до кошторису (якщо таке право було делеговано правлінню загальними зборами членів ОВК).

У разі необхідності збільшення або зменшення кошторисних надходжень і видатків, такі зміни вносяться через прийняття відповідного рішення загальними зборами членів ОВК.

У разі, коли фактичний обсяг надходжень з урахуванням залишків коштів на початок року менший, ніж планові показники, виконавчому органу рекомендується за три місяці до кінця кошторисного періоду скликати загальні збори ОВК і винести на порядок денний питання щодо невиконання кошторису ОВК та внесення до нього необхідних змін, в тому числі зменшення видатків.

За результатами кошторисного періоду слід складати звіт із виконання кошторису ОВК.

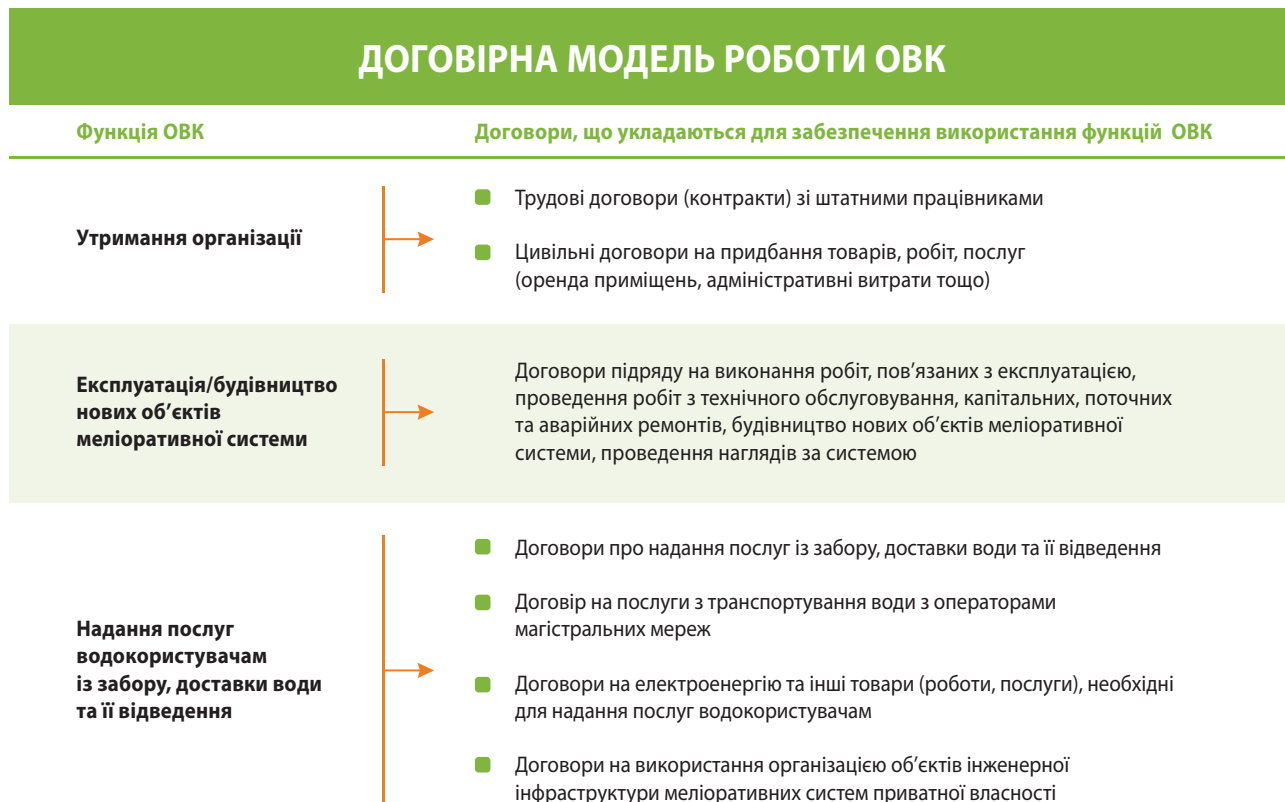
Приклад Кошторису ОВК наведений в Додатку 19.10.

15

**ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ОВК
ІНШИХ ДОГОВОРІВ,
НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ОВК**

Для здійснення ОВК своєї діяльності є необхідним укладання низки договорів, перелік яких буде відрізнятися для кожної ОВК з огляду на її організаційну структуру та технічні характеристики меліоративної мережі.

Загалом договірною схемою діяльності ОВК має такий вигляд (дивитись нижче наведений рисунок).

Також звертаємо вашу увагу на певні гарантії як для ОВК, так і для водокористувачів, що отримують послуги з гідротехнічної меліорації від державних водогосподарських організацій, які визначені Законом № 1389 (ст. 24) в частині укладання низки договорів, що є необхідними для надання ОВК послуг:

- юридичні особи, які здійснюють експлуатацію загальнодержавної меліоративної системи, зобов'язані укладати з ОВК та особами, що є власниками меліоративних мереж та окремих об'єктів міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, договори на транспортування води для потреб гідротехнічної меліорації на тих самих умовах, на яких іншим особам надаються аналогічні послуги, в тому числі, але не виключно, щодо застосування єдиного принципу (методики) розрахунку відповідного тарифу (плати) за такі послуги та виконання технічних умов;
- юридичні особи, які здійснюють експлуатацію загальнодержавних і міжгосподарських меліоративних систем, які перебувають у державній власності, зобов'язані надавати послуги, пов'язані із забором, доставкою води та її відведенням, за наявності відповідної технічної можливості та водних ресурсів усім власникам (користувачам) земельних ділянок, включених до території обслуговування такої мережі, на тих самих умовах, на яких іншим водокористувачам надаються аналогічні послуги, в тому числі, але не виключно, щодо застосування єдиного принципу (методики) розрахунку відповідного тарифу (плати) за такі послуги та виконання технічних умов.

16

**БУДІВНИЦТВО НОВИХ ОБ'ЄКТІВ
ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
МЕЛІОРАТИВНИХ СИСТЕМ**

16.1. Будівництво нових об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, яку обслуговує ОВК

Під час здійснення ОВК своєї діяльності виникатиме потреба у придбанні (будівництві) нових об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, яка обслуговується такою ОВК.

Таке придбання (будівництво) здійснюється ОВК з дотримання норм іншого законодавства (екологічного, будівельного, земельного та іншого), з урахуванням певних особливостей, які визначені у Законі № 2079.

Так, трубопроводи внутрішньогосподарських меліоративних систем не належать до об'єктів будівництва (абз. 2 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»), що означає можливість їх прокладання без дотримання вимог законодавства про містобудівну діяльність (розробка проєктної документації, її експертиза, отримання дозволу на виконання будівельних робіт тощо).

Будівництво інших об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем має здійснюватися у загальному порядку, адже жодних інших виключень Законом № 2079 не передбачено.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На новостворені ОВК об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі не встановлюються жодні обмеження для ОВК щодо використання та розпорядження такими активами.

Фінансування такого будівництва здійснюється за рахунок коштів ОВК, сформованих з різних джерел (від тарифу на послуги, за рахунок внесків членів, позикові кошти тощо) відповідно до кошторису ОВК.

Разом з тим, Законом № 2079 передбачається можливість створення (будівництва) нових об'єктів інженерної інфраструктури за рахунок коштів членів ОВК.

Зокрема, якщо на момент прийняття рішення про включення власника (користувача) земельної ділянки до складу членів ОВК відсутні трубопроводи та/або інші об'єкти інженерної інфраструктури внутрішньогосподарської меліоративної системи, які забезпечують подачу або відведення води до або із земельної ділянки (ділянок) та/або її (їх) частини (частин) такої особи, розміщення та/або відновлення таких об'єктів здійснюються цією особою або за її рахунок. В такому разі власником цих об'єктів є ОВК, якщо інше не погоджено між нею та такою особою (ч. 8 ст. 8 Закону № 2079).

Іншим варіантом залучення коштів членів є укладання між ОВК та таким членом договору про внесення інвестицій в меліоративну мережу організації окремими членами організації (регулюється ст. 23 Закону № 2079).

В межах такого договору члени ОВК можуть самостійно оплачувати роботи з будівництва (розміщення), реконструкції та ремонту об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, а також проводити технічне переоснащення обладнання, необхідного для забезпечення здійснення гідротехнічної меліорації в межах ТО.

В цьому контексті варто враховувати такі особливості під час укладання та виконання цього договору:

- цей договір підлягає схваленню загальними зборами;
- істотною умовою договору є спосіб компенсації її члену внесених інвестицій, яким можуть бути:
 - прями платежу члену;
 - включення витрат на компенсацію внесених інвестицій до складу тарифу на послуги організації з подальшою компенсацією члену внесених інвестицій;
 - інші погоджені між сторонами способи компенсації;
- власником результатів таких робіт є член, що профінансував їхнє здійснення, але договором може бути передбачений перехід права власності на придбане членом організації нове обладнання до ОВК після повної чи часткової компенсації члену внесених інвестицій.

16.2. Особливості будівництва нових меліоративних мереж

Чинне законодавство прямо гарантує можливість юридичних та фізичних осіб здійснювати будівництво об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, розміщувати на належних їм на праві власності або праві користування земельних ділянках меліоративні трубопроводи внутрішньогосподарських систем та набувати право власності на відповідні об'єкти (ст. 121 Закону № 1389).

Втім, варто враховувати, що Законом № 1389 (ст. 22, ст. 241) визначені певні особливості будівництва та експлуатації нових меліоративних мереж приватної власності, на які варто звернути увагу.

Так замовник будівництва меліоративної мережі зобов'язаний до початку виконання будівельних робіт письмово погодити умови, на яких здійснюватиметься забір, доставка води та її відведення, у тому числі ціну таких послуг або методику (формулу) її розрахунку, з власниками (користувачами) земельних ділянок, у власності яких сукупно перебуває не менш, як 2/3 земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечуватиметься відповідною меліоративною мережею.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Ціна послуг та інші умови можуть відрізнятися для різних водокористувачів залежно від витрат, які будуть понесені власником меліоративної мережі на доставку, відведення води відповідному водокористувачу.

Згода власника (користувача) земельної ділянки на умови забору, доставки води та її відведення може бути оформлена у письмовій формі окремою заявою або договором із замовником будівництва. Згода декількох власників (користувачів) земельних ділянок може бути оформлена протоколом зборів таких осіб.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Таке погодження не вимагається, якщо відповідні роботи здійснюються або мають здійснюватися ОВК на земельних ділянках, включених до її ТО.

Після введення в експлуатацію нової меліоративної мережі її власник зобов'язаний надавати послуги, пов'язані із забором, доставкою води або її відведенням власникам (користувачам) земельних ділянок, включених до території обслуговування такої мережі відповідно до проєктної документації на її будівництво, незалежно від того, чи погодили такі власники (користувачі) умови забору, доставки води чи її відведення до початку будівництва такої меліоративної мережі.

Надання послуг з забору, доставки води та її відведення власником меліоративної мережі здійснюється на підставі договору, істотними умовами якого є умови забору, доставки води та її відведення, що були погоджені з власниками (користувачами) земельних ділянок до початку будівництва меліоративної мережі.

Водночас, допускається одностороння зміна умов забору, доставки води чи її відведення виключно у разі істотної зміни обставин, якими керувалися власник приватної меліоративної мережі та водокористувач на момент погодження умов. Істотною зміною обставин вважається зміна витрат на транспортування води, зміна цін на електроенергію, зміни законодавства, а також інші обставини, що змінилися настільки, що, якби власник меліоративної мережі та власник (користувач) земельної ділянки могли це передбачити, вони погодили б інші умови.

При цьому зміни умов мають забезпечувати власнику меліоративної мережі компенсацію витрат, що збільшилися внаслідок істотної зміни обставин. У разі недосягнення згоди щодо зміни умов забору, доставки води чи її відведення зміна умов може бути здійснена за рішенням суду.

Проведення ремонту меліоративної мережі, заміна застарілих чи несправних об'єктів або їхніх окремих складових не є підставою для невиконання власником меліоративної мережі умов забору (доставки) води чи її відведення.

У разі зміни власника приватної меліоративної мережі новий власник стає правонаступником щодо прав та обов'язків, визначених умовами забору, доставки води чи її відведення, а також прав та обов'язків за договорами, укладеними з користувачами відповідних послуг.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Зміна власника (користувача) земельної ділянки, на яку подається вода для гідротехнічної меліорації, не є підставою для зміни умов забору, доставки води чи її відведення для нового власника (користувача) такої земельної ділянки.

17

**ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ,
РЕОРГАНІЗАЦІЇ ОВК
І ВИРІШЕННЯ МАЙНОВИХ ПИТАНЬ,
ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЦИМ**

Припинення ОВК як юридичної особи здійснюється шляхом ліквідації або її реорганізації, що здійснюється в загальному порядку, визначеному Цивільним кодексом України, але з урахуванням певних особливостей, які встановлені Законом № 2079.

При реорганізації ОВК потрібно враховувати такі особливості (ч. 15 ст. 5 та ч. 6 ст. 22):

- ОВК не може бути реорганізоване в суб'єкта господарювання іншої організаційно-правової форми;
- поділ ОВК можливий лише на дві та більше ОВК;
- злиття ОВК є можливим лише з іншою ОВК;
- ОВК може приєднатися лише до іншої ОВК;
- у разі реорганізації ОВК її майно передається організації- правонаступнику з урахуванням того, що:
 - у разі поділу ОВК, яка експлуатує одну меліоративну мережу, така мережа не може бути поділена між декількома організаціями- правонаступниками;
 - у разі забезпечення експлуатації ОВК, що реорганізується, декількох меліоративних мереж відповідні мережі можуть бути розподілені між організаціями- правонаступниками, за умови збереження технологічної цілісності кожної окремої меліоративної мережі.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

У разі реорганізації ОВК її правонаступником (правонаступниками) може бути виключно інше ОВК (інші ОВК).

Також Законом № 2079 (чч. 5, 7, 8 ст. 22) визначені певні особливості ліквідації ОВК, зокрема:

- у разі ліквідації ОВК її майно не підлягає поділу між членами ОВК;
- майно ОВК, що ліквідується, передається у власність іншій ОВК за її згоди, а у разі відсутності такої згоди, – її майно передається у державну власність. Така передача оформляється актом приймання-передачі, в якому зазначаються ті самі відомості, що й в акті приймання-передачі про отримання активів у власність ОВК (детальніше дивитись п. 5.8. цього Посібника);
- у разі передачі іншій ОВК об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, інвестиції які були внесені окремими членами ОВК, що ліквідується, ОВК, якій передані такі об'єкти, стає правонаступником за зобов'язаннями з компенсації внесених інвестицій, якщо такі інвестиції не були компенсовані.

**КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ
ТА КОНТАКТИ**

18.1. Державні органи виконавчої влади та організації

- 1) Міністерство аграрної політики та продовольства <https://minagro.gov.ua>;
- 2) Державне агентство меліорації та рибного господарства <https://darg.gov.ua>;
- 3) Державне агентство водних ресурсів <https://www.davr.gov.ua>;
- 4) Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру <https://land.gov.ua>;
- 5) Українські гідромеліоративні системи <https://www.facebook.com/uagms>.

18.2. Основні нормативно-правові акти, що регулюють утворення та діяльність ОВК

- 1) Водний кодекс України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text>
- 2) Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
- 3) Закон України «Про меліорацію земель» від 14 січня 2000 року № 1389-XIV – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1389-14#Text>
- 4) Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 7 лютого 2022 року № 2079-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2079-20#Text>
- 5) Постанова Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 476 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2019-п#n9>
- 6) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2022 р. № 962 «Про затвердження модельного статуту організації водокористувачів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2022-%D0%BF#Text>
- 7) Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1070 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної підтримки сільськогосподарським товаровиробникам, які використовують меліоровані землі, та організаціям водокористувачів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1070-2021-п#n8>
- 8) Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 77 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки сільгосптоваровиробників» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2017-п#Text>

9) Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 р. № 974 «Про визначення рівнів показників продуктивності насосної станції, яка передана у власність організації водокористувачів»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974-2022-%D0%BF#Text>

10) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 1077 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо стимулювання меліорації земель»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1077-2022-п#Text>

11) Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п#n19>

12) Наказ Держрибагентства від 12.09.2022 № 276 «Про деякі питання оприлюднення інформації щодо діяльності організацій водокористувачів на офіційному веб-сайті Державного агентства меліорації та рибного господарства» https://darg.gov.ua/files/21/09_14_mel276.pdf

13) Наказ Мінекономіки від 11.11.2022 № 4552 «Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 002:2004» https://darg.gov.ua/files/22/11_18_ovk.pdf

18.3. Перелік реєстрів та кадастрів, пов'язаних з діяльністю ОБК

1) <https://e-services.davr.gov.ua/> – електронний кабінет водокористувача (отримання інформації про дозвіл на спеціальне водокористування)

2) <https://e.land.gov.ua/> – отримання інформації з Державного земельного кадастру

3) Отримання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про зареєстровані речові права на земельні ділянки:

■ <https://online.minjust.gov.ua/rrp/>

■ <https://diia.gov.ua/services/informaciya-z-derzhavnogo-reyestru-rechovih-prav-na-neruhome-majno>

ДОДАТКИ

- 19.1.** Зразок звернення ініціатора утворення ОВК до державної водогосподарської організації для отримання відомостей, необхідних для проведення установчих зборів;
- 19.2.** Зразок повідомлення про проведення установчих зборів;
- 19.3.** Приклад розрахунку голосів (основних та додаткових), що належать особам під час голосування на установчих зборах;
- 19.4.** Зразок протоколу установчих зборів про утворення ОВК;
- 19.5.** Зразок статуту ОВК із одноосібними органами управління;
- 19.6.** Зразок організаційної структури ОВК;
- 19.7.** Зразок Правил надання послуг ОВК;
- 19.8.** Методика розрахунку тарифу на послуги ОВК та зразок форми калькуляції тарифу;
- 19.9.** Зразок Положення про внески членів ОВК;
- 19.10.** Зразок Кошторису ОВК;
- 19.11.** Зразок договору про надання ОВК послуг щодо гідротехнічної меліорації;
- 19.12.** Зразок договору про встановлення земельного сервіту.

Додаток 19.1. Зразок звернення ініціативної групи (ініціатора) створення ОВК до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері гідротехнічної меліорації земель, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери його управління, тощо, необхідних для проведення установчих зборів

(зазначається найменування та адреса державної водогосподарської організації)

Вих. № ____ від _____ 202_ р.

_____ (зазначити найменування ініціативної групи (ініціатора) установчих зборів або особу, які відповідно до протоколу ініціативної групи (якщо ініціаторами виступають декілька осіб) уповноважена на подання відповідного запиту) (ідентифікаційний код юридичної особи _____), користуючись правами, передбаченими Законом України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», має намір створити організацію водокористувачів.

Для організації відповідних процесів, зокрема, скликання установчих зборів, керуючись положеннями статті 5 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», просимо Вас надати наступну інформацію:

1. Відомості про повне найменування та ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України **юридичних осіб** та прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті) **фізичних осіб**, надання послуг яким забезпечується із використанням **точки водовиділу** _____ (вказати інформацію про відповідну точку водовиділу).

2. Відомості про кадастрові номери земельних ділянок, гідротехнічна меліорація яких забезпечується з використанням точки водовиділу _____
(вказати інформацію про відповідну точку водовиділу).

3. Назву меліоративної мережі, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію зазначених у пункті 2 земельних ділянок.

4. Місце розташування зазначеної меліоративної мережі.

5. Джерело зрошення зазначеної меліоративної мережі.

6. Схеми об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних мереж, що забезпечують забір, доставку, відведення води для потреб водокористувачів.

Вважаємо за необхідне зауважити, що згідно частини 4 статті 5 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері гідротехнічної меліорації земель, підприємства, установи, організації, що належать до сфери його управління, інші державні органи та органи місцевого **самоврядування зобов'язані безоплатно надати відомості та документи**, передбачені цією частиною, **протягом 30 днів** з дня отримання запиту.

Відповідь просимо надіслати за адресою:
_____, а також продублювати електронною поштою
на адресу _____.

Додаток:

1) Копія дозволу на спеціальне водокористування від _____ № _____.

2) Копія _____ (документ, що підтверджує право власності чи користування земельної ділянки, гідротехнічна меліорація яких забезпечується (може забезпечуватися) відповідною зрошувальною системою).

З повагою,

Додаток 19.2. Зразок листа про проведення установчих зборів на адресу Державного агентства меліорації та рибного господарства України

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО МЕЛІОРАЦІЇ ТА
РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 45-а

(зазначити найменування ініціативної групи (ініціатора) установчих зборів або особу, які відповідно до протоколу ініціативної групи (якщо ініціаторами виступають декілька осіб) уповноважена на подання відповідного повідомлення)

Вих. № ____ від _____ р

_____ (зазначити найменування ініціатора установчих зборів або особу, які відповідно до протоколу ініціативної групи (якщо ініціаторами виступають декілька осіб) уповноважена на подання відповідного повідомлення) (ідентифікаційний код юридичної особи _____), користуючись правами, передбаченими Законом України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», має намір створити організацію водокористувачів.

Для організації відповідних процесів, зокрема, скликання установчих зборів, керуючись положеннями статті 5 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», направляє повідомлення про проведення установчих зборів.

Просимо опублікувати повідомлення на офіційному веб-сайті.

Додаток: Повідомлення про проведення установчих зборів

З повагою,

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ

Шановні власники та користувачі земельних ділянок, що розташовані в межах _____ зрошувальної/осушувальної системи _____ району _____ області, ініціатор (_____), запрошує Вас **на _____ годину _____ року** прийняти участь в установчих зборах щодо створення організації водокористувачів (далі - Збори), які відбудуться за адресою: _____ обл., _____ район, _____, вул. _____, буд. _____.

Збори організовуються з дотриманням протиепідемічних, заходів встановлених на період дії карантину та військового стану. Учасники Зборів будуть забезпечені засобами індивідуального захисту задля недопущення поширення коронавірусної хвороби COVID-19.

ПОЧАТОК ЗБОРІВ дата місяць року **об _____ годині.**

Реєстрація учасників _____ годин за місцем проведення.

Для реєстрації учасникам при собі мати:

- Документ що посвідчує особу (паспорт);
- Документ що підтверджує належний обсяг повноважень представника (довіреність);
- Документ що посвідчує право власності/користування на землю;
- Дозвіл на спеціальне водокористування.

Звертаємо увагу що власники (користувачі) земельних ділянок - фізичні особи беруть участь у Зборах, особисто або через своїх представників. Юридичні особи беруть участь в Зборах через свого керівника, або іншого уповноваженого представника, повноваження, якого підтверджуються документом, відповідно до норм діючого законодавства України.

Порядок денний

1. Затвердження порядку денного Установчих зборів.
2. Обрання голови та секретаря Установчих зборів.
3. Прийняття рішення про створення ОВК.
4. Прийняття рішення про найменування та скорочене найменування ОВК.
5. Прийняття рішення про затвердження статуту ОВК.
6. Прийняття рішення про створення органів управління ОВК та обрання членів таких органів.
7. Прийняття рішення про розмір та порядок внесення засновниками та членами ОВК вступних внесків.
8. Прийняття рішення щодо компенсації витрат Ініціатора на підготовку Установчих зборів.
9. Визначення осіб, які мають право представляти ОВК у здійсненні реєстраційних дій.

_____ року

Ініціатор _____

ДОДАТОК 19.3.

РОЗПОДІЛ ГОЛОСІВ ЗА СИСТЕМОЮ «ОСНОВНІ / ДОДАТКОВІ ГОЛОСИ».
АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ

Основні голоси (ОГ)

Кожен власник (користувач) земельної ділянки має один основний голос незалежно від кількості земельних ділянок, які перебувають в його власності (користуванні)

1 Член ОВК = 1 Основний голос

Додаткові голоси (ДГ)

Загальна кількість додаткових голосів дорівнює кількості основних голосів. Кількість ДГ розраховується пропорційно площі земельної ділянки (ділянок) користувача (власника) до площі території обслуговування ОВК

Загальна кількість основних голосів = Загальна кількість додаткових голосів

Формула розрахунку кількості додаткових голосів кожного члена ОВК:

ДГ члена ОВК = $\frac{\text{Площа всіх земельних ділянок члена ОВК}}{\text{Площа території обслуговування ОВК}} \times \text{Загальна кількість додаткових голосів}$

ПРИКЛАД: РОЗРАХУНОК ГОЛОСІВ ЧЛЕНІВ ОВК
ЗА СИСТЕМОЮ «ОСНОВНІ / ДОДАТКОВІ ГОЛОСИ»

ФГ №1	1178 га	55% ^{ТО}	1 основний голос	7,2 додаткових голосів
ФГ №2	381 га	18% ^{ТО}	1 основний голос	2,3 додаткових голосів
ФГ №3	404 га	19% ^{ТО}	1 основний голос	2,5 додаткових голосів
Одноосібні землевласники/землекористувачі (10 осіб)	159 га	8% ^{ТО}	10 основних голосів	1 додатковий голос на 10 водокористувачів

Прийняття рішень за системою основних та додаткових голосів одночасно враховуватиме інтереси і малих водокористувачів, які мають 10 основних голосів, і водокористувачів, які оперують більшістю території обслуговування ОВК, які мають 12 додаткових голосів

**ПРОТОКОЛ
Установчих зборів
ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____»**

_____ (місце проведення)

_____ (дата)

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Місце проведення установчих зборів: _____, _____ обл., _____ район, _____, вул. _____, _____.

Загальна кількість власників (користувачів) земельних ділянок, які прийняли участь в установчих зборах: _____.

Загальна площа території обслуговування організації: _____ га.

Назва меліоративної мережі, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію відповідних земельних ділянок - _____.

Місце розташування меліоративної мережі: _____.

Джерело зрошення: _____.

Перелік осіб, які брали участь в установчих зборах, із зазначенням площі їхніх земельних ділянок, зазначений у додатку № 1 до Протоколу.

Відомості про результати поіменного голосування на установчих зборах викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

II. ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Затвердження порядку денного Установчих зборів.
2. Обрання голови та секретаря Установчих зборів.
3. Прийняття рішення про створення ОВК.
4. Прийняття рішення про найменування та скорочене найменування ОВК.
5. Прийняття рішення про затвердження статуту ОВК.
6. Прийняття рішення про створення органів управління ОВК та обрання членів таких органів.
7. Прийняття рішення про розмір та порядок внесення засновниками та членами ОВК вступних внесків.
8. Прийняття рішення щодо компенсації витрат Ініціатора на підготовку Установчих зборів.
9. Визначення осіб, які мають право представляти ОВК у здійсненні реєстраційних дій.

III. РОЗГЛЯД ПИТАНЬ ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЗБОРІВ:

1. Питання порядку денного: «Затвердження порядку денного Установчих зборів».
Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо питання порядку денного:
«Затвердити порядок денний Установчих зборів, що був направлений ініціатором у повідомленні».

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по першому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З першого питання порядку денного рішення прийнято – установчі збори вирішили:
Затвердити порядок денний Установчих зборів, що був направлений ініціатором у повідомленні

2. Питання порядку денного: «Обрання голови та секретаря установчих зборів».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо питання порядку денного:

«Обрати головою установчих зборів _____».

Обрати секретарем установчих зборів _____».

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по другому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З другого питання порядку денного рішення прийнято – установчі збори вирішили:

«Обрати головою установчих зборів _____».

Обрати секретарем установчих зборів _____».

3. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про створення ОВК».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо третього питання порядку денного:

«Створити ОРГАНІЗАЦІЮ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____».

Місцезнаходженням ОРГАНІЗАЦІЇ визначити: _____, _____ обл., _____ район, _____, вул. _____, _____.

Видами діяльності визначити:

Код КВЕД 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві (основний);

Код КВЕД 03.22 Прісноводне рибництво (аквакультура);

Код КВЕД 36.00 Забір, очищення та постачання води;

Код КВЕД 42.21 Будівництво трубопроводів».

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по третьому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З третього питання порядку денного **рішення прийнято** – установчі збори вирішили:

«Створити ОРГАНІЗАЦІЮ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____».

Місцезнаходженням ОРГАНІЗАЦІЇ визначити: _____, _____ обл., _____ район, _____, вул. _____, _____.

Видами діяльності визначити:

Код КВЕД 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві (основний);

Код КВЕД 03.22 Прісноводне рибництво (аквакультура);

Код КВЕД 36.00 Забір, очищення та постачання води;

Код КВЕД 42.21 Будівництво трубопроводів».

4. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про найменування та скорочене найменування ОВК».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо четвертого питання порядку денного:

«Визначити:

Повне найменування ОРГАНІЗАЦІЇ:

- українською мовою - ОРГАНІЗАЦІЯ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____»;
- англійською мовою - WATER USERS ORGANIZATION _____.

Скорочене найменування Товариства:

- українською мовою - ОВК «_____»;
- англійською мовою - _____ WUO.

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по четвертому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З четвертого питання порядку денного **рішення прийнято** – установчі збори вирішили:

«Визначити:

Повне найменування ОРГАНІЗАЦІЇ:

- українською мовою - ОРГАНІЗАЦІЯ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____»;
- англійською мовою - WATER USERS ORGANIZATION _____.

Скорочене найменування Товариства:

- українською мовою - ОВК «_____»;
- англійською мовою - _____ WUO.

5. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про затвердження статуту ОВК.»

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо п'ятого питання порядку денного: «Затвердити статут ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____» у редакції, запропонованій Ініціатором зі скликання установчих зборів».

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по п'ятому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
 «ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
 «УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З п'ятого питання порядку денного **рішення прийнято** – установчі збори вирішили:

«Затвердити статут ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____» у редакції, запропонованій Ініціатором зі скликання установчих зборів».

6. Питання порядку денного:

«Прийняття рішення про створення органів управління ОВК та обрання членів таких органів».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо шостого питання порядку денного:

«Створити одноосібний виконавчий орган Організації – Голову Організації. Обрати Головою Організації _____ (реєстраційний номер облікової картки платника податків _____).

Створити одноосібний орган контролю – Ревізора. Обрати Ревізором Організації - _____, код ЄДРПОУ _____ в особі _____ (реєстраційний номер облікової картки платника податків _____).»

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по шостому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
 «ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
 «УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З шостого питання порядку денного рішення прийнято – установчі збори вирішили: «Створити одноосібний виконавчий орган Організації – Голову Організації. Обрати Головою Організації _____ (реєстраційний номер облікової картки платника податків _____).

Створити одноосібний орган контролю – Ревізора. Обрати Ревізором Організації - _____, код ЄДРПОУ _____ в особі _____ (реєстраційний номер облікової картки платника податків _____).»

7. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про розмір та порядок внесення засновниками та членами ОВК вступних внесків».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо сьомого питання порядку денного: «Прийняти рішення про необхідність внесення вступних внесків засновниками та членами ОВК, розмір яких повинен покривати витрати на утримання ОВК до моменту виникнення у ОВК повноцінної можливості надавати послуги та отримувати відповідну плату за надані послуги з постачання (доставки) та/або відведення води для потреб гідротехнічної меліорації земель. Розмір вступних внесків повинен покривати витрати на виготовлення землепорядної документації ОВК та внесення відповідних відомостей в Державний земельний кадастр.

Розмір вступних внесків засновника (члена) розраховується пропорційно площі їхніх зрошувальних (запланованих для зрошення) земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК. Засновники вносять внески протягом 1 (одного) місяця після прийняття цього рішення, нові члени, які хочуть приєднатися до ОВК - протягом 10 днів з дати прийняття рішення про включення до складу членів ОВК (така особа набуває статусу члена ОВК після повної оплати вступного внеску). Загальний обсяг вступних внесків становить _____».

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по сьомому питанню порядку денного викладені в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З сьомого питання порядку денного рішення прийнято – установчі збори вирішили:

«Прийняти рішення про необхідність внесення вступних внесків засновниками та членами ОВК, розмір яких повинен покривати витрати на утримання ОВК до моменту виникнення у ОВК повноцінної можливості надавати послуги та отримувати відповідну плату за надані послуги з постачання (доставки) та/або відведення води для потреб гідротехнічної меліорації земель. Розмір вступних внесків повинен покривати витрати на виготовлення землепорядної документації ОВК та внесення відповідних відомостей в Державний земельний кадастр.

Розмір вступних внесків засновника (члена) розраховується пропорційно площі їхніх зрошувальних (запланованих для зрошення) земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК. Засновники вносять внески протягом 1 (одного) місяця після прийняття цього рішення, нові члени, які хочуть приєднатися до ОВК - протягом 10 днів з

члена ОВК після повної оплати вступного внеску). Загальний обсяг вступних внесків становить _____.»

8. Питання порядку денного: «Прийняття рішення щодо компенсації витрат Ініціатора на підготовку Установчих зборів».

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо восьмого питання порядку денного:

«Компенсувати витрати Ініціатора (_____, ідентифікаційний код юридичної особи _____) на підготовку Установчих зборів у розмірі _____ грн, які, зокрема, складаються з витрат _____ (зазначити перелік витрат, до яких можна віднести витрати за укладеним договором щодо надання послуг з забезпечення процедури підготовки та проведення Установчих зборів, підготовки проєктів документів, оренду приміщення для проведення установчих зборів тощо). Компенсувати витрати засновниками та членами ОВК, пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК.

Витрати компенсувати шляхом перерахування протягом ____ календарних днів засновниками ОВК на поточний рахунок _____ (ідентифікаційний код юридичної особи _____) суми, розрахованої пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК.

У разі включення до складу ОВК нових членів здійснити перерахунок розміру компенсації, сплаченої засновниками, з урахуванням збільшення території обслуговування ОВК на площу земельних ділянок таких нових членів. Нові члени сплачують пропорційно належну з них суму компенсації витрат відповідним засновникам ОВК на підставі виставлених такими засновниками рахунків.»

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по восьмому питанню порядку денного викладені в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить ____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить ____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить ____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить ____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;

«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить ____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить ____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З восьмого питання порядку денного рішення прийнято – установчі збори вирішили:

«Компенсувати витрати Ініціатора (_____, ідентифікаційний код юридичної особи _____) на підготовку Установчих зборів у розмірі _____ грн, які, зокрема, складаються з витрат _____ (зазначити перелік витрат, до яких можна віднести витрати за укладеним договором щодо надання послуг з забезпечення процедури підготовки та проведення Установчих зборів, підготовки проєктів документів, оренду приміщення для проведення установчих зборів тощо). Компенсувати витрати засновниками та членами ОВК, пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК.

Витрати компенсувати шляхом перерахування протягом ____ календарних днів засновниками ОВК на поточний рахунок _____ (ідентифікаційний код юридичної особи _____) суми, розрахованої пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК.

У разі включення до складу ОВК нових членів здійснити перерахунок розміру компенсації, сплаченої засновниками, з урахуванням збільшення території обслуговування

ОВК на площу земельних ділянок таких нових членів. Нові члени сплачують пропорційно належну з них суму компенсації витрат відповідним засновникам ОВК на підставі виставлених такими засновниками рахунків.»

9. Питання порядку денного:

«Визначення осіб, які мають право представляти ОВК у здійсненні реєстраційних дій.»

Пропозиція, яка ставиться на голосування щодо дев'ятого питання порядку денного:
«Уповноважити _____, реєстраційний номер облікової картки платника податків _____, паспорт _____, виданий _____ р., здійснити всі необхідні дії для державної реєстрації Організації.»

Відомості про результати поіменного голосування на зборах по дев'ятому питанню порядку денного викладенні в додатку № 2 до Протоколу.

Підсумки голосування на зборах:

«ЗА» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«ПРОТИ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок;
«УТРИМАВСЯ» - _____ основних голосів (що становить _____ % загальної кількості основних голосів) та _____ додаткових голосів (що становить _____ % загальної кількості додаткових голосів) власників (користувачів) земельних ділянок.

З дев'ятого питання порядку денного **рішення прийнято** – установчі збори вирішили:

«Уповноважити _____, реєстраційний номер облікової картки платника податків _____, паспорт _____, виданий _____ р., здійснити всі необхідні дії для державної реєстрації Організації.»

IV. ДОДАТКИ

1. Перелік осіб, які брали участь в установчих зборах, із зазначенням площі їхніх земельних ділянок (Додаток № 1).
2. Відомості про результати поіменного голосування з питань порядку денного установчих зборів (Додаток № 2).

Голова установчих зборів	_____	_____
Секретар установчих зборів	_____	_____
Засновники:	_____	_____
	_____	_____

Додаток № 1 до протоколу установчих
зборів ОВК «_____» від _____

Перелік осіб, які брали участь в установчих зборах

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах (зазначається найменування юридичної особи чи фізичної особи - підприємця)	Представник	Площа земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК, га	Кількість додаткових голосів пропорційно площі земельної ділянки (ділянок) особи до площі території обслуговування організації	Підпис

Голова установчих зборів

Секретар установчих зборів

**Додаток № 2 до протоколу установчих
зборів ОВК «_____» від _____**

ВІДОМОСТІ про результати поіменного голосування на установчих зборах

1. Питання порядку денного: «Затвердження порядку денного Установчих зборів».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

2. Питання порядку денного: «Обрання голови та секретаря установчих зборів».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

3. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про створення ОВК».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

4. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про найменування та скорочене найменування ОВК».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

5. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про затвердження статуту ОВК.»

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

6. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про створення органів управління ОВК та обрання членів таких органів».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

7. Питання порядку денного: «Прийняття рішення про розмір та порядок внесення засновниками та членами ОВК вступних внесків».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

8. Питання порядку денного: «Прийняття рішення щодо компенсації витрат Ініціатора на підготовку Установчих зборів».

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

9. Питання порядку денного: «Визначення осіб, які мають право представляти ОВК у здійсненні реєстраційних дій.»

№ з/п	Особа, що брала участь у зборах	Результат голосування	Кількість додаткових голосів	Підпис

Голова установчих зборів

Секретар установчих зборів

Засновники:

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол установчих зборів
ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ
«_____»
(назва)
від « ____ » _____ року

СТАТУТ
ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ

«_____»

М. _____

I. Загальні положення

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____» (далі – ОРГАНІЗАЦІЯ) створена власниками та користувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення для забезпечення використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем з метою надання послуг щодо гідротехнічної меліорації земельних ділянок на території обслуговування меліоративної мережі Організації.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ створена та діє відповідно до Закону України “Про організацію водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель”, чинного законодавства України та цього статуту.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

4. ОРГАНІЗАЦІЯ не несе відповідальності за зобов'язаннями своїх членів, а члени не несуть відповідальності за зобов'язаннями ОРГАНІЗАЦІЇ, якщо інше не передбачено договором між ОРГАНІЗАЦІЄЮ та членом ОРГАНІЗАЦІЇ.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ може мати печатку із своїм найменуванням та інші необхідні реквізити, а також поточні та інші рахунки в банківських установах.

6. Повне найменування українською мовою:

- ОРГАНІЗАЦІЯ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ «_____»;

скорочене найменування українською мовою:

- ОВК «_____».

Повне найменування англійською мовою:

- WATER USERS ORGANIZATION _____;

скорочене найменування англійською мовою:

- _____ WUO.

7. Меліоративною мережею, яка забезпечує гідротехнічну меліорацію відповідних земельних ділянок, є _____ зрошувальна система _____ району _____ області, джерело зрошення - _____.

II. Мета та напрями діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ, її статус

1. Метою діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ є ефективне проведення гідротехнічної меліорації на земельних ділянках сільськогосподарського призначення, що включені до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ.

2. Організація не має права здійснювати виробництво продукції, надавати послуги та виконувати роботи, не пов'язані із забезпеченням гідротехнічної меліорації, крім випадків виробництва та реалізації побічної продукції під час провадження основної діяльності організації, доходи від реалізації якої

використовуються виключно для фінансування статутної діяльності організації.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ створена як непідприємницьке товариство, є неприбутковою організацією і не має на меті одержання прибутку для його розподілу між членами. Забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників, членів ОРГАНІЗАЦІЇ, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ відповідає за своїми зобов'язаннями власними коштами та іншим майном (крім майна, визначеного статтею 21 Закону України “Про організацію водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель”), від свого імені набуває майнові та немайнові права і обов'язки, може виступати учасником судового процесу.

5. Основними напрямками діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ є:

5.1. надання послуг з забору, доставки води для гідротехнічної меліорації та її відведення водокористувачам на території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.2. забезпечення експлуатації та утримання об'єктів інфраструктури міжгосподарських меліоративних мереж на території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.3. збір та аналіз інформації щодо обсягів потреби води водокористувачів у межах території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ та укладення договорів на забір та доставку води з уповноваженими особами;

5.4. розподіл води для зрошення на договірних умовах між членами ОРГАНІЗАЦІЇ, а також іншими власниками/користувачами земельних ділянок, що входять до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.5. відновлення об'єктів інфраструктури меліоративної мережі, реконструкція та модернізація зрошувальних та дренажних систем;

5.6. налагодження та оптимізація водообліку в точках водовиділу та на окремих ділянках зрошувальної мережі;

5.7. запобігання забрудненню води для зрошення, моніторинг та поліпшення екологічного стану водних об'єктів у межах території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.8. здійснення необхідних заходів щодо збереження та підвищення родючості ґрунтів у межах території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.9. відведення надлишків поверхневих та дренажних вод з території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

5.10. збір плати за послуги, які надаються ОРГАНІЗАЦІЄЮ;

5.11. пошук фінансування для забезпечення експлуатації та утримання об'єктів інфраструктури міжгосподарських меліоративних мереж на території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ або для реалізації заходів з відновлення об'єктів інфраструктури міжгосподарської меліоративної мережі, реконструкції та модернізації зрошувальних та дренажних систем на території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ (отримання державної допомоги, грантів, кредитів тощо);

5.12. закупівля обладнання, техніки, машин, устаткування для здійснення зрошення та дренажу на території обслуговування Організації;

5.13. організація навчання членів ОРГАНІЗАЦІЇ з метою удосконалення знань з питань управління земельними та водними ресурсами, сучасних технологій зрошувального землеробства, складання бізнес-планів, підвищення ефективності зрошення тощо;

5.14. впровадження нових методик та технологій щодо збереження водних та енергетичних ресурсів при експлуатації зрошувальних систем та оперативному плануванні поливів;

5.15. здійснення іншої діяльності, що не заборонена законодавством України, та відповідає меті створення Організації.

III. Система органів управління ОРГАНІЗАЦІЄЮ

1. Органами управління ОРГАНІЗАЦІЄЮ є:

- 1) вищий орган управління - загальні збори членів ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 2) виконавчий орган - Голова ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 3) орган контролю - ревізор.

Загальні збори членів ОРГАНІЗАЦІЇ можуть прийняти рішення про створення спостережної ради та інших органів управління ОРГАНІЗАЦІЄЮ, до складу яких можуть входити члени ОРГАНІЗАЦІЇ, а також особи, які не є членами ОРГАНІЗАЦІЇ, у тому числі залучені експерти.

2. Головою організації може обиратись особа, яка не є членом ОРГАНІЗАЦІЇ або представником членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

Ревізор організації обирається з числа членів ОРГАНІЗАЦІЇ – фізичних осіб та/або представників членів ОРГАНІЗАЦІЇ – юридичних осіб.

3. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ обирається загальними зборами на строк у _____ років, а ревізор, члени спостережної ради (за наявності) - на _____ роки.

4. Повноваження членів органів управління (одноосібних органів управління) організації можуть бути достроково припинені за рішенням загальних зборів.

5. Рішення, дії та бездіяльність органів управління організації та членів таких органів можуть бути оскаржені членом організації до вищого органу управління організації, а рішення, дії та бездіяльність вищого органу управління організації - до суду.

6. Вхідження до складу одного або різних органів управління організації членів сім'ї або близьких родичів заборонено.

Примітка: Згідно закону така заборона є правом, а не обов'язком. Відповідно заборону можна видалити із Статуту.

7. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ, ревізор, а також члени інших органів управління можуть виконувати свої повноваження безоплатно.

IV. Загальні збори членів організації

1. У загальних зборах мають право брати участь усі члени ОРГАНІЗАЦІЇ.

2. До виключної компетенції загальних зборів належить:

- 1) затвердження статуту ОРГАНІЗАЦІЇ, внесення змін до нього;
- 2) створення органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 3) заслуховування звітів органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 4) розгляд скарг на рішення, дії або бездіяльність органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ та членів таких органів, прийняття рішень за результатами розгляду;
- 5) затвердження кошторису ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 6) створення резервного та спеціального фондів ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 7) прийняття рішення про сплату вступних внесків новими членами ОРГАНІЗАЦІЇ, визначення методики (формули) розрахунку вступного внеску для нових членів ОРГАНІЗАЦІЇ, визначення порядку та строків сплати вступних внесків;
- 8) прийняття рішення про внесення членами ОРГАНІЗАЦІЇ цільових внесків, визначення умов і порядку повернення поворотних цільових внесків;
- 9) визначення тарифу на послуги ОРГАНІЗАЦІЇ або методики (формули) розрахунку такого тарифу, порядку та строків оплати послуг ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 10) визначення розмірів оплати праці голови ОРГАНІЗАЦІЇ, ревізора;
- 11) прийняття рішення про зміну (розширення) території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ; прийняття нових членів, якщо прийняття нових членів має своїм наслідком розширення території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;
- 12) прийняття рішень щодо володіння, користування та розпорядження майном у випадках, якщо вартість такого майна перевищує _____ гривень;

Примітка: За потреби можна передбачити інші випадки необхідності рішення загальних зборів.

13) попереднє (до їх укладення) погодження умов договорів, укладених на суму, що перевищує _____ гривень, договорів, предметом яких є цінні папери, нерухоме майно, майнові права, а також договорів про спільну діяльність незалежно від предмету, договорів про надання ОРГАНІЗАЦІЄЮ поруки за будь-якими зобов'язаннями інших осіб, отримання ОРГАНІЗАЦІЄЮ банківських кредитів, надання в заставу та іпотеку належного ОРГАНІЗАЦІЇ майна з метою забезпечення її зобов'язань або зобов'язань інших осіб;

Примітка: За потреби можна відредагувати предмети договорів, укладання яких потребує попереднього рішення загальних зборів

- 14) прийняття рішення про вступ ОРГАНІЗАЦІЇ до асоціації організацій водокористувачів;
- 15) затвердження правил надання ОРГАНІЗАЦІЄЮ послуг;
- 16) прийняття рішень про реорганізацію або ліквідацію ОРГАНІЗАЦІЇ.

3. Рішенням загальних зборів до компетенції загальних зборів можуть бути віднесені будь-які інші питання діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ.

4. Чергові загальні збори скликаються Головою ОРГАНІЗАЦІЇ у разі потреби, але не рідше одного разу на рік.

5. Про дату, місце, час проведення та порядок денний загальних зборів члени ОРГАНІЗАЦІЇ повинні бути повідомлені поштовим відправленням з описом вкладення, не пізніш як за 10 днів до визначеної дати їх проведення з наданням їм не пізніш як за п'ять днів до відповідної дати проекту рішення та/або переліку питань, що виносяться на розгляд.

6. Позачергові загальні збори скликаються на вимогу не менше однієї третини членів організації або на вимогу ревізора чи спостережної ради (за наявності).

Позачергові загальні збори мають бути скликані головою ОРГАНІЗАЦІЇ протягом 20 днів з дня подання вимоги про скликання.

У разі незабезпечення головою ОРГАНІЗАЦІЇ скликання позачергових загальних зборів такі збори можуть бути скликані їх ініціаторами протягом наступних 20 днів.

7. Загальні збори проводяться із забезпеченням присутності членів в одному місці для обговорення питань порядку денного.

Загальні збори можуть проводитися шляхом телеконференції, відеоконференції чи із застосуванням інших засобів електронних комунікацій, за умови що кожний з учасників таких зборів може одночасно з усіма іншими учасниками брати участь в обговоренні та голосуванні з питань, внесених на розгляд загальних зборів.

8. Член організації - фізична особа бере участь у загальних зборах особисто або через представника, який діє на підставі довіреності. Член ОРГАНІЗАЦІЇ - юридична особа бере участь у загальних зборах через свого керівника або іншого уповноваженого представника.

9. Член ОРГАНІЗАЦІЇ може брати участь у загальних зборах шляхом надання свого волевиявлення щодо голосування з питань порядку денного у письмовій формі (заочне голосування). Справжність підпису члена ОРГАНІЗАЦІЇ на такому документі засвідчується в установленому законом порядку. Голос такого члена враховується при визначенні правомочності загальних зборів та зараховується до результатів голосування з кожного окремого питання, якщо текст документа дає змогу визначити його волю щодо безумовного голосування за чи проти відповідного рішення з питання порядку денного. Такий документ долучається до протоколу загальних зборів та зберігається разом із ним.

10. Прийняття рішення загальних зборів (крім рішень, передбачених пунктом тринадцятим цього розділу) можливе шляхом проведення письмового опитування. У такому разі проект рішення та/або перелік питань для голосування (які повинні містити чітке і зрозуміле формулювання, що не допускає різних

тлумачень) надсилаються членам ОРГАНІЗАЦІЇ ініціатором проведення загальних зборів. Члени ОРГАНІЗАЦІЇ повинні протягом п'яти календарних днів з дати одержання відповідного проекту рішення або переліку питань для голосування у письмовій формі (поштовим відправленням з описом вкладення або особисто) або через засоби електронних комунікацій (із застосуванням кваліфікованого електронного підпису) повідомити про свою позицію. Рішення загальних зборів, що приймається шляхом проведення письмового опитування, вважається прийнятим у разі, якщо за нього віддано не менше двох третин основних та додаткових голосів членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

11. Під час голосування на загальних зборах кожний член має один основний голос незалежно від кількості земельних ділянок, які перебувають у його власності (користуванні), та додаткові голоси, кількість яких розраховується пропорційно площі земельної ділянки (ділянок) члена до площі території обслуговування організації. Якщо до площі території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ входить частина земельної ділянки, додаткові голоси розраховуються пропорційно площі такої частини до площі території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ.

Загальна кількість додаткових голосів, які мають усі члени ОРГАНІЗАЦІЇ, дорівнює кількості основних голосів членів, що входять до території обслуговування. При цьому кількість додаткових голосів кожного члена ОРГАНІЗАЦІЇ може мати дробове значення.

При визначенні кількості голосів враховується лише площа земельних ділянок сільськогосподарського призначення, включених до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ.

12. Рішення загальних зборів про внесення змін до статуту ОРГАНІЗАЦІЇ, про вступ до асоціації організацій водокористувачів або вихід із неї, про реорганізацію або ліквідацію ОРГАНІЗАЦІЇ вважається прийнятим, якщо за нього віддано одночасно не менш як дві третини основних голосів членів організації та не менш як дві третини додаткових голосів членів організації.

13. Рішення з питань, не передбачених пунктом дванадцятим цього розділу, вважаються прийнятими, якщо за них віддано одночасно більше 50 відсотків основних голосів членів ОРГАНІЗАЦІЇ та більше 50 відсотків додаткових голосів членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

14. Рішення загальних зборів приймаються відкритим голосуванням.

16. За результатами загальних зборів (зборів уповноважених представників) складається протокол.

17. Протокол загальних зборів (зборів уповноважених представників) та прийняті рішення надсилаються членам організації головою ОРГАНІЗАЦІЇ або оприлюднюються на офіційному сторінці ОРГАНІЗАЦІЇ в мережі Інтернет.

V. Виконавчий орган організації

1. Виконавчим органом організації є голова ОРГАНІЗАЦІЇ.

2. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ підзвітний загальним зборам і несе перед ними відповідальність за ефективність діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ.

3. До компетенції голови ОРГАНІЗАЦІЇ належить:

1) вирішення всіх питань, пов'язаних з управлінням поточною діяльністю ОРГАНІЗАЦІЇ, крім питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів або інших органів управління;

2) прийняття до ОРГАНІЗАЦІЇ нових членів, якщо прийняття нових членів не має своїм наслідком розширення території обслуговування організації;

3) видання довіреностей на вчинення юридичних дій від імені ОРГАНІЗАЦІЇ;

5) призначення на посаду та звільнення з посади працівників організації, застосування до них заходів заохочення або дисциплінарного стягнення і приймання рішень про притягнення їх до матеріальної відповідальності (крім працівників, призначення та звільнення яких належить до компетенції загальних зборів);

6) затвердження штатного розпису ОРГАНІЗАЦІЇ;

7) здійснення інших повноважень, передбачених законодавством, цим статутом, а також покладених на нього рішенням загальних зборів.

4. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ представляє ОРГАНІЗАЦІЮ у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями, юридичними та фізичними особами і діє від імені організації в межах, передбачених цим статутом.

5. Рішення голови ОРГАНІЗАЦІЇ оформлюються у вигляді наказу або розпорядження, засвідченого власноручним підписом.

6. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ може, а в разі прийняття відповідного рішення загальними зборами - зобов'язаний найняти виконавчого директора для оперативного управління діяльністю ОРГАНІЗАЦІЇ. Виконавчий директор не може бути членом ОРГАНІЗАЦІЇ. Виконавчий директор виконує свої функції на умовах контракту, який укладає з ним голова ОРГАНІЗАЦІЇ.

7. Виконавчий директор несе персональну відповідальність за виконання покладених на нього обов'язків, визначених контрактом.

VI. Орган контролю - ревізор

1. Контроль за фінансово-господарською діяльністю ОРГАНІЗАЦІЇ здійснює Ревізор.

2. Ревізор підзвітний загальним зборам.

3. Ревізор складає висновок за результатами перевірки річного звіту про

фінансово-господарської діяльності організації проводиться Ревізором за власною ініціативою, а також за рішенням загальних зборів чи на вимогу не менше однієї третини загальної кількості членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

4. До проведення перевірки (позачергової перевірки) результатів фінансово-господарської діяльності організації Ревізор або органи управління ОРГАНІЗАЦІЇ можуть залучати відповідно до законодавства аудиторів, спеціалістів у сфері фінансів і бухгалтерського обліку та інших осіб, оплата послуг яких здійснюється за рахунок коштів організації.

Рішення про залучення аудиторів, спеціалістів у сфері фінансів і бухгалтерського обліку приймається не менш як 2/3 від голосів членів відповідного органу управління.

5. Під час перевірки (позачергової перевірки) фінансово-господарської діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ ревізор, а також особи, визначені пунктом четвертим цього розділу, мають право безумовного доступу до всіх документів ОРГАНІЗАЦІЇ. На їхню вимогу Голова ОРГАНІЗАЦІЇ, виконавчий директор (за наявності) зобов'язані надавати необхідні пояснення в усній або письмовій формі.

Під час перевірки фінансово-господарської діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ ревізором враховуються дані щодо лімітів забору, використання води відповідно до виданого водокористувачу дозволу на спеціальне водокористування та їх співвідношення з обсягом води, поданим такому водокористувачу.

6. Висновки ревізора та інші результати перевірки (позачергової перевірки) направляються Голові ОРГАНІЗАЦІЇ, а також окремо кожному члену ОРГАНІЗАЦІЇ шляхом поштового відправлення із описом вкладення.

VI. Джерела фінансування, порядок використання майна та коштів організації. Внески.

1. Джерелами формування майна ОРГАНІЗАЦІЇ є:

- 1) вступні внески;
- 2) цільові внески;
- 3) кошти від надання послуг;
- 4) об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, які передані у власність ОРГАНІЗАЦІЇ;

5) грошові та майнові пожертвування, благодійні внески, гранти, гуманітарна допомога, безоплатна технічна допомога юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних;

6) інші джерела, не заборонені законодавством.

2. Отримані організацією кошти та майно спрямовуються виключно на провадження статутної діяльності ОРГАНІЗАЦІЇ.

3. Рішенням загальних зборів ОРГАНІЗАЦІЇ може бути передбачено внесення вступних внесків при набутті членства в ОРГАНІЗАЦІЇ.

4. Розмір вступного внеску для нового члена ОРГАНІЗАЦІЇ не може перевищувати розраховану пропорційно площі земельної ділянки нового члена організації частину витрат, понесених ОРГАНІЗАЦІЄЮ за рахунок вступних та/або цільових неповоротних внесків членів на ремонт, заміну та будівництво (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних мереж, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену ОРГАНІЗАЦІЇ. Якщо вступні та/або цільові неповоротні внески членів організації повністю або частково були сплачені за рахунок наданої членам державної підтримки новий член ОРГАНІЗАЦІЇ не сплачує вступний внесок або сплачує вступний внесок пропорційно сумі, сплаченій членами ОРГАНІЗАЦІЇ за рахунок власних коштів.

5. У разі вступу до ОРГАНІЗАЦІЇ нового власника (користувача) земельної ділянки, включеної до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, вступний внесок та/або цільовий неповоротний внесок не сплачується, за умови що попередній власник (користувач) був членом ОРГАНІЗАЦІЇ та вніс вступний та/або цільовий неповоротний внесок для цілей ремонту, заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену ОРГАНІЗАЦІЇ.

6. Внесення цільових неповоротних внесків є обов'язковим у разі прийняття відповідного рішення загальними зборами.

7. Загальні збори можуть прийняти рішення про внесення цільового поворотного внеску окремим членом (членами) ОРГАНІЗАЦІЇ, за умови попереднього погодження такого рішення з відповідним членом (членами) ОРГАНІЗАЦІЇ.

8. Цільовий поворотний внесок повертається у порядку, визначеному рішенням загальних зборів про його внесення. Поворотний цільовий внесок повертається члену організації у розмірі, в якому було внесено відповідний внесок. Рішенням загальних зборів може бути передбачено компенсацію члену організації витрат, пов'язаних з отриманням відповідного фінансування (оплата вартості фінансування), якщо таке фінансування отримано від банку або міжнародної фінансової організації.

9. Розміри та строки сплати внесків для членів ОРГАНІЗАЦІЇ встановлюються рішенням загальних зборів.

За порушення зобов'язань щодо сплати внесків нараховується пеня у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

Примітка: За потреби можна встановити іншу відповідальність.

У разі прострочення зобов'язань зі сплати внесків більш як на три місяці такий член ОРГАНІЗАЦІЇ рішенням загальних зборів може бути тимчасово відсторонений від участі в управлінні ОРГАНІЗАЦІЄЮ на визначений у такому рішенні строк.

VII. Порядок набуття та припинення членства в ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Членство в ОРГАНІЗАЦІЇ є добровільним. Членами Організації можуть бути:

1) власники земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які не передані в користування та на яких здійснюється водокористування для потреб гідротехнічної меліорації або існує технічна можливість здійснення водокористування для потреб гідротехнічної меліорації;

2) користувачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, на яких здійснюється водокористування для потреб гідротехнічної меліорації або існує технічна можливість здійснення водокористування для потреб гідротехнічної меліорації.

Власник переданої в користування земельної ділянки сільськогосподарського призначення не може бути членом ОРГАНІЗАЦІЇ.

2. Голова ОРГАНІЗАЦІЇ веде реєстр членів ОРГАНІЗАЦІЇ, в якому зазначається:

- найменування (прізвище ім'я по-батькові для фізичних осіб) кожного члена ОРГАНІЗАЦІЇ;

- засоби зв'язку з членом ОРГАНІЗАЦІЇ (номер телефону, місцезнаходження (місце проживання для фізичних осіб), електронна пошта тощо);

- перелік земельних ділянок кожного члена ОРГАНІЗАЦІЇ, які входять до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, із зазначенням площі зрошувальної землі та кадастрових номерів;

- правовий титул на земельні ділянки, які входять до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ (право власності або користування). Якщо земельні ділянки належать члену ОРГАНІЗАЦІЇ на праві користування, додатково зазначається строк користування та дата закінчення права користування;

- інформація про внесення вступного внеску (якщо рішенням загальних зборів передбачено внесення вступних внесків при набутті членства);

- інша інформація, визначена на розсуд Голови ОРГАНІЗАЦІЇ.

3. Вступ у члени Організації здійснюється на підставі письмової заяви в довільній формі на адресу Голови ОРГАНІЗАЦІЇ. В заяві зазначаються:

- найменування заявника (прізвище ім'я по-батькові для фізичних осіб);

- ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (реєстраційний номер облікової картки платника податків для фізичних осіб або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний

контролюючий орган і мають відмітку в паспорті))

- кадастровий номер(-и) земельної(-их) ділянки(-ок) водокористувача, яка(-і) входить(-ять) до території обслуговування Організації;

- відомості про наявні на земельній ділянці об'єкти меліоративної інфраструктури зрошувальної мережі або відомості про відсутність таких об'єктів;

- орієнтовний об'єм води, необхідний для зрошення земельної(-их) ділянки(-ок);

- згода на обробку персональних даних;

- згода дотримуватись правил надання ОРГАНІЗАЦІЄЮ послуг;

згода на сплату вступного внеску (якщо рішенням загальних зборів передбачено внесення вступних внесків при набутті членства).

4. Заява про вступ до ОРГАНІЗАЦІЇ розглядається Головою Організації протягом 10 календарних днів з дня надходження заяви.

5. У разі надходження заяви від власника (користувача) земельної(-их) ділянки(-ок), що відноситься(-ються) до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, Голова ОРГАНІЗАЦІЇ приймає рішення про прийняття такого власника (користувача) в члени ОРГАНІЗАЦІЇ та внесення інформації про нього до реєстру членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

6. У разі надходження заяви про вступ до ОРГАНІЗАЦІЇ від власника (користувача) земельної(-их) ділянки(-ок), що не відноситься(-ються) до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, та такий власник (користувач) земельної(-их) ділянки(-ок) не подав заяву про включення відповідних земельних ділянок до території обслуговування Організації, як визначено в пункті 8 цього Розділу Статуту, Голова ОРГАНІЗАЦІЇ приймає рішення про відмову у вступі до ОРГАНІЗАЦІЇ та інформує відповідного власника (користувача) земельної(-их) ділянки(-ок) про необхідність подання заяви про включення земельних ділянок до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ.

7. У разі невідповідності заяви вимогам цього Статуту та/або законодавству України, Голова ОРГАНІЗАЦІЇ приймає рішення про повернення заяви та письмово інформує про це заявника. Такий заявник може повторно подати заяву про набуття членства в ОРГАНІЗАЦІЇ після виправлення недоліків.

8. Власники (користувачі) земельних ділянок, які не входять до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, можуть подати заяву про включення відповідних земельних ділянок до території обслуговування Організації. Така заява має містити:

- найменування заявника (прізвище ім'я по-батькові для фізичних осіб);

ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (реєстраційний номер облікової картки платника податків для фізичних осіб або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті))

- кадастровий номер(-и) земельної(-их) ділянки(-ок) водокористувача, яка(-і) пропонується включити до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ;

- відомості про створені на земельній ділянці об'єкти меліоративної інфраструктури зрошувальної мережі або відомості про об'єкти, що планується створити;

- підтвердження, що відповідні об'єкти технологічно пов'язані з меліоративною мережею Організації;

- зобов'язання заявника внести зміни до відомостей про меліоративну мережу ОРГАНІЗАЦІЇ у зв'язку з її розширенням за власний рахунок та профінансувати всі роботи з підготовки до проведення та безпосередньо проведення внутрішньогосподарських трубопроводів, які забезпечують подачу та/або відведення води на відповідну(-і) земельну(-і) ділянку(-и) за власний рахунок.

9. Рішення про надання згоди на включення земельних ділянок, визначених в пункті 8 цього Розділу Статуту, до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ приймається загальними зборами. Власник (користувач) таких земельних ділянок набуває членство в ОРГАНІЗАЦІЇ після внесення змін до відомостей про меліоративну мережу ОРГАНІЗАЦІЇ до Державного земельного кадастру та сплати вступного внеску, якщо обов'язковість такої сплати встановлена рішенням загальних зборів. Інформація про нового члена ОРГАНІЗАЦІЇ вноситься до реєстру членів ОРГАНІЗАЦІЇ.

10. Членство в ОРГАНІЗАЦІЇ припиняється у разі:

- добровільного виходу на підставі поданої заяви;
- смерті члена ОРГАНІЗАЦІЇ - фізичної особи, визнання її померлою або безвісно відсутньою;

- ліквідації члена ОРГАНІЗАЦІЇ - юридичної особи;

- припинення права власності члена ОРГАНІЗАЦІЇ на всі включені до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ земельні ділянки, які не передані в користування, та/або передачі членом ОРГАНІЗАЦІЇ, у власності якого на день набуття членства в ОРГАНІЗАЦІЇ перебувала земельна ділянка (ділянки), включена до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ, всіх відповідних ділянок у користування на умовах оренди, емфітевзису;

- припинення права користування на умовах оренди, суборенди, емфітевзису, постійного користування всіма включеними до території обслуговування ОРГАНІЗАЦІЇ земельними ділянками, що передані члену ОРГАНІЗАЦІЇ в користування на умовах оренди, суборенди, емфітевзису,

постійного користування, а також передачі таким членом ОРГАНІЗАЦІЇ цих земельних ділянок у суборенду;

- відсутності у члена ОРГАНІЗАЦІЇ чинного дозволу на спеціальне водокористування, якщо необхідність отримання такого дозволу водокористувачем передбачено законом.

11. Рішення про припинення членства в ОРГАНІЗАЦІЇ приймається Головою Організації протягом 3 днів після отримання заяви або повідомлення про настання юридичного факту, що є підставою для припинення членства в ОРГАНІЗАЦІЇ. Особа, вважається такою, що вийшла з ОРГАНІЗАЦІЇ, з дня наступного за днем подання Голові ОРГАНІЗАЦІЇ письмової заяви про вихід або з дня прийняття відповідного рішення Головою ОРГАНІЗАЦІЇ.

12. Рішення про припинення членства в ОРГАНІЗАЦІЇ може бути оскаржене до загальних зборів ОРГАНІЗАЦІЇ та/або до суду.

VIII. Права та обов'язки членів ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Члени ОРГАНІЗАЦІЇ мають право:

1) брати участь в управлінні ОРГАНІЗАЦІЄЮ, голосувати на загальних зборах, обирати і бути обраними до органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ;

2) отримувати послуги ОРГАНІЗАЦІЇ;

3) вийти із ОРГАНІЗАЦІЇ та одержати в порядку та строк, визначені рішенням загальних зборів, цільовий поворотний внесок (у разі його внесення членом);

4) звертатися до органів управління, посадових осіб ОРГАНІЗАЦІЇ із зверненнями, пов'язаними з членством в ОРГАНІЗАЦІЇ, діяльністю ОРГАНІЗАЦІЇ та його посадових осіб, одержувати письмові відповіді на свої звернення;

5) отримувати інформацію про діяльність ОРГАНІЗАЦІЇ, у тому числі щодо річної фінансової звітності, бухгалтерської та іншої фінансової інформації ОРГАНІЗАЦІЇ;

6) отримати компенсацію вартості інвестицій, внесених членом ОРГАНІЗАЦІЇ відповідно до статті 23 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» в об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем, які перебувають у власності ОРГАНІЗАЦІЇ, в порядку та на умовах, визначених договором з ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

2. Обмеження у будь-якій формі прав членів ОРГАНІЗАЦІЇ за рішенням членів чи органів управління організацією не допускається (за винятком випадків, передбачених законодавством та/або цим статутом).

3. Спори щодо здійснення прав членів ОРГАНІЗАЦІЇ вирішуються за згодою сторін або в судовому порядку.

4. Члени ОРГАНІЗАЦІЇ зобов'язані:

1) дотримуватися статуту ОРГАНІЗАЦІЇ;

2) виконувати рішення органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ, прийняті в межах

їхніх повноважень;

3) сплачувати ОРГАНІЗАЦІЇ внески у порядку та розмірах, визначених рішеннями загальних зборів, оплачувати послуги ОРГАНІЗАЦІЇ;

4) допускати працівників ОРГАНІЗАЦІЇ або залучених організацією третіх осіб на свої земельні ділянки для виконання робіт з обслуговування та/або ремонту об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, що розміщені на таких ділянках;

5) не допускати під час провадження господарської діяльності пошкодження об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, що розміщені на ділянках члена ОРГАНІЗАЦІЇ.

5. Член ОРГАНІЗАЦІЇ має також інші права та обов'язки, передбачені законами України.

6. Члени ОРГАНІЗАЦІЇ та інші водокористувачі можуть поручатися перед третіми особами за виконання ОРГАНІЗАЦІЄЮ її зобов'язань.

7. За порушення цього статуту та рішень загальних зборів, обов'язкових до виконання, члени ОРГАНІЗАЦІЇ рішенням загальних зборів можуть бути тимчасово відсторонені від участі в управлінні ОРГАНІЗАЦІЄЮ на строк, визначений у такому рішенні.

IX. Кошторис та фонди ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Кошторис ОРГАНІЗАЦІЇ передбачає розмір фінансування видатків ОРГАНІЗАЦІЇ на утримання ОРГАНІЗАЦІЇ та утримання меліоративної мережі ОРГАНІЗАЦІЇ.

2. Кошторис ОРГАНІЗАЦІЇ на наступний рік за поданням Голови ОРГАНІЗАЦІЇ щороку затверджується загальними зборами не пізніше 20 грудня поточного року, якщо інший строк не встановлено загальними зборами. За рішенням загальних зборів можуть затверджуватися кошториси на два і більше років.

Перший фінансовий рік ОРГАНІЗАЦІЇ починається з дати її державної реєстрації і закінчується 31 грудня року, в якому проведено державну реєстрацію. Наступні фінансові роки відповідають календарним.

3. Загальні збори можуть делегувати Голові ОРГАНІЗАЦІЇ право перерозподіляти розмір видатків за напрямками їх використання, визначеними кошторисом.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ для забезпечення її статутної діяльності може прийняти рішення про створення резервного та/або спеціального фонду ОРГАНІЗАЦІЇ.

5. Резервний фонд створюється для відшкодування шкоди, заподіяної об'єктам меліоративної мережі ОРГАНІЗАЦІЇ надзвичайними ситуаціями природного або техногенного характеру. Резервний фонд формується за рахунок тарифу на послуги ОРГАНІЗАЦІЇ та/або за рахунок інших не заборонених законом надходжень.

6. Спеціальний фонд формується за рахунок цільових внесків членів ОРГАНІЗАЦІЇ та інших не заборонених законом надходжень та використовується за рішенням органів управління ОРГАНІЗАЦІЇ для реалізації цілей, визначених рішенням загальних зборів про створення спеціального фонду.

Х. Ліквідація, реорганізація ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Ліквідація, реорганізація ОРГАНІЗАЦІЇ як юридичної особи здійснюється у на підставі та у порядку, визначеному законодавством України.

2. У разі припинення ОРГАНІЗАЦІЇ її майно не підлягає поділу між членами ОРГАНІЗАЦІЇ.

3. У разі реорганізації ОРГАНІЗАЦІЇ її майно передається організацій- правонаступнику.

4. У разі припинення ОРГАНІЗАЦІЇ (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) її активи передаються іншій організації водокористувачів, що є неприбутковою організацією, за її згоди.

У разі передачі іншій організації водокористувачів об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, інвестиції в які були внесені окремими членами організації, що ліквідується, організація, якій передані такі об'єкти, стає правонаступником за зобов'язаннями з компенсації внесених інвестицій, якщо такі інвестиції не були компенсовані.

5. У разі відсутності згоди іншої організації водокористувачів на отримання активів ОРГАНІЗАЦІЇ, що ліквідується, активи організації, що ліквідується, зараховуються до доходу бюджету.

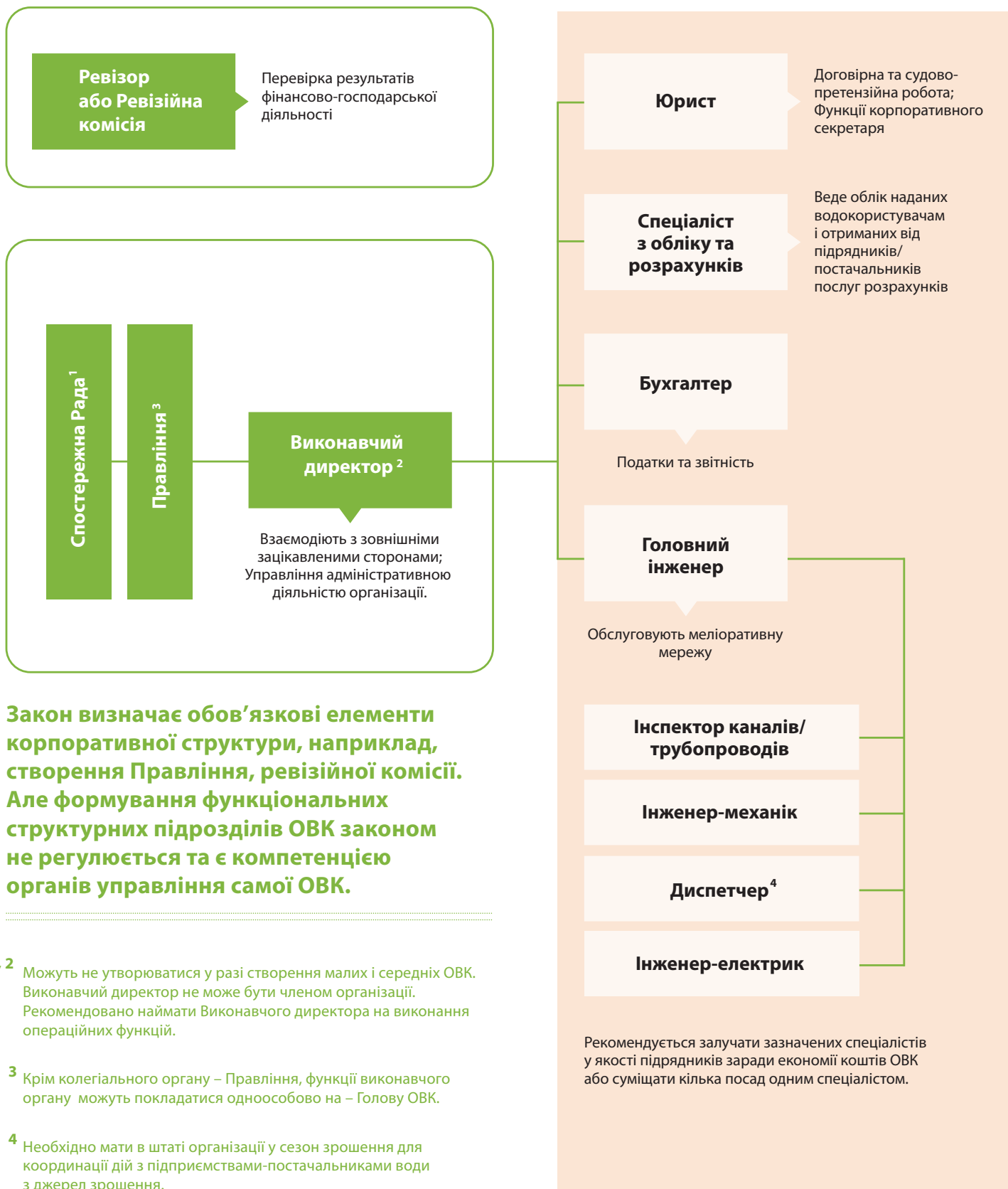
XI. Порядок внесення змін до статуту ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Внесення змін до статуту ОРГАНІЗАЦІЇ здійснюється виключно за рішенням загальних зборів.

Якщо інше не визначено рішенням загальних зборів, ініціатор загальних зборів (Голова ОРГАНІЗАЦІЇ або ініціативна група) надає кожному члену текст пропонованих змін до статуту ОРГАНІЗАЦІЇ не пізніше ніж за 14 днів до проведення загальних зборів.

2. Зміни до статуту ОРГАНІЗАЦІЇ підлягають державній реєстрації у порядку, встановленому законодавством для державної реєстрації юридичних осіб.

ПРИКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОВК

ДОДАТОК 19.7.

*Додаток 19.7. Зразок Правил надання
організацією водокористувачів послуг
із забору води з точки водовиділу, її
доставки водокористувачу та її
відведення*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням загальних зборів членів Організації водокористувачів _____

від « » _____ 202__ року

ПРАВИЛА

НАДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ

_____ ПОСЛУГ ІЗ ЗАБОРУ ВОДИ З ТОЧКИ ВОДОВИДІЛУ, ЇЇ

ДОСТАВКИ ВОДОКОРИСТУВАЧУ ТА ЇЇ ВІДВЕДЕННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Правила надання організацією водокористувачів _____ (далі – Організація) послуг із забору води з точки водовиділу, її доставки водокористувачу та її відведення (далі - Правила) визначають основні вимоги до порядку надання Організацією послуг із забору води з точки водовиділу, її доставки водокористувачу та її відведення (далі – Послуги) для потреб гідротехнічної меліорації земельних ділянок, що входять до території обслуговування Організації.

Примітка: У разі прийняття Проекту № 7577 ОВК також отримає право надавати послуги із забору та доставки води для задоволення інших потреб у водних ресурсах замовника послуг (зокрема, постачання води для потреб промисловості, питного водозабезпечення тощо).

2. Терміни, що вживаються в цих Правилах, застосовуються у значеннях, наведених таким термінам у Водному кодексі України, Законах України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», «Про меліорацію земель» та інших актах законодавствах.

3. Ці Правила є обов'язковими для виконання фізичними та юридичними особами, які є водокористувачами чи особа, які мають намір отримання від Організації послуг з відведення води (далі – замовники Послуг) та земельні ділянки, що належать таким особам на праві власності або користування (постійного користування, оренди, суборенди, емфітевзису), яких входять до території обслуговування Організації.

4. Організація надає Послуги лише водокористувачам, земельні ділянки яких входять до території обслуговування Організації, та які мають чинний дозвіл на спеціальне водокористування, якщо необхідність отримання такого дозволу водокористувачем передбачена законом.

Надання Послуг замовникам таких Послуг здійснюється Організацією на підставі договору, який укладається між Організацією та відповідним замовником Послуг.

II. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ

5. Укладення договору про надання Послуг між Організацією та замовником Послуг здійснюється у загальному порядку, визначеному Цивільним та Господарським кодексами України, з урахуванням особливостей, визначених у цьому пункті.

Організація не має право відмовити в укладені договору про надання Послуг замовнику, який є членом Організації.

Організація зобов'язана укласти договір про надання Послуг також із замовником Послуг, який не є членом Організації, за умови що належна йому земельна ділянка входить до території обслуговування Організації, та за наявності трубопроводу внутрішньогосподарської меліоративної системи, що забезпечує подачу або відведення води до або із земельної ділянки (ділянок) такого замовника.

У такому разі для укладення відповідного договору такий замовник Послуг з дотриманням вимог цивільного законодавства направляє пропозицію про укладання договору, в якій обов'язково також зазначається інформація про:

1) наявні на земельній ділянці об'єкти інженерної інфраструктури меліоративних систем;

2) кадастровий номер земельної ділянки, що належить замовнику Послуг на праві власності або користування (постійного користування, оренди, суборенди, емфітевзису);

3) орієнтовний об'єм води, необхідний для зрошення земельної ділянки (для водокористувача).

6. У договорі про надання Послуг Організація та замовник Послуг погоджують умови щодо:

1) порядку узгодження плану поливу та заявок водокористувача на забір (постачання) води;

2) обліку води, яка постачається водокористувачу (обліку наданих послуг з відведення води);

3) підписання актів звірки обсягів води (відведеної води) та звірки розрахунків за Послуги, а також вирішення інших оперативних питань, пов'язаних з наданням Послуг;

4) визначення підстав для припинення надання послуг, в тому числі, у зв'язку із невиконання чи неналежним виконанням замовником Послуг своїх обов'язків за договором;

5) умов використання об'єктів внутрішньогосподарської меліоративної мережі, що перебувають у власності замовника Послуг чи використовується

(відведення) води здійснюються для потреб декількох водокористувачів (замовників Послуг) та зобов'язання такого утримувати ці об'єкти у справному (належному стані) і вживати заходи щодо попередження їх пошкодження та руйнування;

6) зобов'язання щодо допуску замовником Послуг працівників Організації або залучених нею третіх осіб на свою земельну ділянку для виконання робіт з обслуговування та/або ремонту об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, що належать Організації та розміщені на земельній ділянці такого замовника;

7) зобов'язання замовника Послуг не допускати пошкодження об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, що належать Організації та розміщені на його земельній ділянці, під час провадження таким замовником господарської діяльності;

8) надання водокористувачу для ознайомлення правил надання Організацією послуг, рішень загальних зборів членів Організації про затвердження тарифу на Послуги Організації або методики його розрахунку; порядку внесення замовником Послуг оплати за Послуги;

9) відповідальності сторін за невиконання та/або неналежне виконання договору;

10) інші умови за погодженням Сторін.

7. Організація веде облік води, яка доставляється водокористувачу.

Об'єм води, який доставляється Організацією водокористувачу, не може перевищувати ліміт забору води, що визначений у дозволі на спеціальне водокористування, виданому відповідному водокористувачу, або об'єм води, забір та/або використання якого відповідно до закону може здійснюватися без дозволу на спеціальне водокористування.

8. Водокористувач, якому Організацією надаються Послуги, зобов'язаний:

1) повідомити Організацію про зменшення ліміту забору води протягом п'яти днів з дня, в який водокористувачу стало відомо про зменшення такого ліміту;

2) не пізніше як за п'ять днів до дня закінчення строку дії дозволу на спеціальне водокористування, виданого такому водокористувачу, повідомити про цей факт Організацію.

9. У разі неможливості через відсутність води в джерелі зрошення або аварійні ситуації повністю задовольнити попит на воду всіх водокористувачів Організація в першу чергу задовольняє попит на воду своїх членів.

У такому разі задоволення попиту членів Організації здійснюється пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування Організації.

Примітка: У разі прийняття Проекту № 7577 принцип розподілу буде іншим, а саме - пропорційно ліміту забору води, визначеного у дозволі на спеціальне водокористування кожного члена організації, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, що є членами організації. При цьому у такому розподілі не беруть участь члени організації, які подали заявки на набуття членства в організації у календарному році, в якому здійснюється такий розподіл води.

10. Замовники Послуг оплачують Послуги Організації за договірними тарифами, які встановлюються загальними зборами членів Організації або визначаються відповідно до методики розрахунку таких тарифів, яка затверджується загальними зборами членів Організації.

11. Тариф на Послуги Організації складається із постійної та перемінної складової тарифу.

12. Постійна складова тарифу включає витрати на експлуатацію об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі Організації та витрати на утримання Організації, до яких відносяться:

1) поточні витрати на технічне обслуговування та ремонт об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі Організації;

2) витрати на фінансування робіт з капітального ремонту, реконструкції та будівництва об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі Організації та/або сума витрат для відшкодування кредитів, позик, цільових поворотних внесків членів Організації та інших інвестиційних ресурсів, залучених для фінансування таких заходів;

3) витрати на утримання Організації, які включають витрати на оплату праці посадових осіб органів управління Організації та її працівників, а також інші витрати, які не можуть бути віднесені до витрат, які включаються до перемінної складової тарифу.

Замовники Послуг оплачують постійну складову тарифу на Послуги Організації пропорційно площі їхніх земельних ділянок, включених до території обслуговування Організації.

Примітка: У разі прийняття Проекту № 7577 буде встановлено інший принцип оплати постійної складової тарифу, а саме – оплачуються водокористувачами пропорційно ліміту забору води визначеного у дозволі на спеціальне водокористування водокористувача, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, яким організація надає послуги з доставки води, а у разі якщо організація експлуатує осушувальні системи, – пропорційно площі земельної ділянки особи, якій надаються послуги з відведення води для гідротехнічної меліорації, до загальної площі усіх земельних ділянок, відведення води з яких здійснюється організацією. У разі якщо організація одночасно експлуатує як зрошувальні, так і осушувальні об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі, така організація веде окремий облік витрат за кожним відповідним видом діяльності.

13. Перемінна складова тарифу на Послуги Організації включає:

1) витрати на оплату послуг з транспортування води об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем загальнодержавного значення;

2) витрати на оплату електроенергії, необхідної для забору, доставки води та її відведення;

3) інші витрати, розмір яких залежить від об'єму води, доставленої конкретному водокористувачу (об'єму відведеної води).

Перемінна складова тарифу оплачується замовниками Послуг за обсяг фактично доставленої води (об'єму відведеної води).

14. Тариф на Послуги Організації не може залежати від того, чи є замовник Послуг членом Організації. Члени органів управління Організації сплачують тариф на Послуги, що надаються Організацією, на загальних умовах.

15. Порядок здійснення замовником Послуг оплати за Послуги Організації визначається у договорі, укладеному із цією особою. Таким договором може передбачатися внесення попередньої оплати тарифу на Послуги або його окремих складових.

16. Організація має право припинити надання послуг з подачі води за укладеним договором у разі прострочення повної оплати Послуг Організації на строк більше ____ календарних днів.

17. Замовник Послуг, який є власником, орендарем чи особою, яка на підставі договору із власником здійснює експлуатацію об'єкта інженерної

інфраструктури меліоративної системи, який забезпечує доставку або відведення води для потреб інших замовників Послуг, зобов'язаний за зверненням Організації укласти з нею договір про використання Організацією такого об'єкта для доставки або відведення води для потреб інших замовників, земельні ділянки яких включені до території обслуговування Організації.

ІІІ. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

18. Всі питання, що не врегульовані цими Правилами регулюються у відповідності до Статуту Організації, рішень загальних зборів членів Організації та актами законодавства.

19. У випадку якщо окремі норми цих Правил не відповідають актам законодавства України чи Статуту Організації, застосовуються відповідно норми таких актів законодавства чи Статуту.

20. Ці Правила, а також зміни до них затверджуються рішенням загальних зборів членів Організації та підписуються головою загальних зборів чи іншою уповноваженою загальними зборами особою.

21. Ці Правила та/або зміни до них набувають чинності з дати їх затвердження загальними зборами членів Організації та підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері гідротехнічної меліорації земель, протягом 14 днів з дня їх затвердження загальними зборами членів Організації.

Рекомендації щодо Методики розрахунку тарифів

Нижче наведений приклад Методики розрахунку тарифу, яка затверджується загальними зборами та використовується при формуванні тарифу ОВК.

1. Загальні положення

1.1. Ці рекомендації визначають механізм та особливості формування тарифу на послуги, які надаються ОВК (далі – організацією) та які включають забір води із джерела зрошення, її доставку водокористувачу для гідротехнічної меліорації та відведення води.

1.2. Ці рекомендації можуть застосовуватись ОВК під час складання калькуляції тарифу на послуги, які надаються ОВК, загальними зборами членів ОВК (далі - загальні збори) під час визначення тарифу на послуги організації.

1.3. У цих рекомендаціях терміни вживаються в таких значеннях:

точка водовиділу - місце на каналі на зрошувальних і осушувальних системах або іншому джерелі зрошення, з якого здійснюється первинний забір води для зрошення території обслуговування меліоративної мережі або скидання води, відведеної з території обслуговування меліоративної мережі;

послуги організації - послуги, які надаються ОВК водокористувачам та які включають забір води із джерела зрошення, її доставку водокористувачу для гідротехнічної меліорації та відведення води;

планований період - період тривалістю 12 місяців, на який здійснюється формування тарифів;

двоставковий тариф на послуги організації - грошовий вираз двох окремих частин тарифу (умовно-змінної та умовно-постійної);

умовно-постійна частина двоставкового тарифу на послуги ОВК - місячна абонентська плата з урахуванням податку на додану вартість, за організацію, обслуговування, підтримання в належному технічному стані об'єктів меліоративної мережі (забезпечення робочих параметрів каналу, якщо такий увійшов до складу меліоративної інфраструктури організації водокористувачів), як грошовий вираз планованих економічно обґрунтованих витрат, що є постійними і не змінюються прямопропорційно зміні обсягу забраної води із точки водовиділу та/або відведеної води.

умовно-змінна частина двоставкового тарифу на послуги ОВК - вартість одиниці послуги (1 м³ води) як грошовий вираз змінної частини планованих економічно обґрунтованих витрат, що змінюються прямопропорційно зміні обсягу забраної води із точки водовиділу, її доставку водокористувачу для гідротехнічної меліорації та/або відведення води з урахуванням податку на додану вартість;

операційна діяльність - основна діяльність ОВК, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

2. Формування двоставкового тарифу на послуги ОВК

- **Двоставковий тариф на послуги ОВК складається з двох частин:**
 - 1) щомісячної абонентської плати в розрахунку на 1 га території обслуговування ОВК, що компенсує умовно-постійну частину тарифу;**
 - 2) вартості 1 м³ води поданого водокористувачу для гідротехнічної меліорації та відведення води, яка компенсує умовно-змінну частину тарифу.**

2.1. Умовно-постійні – це витрати, абсолютний розмір яких із збільшенням (зменшенням) продуктивності роботи меліоративної мережі істотно не змінюється. До умовно-постійних належать витрати, пов'язані з операційною діяльністю.

Умовно-постійні витрати включають:

витрати на утримання меліоративної мережі ОВК, які в свою чергу поділяються на:

- поточні витрати на технічне обслуговування та ремонт об'єктів інженерної інфраструктури такої меліоративної мережі;
- капітальні витрати на заміну та будівництво (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури такої меліоративної мережі;
- витрати на повернення зовнішнього фінансування, які включають, у тому числі, витрати на оплату обслуговування наданого фінансування, витрати на повернення поворотних цільових внесків, внесених членами ОВК для фінансування заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі;

витрати на утримання організації, які включають витрати на оплату праці посадових осіб органів управління та працівників ОВК, а також інші витрати пов'язані з операційною діяльністю.

Умовно-постійні витрати формуються на основі економічно-обґрунтованих розрахунків, які підтверджуються зокрема дефектними актами, штатними розписами, нормативами споживання необхідної електроенергії для забору та транспортування води до точки водовиділу, витрат на експлуатаційні заходи на строк дії тарифу.

2.2. Загальний обсяг умовно-постійних витрат на надання послуг організацією розподіляється між водокористувачами пропорційно площі їх земельних ділянок, включених до території обслуговування ОВК з пропорційним помісячним розподілом.

Структура калькуляції умовно-постійні витрат в розрахунку на 1 га:

№	УМОВНО-ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ	грн(га)
1	Вихідні дані:	
1.1	Площа території обслуговування ОВК	
2	Видатки на утримання меліоративної мережі:	Σ
2.1	Заробітна плата персоналу, в т.ч. ЄСВ	
2.2	Поточний ремонт меліоративної мережі	
2.3	Капітальний ремонт меліоративної мережі	
2.4	Оплата комунальних послуг (без електроенергії)	
2.5	*Оплата електроенергії для забезпечення робочих рівнів води в каналі	
2.6	Закупівля господарського інвентарю та матеріалів	
2.7	Технічне обслуговування меліоративної мережі	
2.8	Сплата податку на землю, інші обов'язкові платежі	
3	Видатки на утримання організації:	Σ
3.1	Заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу, в т.ч. ЄСВ	
3.2	Телекомунікаційні видатки	
3.3	Закупівля канцтоварів	
3.4	Обслуговування техніки	
3.5	Юридичні, нотаріальні послуги, судові витрати, банківське обслуговування	
3.6	Оренда офісу	
3.7	Видатки на утримання службових приміщень	
3.8	Видатки на проведення загальних зборів	
3.9	Сплата податків та обов'язкові платежі	
4	Сплата грошових поворотних внесків	
4	ВСЬОГО ВИТРАТ:	Σ
5	Середній тариф (2+3+4)/1.1/12	
6	ПДВ 20%	
7	Середній тариф з ПДВ	

*витрати з оплати електроенергії для забезпечення робочих рівнів води в каналі рекомендовано включаться до складу умовно-постійних витрат, якщо це викликано умовами технологічного процесу

2.3. Формула для розрахунку умовно-постійної частини двоставкового тарифу на послуги ОВК для водокористувачів, має наступний вигляд:

$$\text{УПЧ} = \text{Середній тариф (з ПДВ)} \times S \text{ (площа земельної ділянки)}$$

Зверніть увагу! У разі прийняття Законопроекту № 7577 буде встановлено інший принцип оплати постійної складової тарифу, а саме – оплачуються водокористувачами пропорційно ліміту забору води визначеного у дозволі на спеціальне водокористування водокористувача, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, яким ОВК

надає послуги з доставки води, а у разі якщо ОВК експлуатує осушувальні системи, – пропорційно площі земельної ділянки особи, якій надаються послуги з відведення води для гідротехнічної меліорації, до загальної площі усіх земельних ділянок, відведення води з яких здійснюється організацією. У разі якщо ОВК одночасно експлуатує як зрошувальні, так і осушувальні об'єкти інженерної інфраструктури меліоративної мережі, така ОВК веде окремий облік витрат за кожним відповідним видом діяльності.

2.4. Умовно-змінні – це витрати, які зростають при збільшенні обсягу подачі води і зменшуються при його скороченні. Якщо вода не подається з точок водовиділу, вони мають нульове значення.

Умовно-змінні витрати включають в себе: витрати на забір, доставку води водокористувачу та її відведення, які в свою чергу включають витрати на оплату ОВК вартості послуг водогосподарських організацій з транспортування води та електроенергії, необхідної для забору, доставки води та її відведення, а також інші витрати, розмір яких залежить від об'єму води, доставленої конкретному водокористувачу (об'єму відведеної води).

Умовно-змінні витрати формуються на основі економічно-обґрунтованих розрахунків, які підтверджуються нормативами споживання електроенергії та матеріалів, що безпосередньо задіяні у процесі забору та перекачування води в точці водовиділу, а також розрахунком понаднормового навантаження на працівників насосних станцій в людино-годинах.

2.5. Обсяг умовно-змінних витрат на надання послуг ОВК розраховується для водокористувачів відповідно до орієнтовного об'єму води, необхідного для зрошення земельних ділянок, який зазначається водокористувачами в складі пропозицій (заявок) щодо укладення відповідних договорів.

2.6. Фактичний обсяг води, поданої водокористувачам, визначається за показниками вимірювальних приладів і пристроїв та за відповідними методиками. У разі відсутності вимірювальних приладів обсяги води визначаються за технологічними параметрами (тривалість роботи насосних агрегатів, витрати електроенергії, пропускна спроможність водопровідних труб, гідротехнічної споруди, дані гідрометричних постів, створів тощо). Засоби і методи водообліку обумовлюються у договорах.

Структура калькуляції умовно-змінних витрат в розрахунку на 1м³:

№	УМОВНО-ЗМІННІ ВИТРАТИ	грн. (м³)
1	Вихідні дані:	
1.1	Обсяг поданої води водокористувачам	
2	Прямі витрати:	Σ
2.1	Прямі витрати на оплату праці	
2.2	Прямі матеріальні витрати (у т.ч. електроенергія)	

2.3	Оплата послуг водогосподарських організацій з транспортування води	
	Тариф	
	ПДВ 20%	
	Тариф з ПДВ	

2.6. Формула для розрахунку умовно-змінної частини двоставкового тарифу на послуги ОВК для водокористувачів, має наступний вигляд:

$$\text{УЗЧ} = \text{Тариф (з ПДВ)} \times V \text{ (обсяг поданої води водокористувачам)}$$

3. Особливості визначення та оплати тарифу на послуги ОВК

3.1. Визначення тарифу на послуги організації або методики (формули) розрахунку такого тарифу, порядку та строків оплати послуг ОВК належить до виключної компетенції загальних зборів.

3.2. За рішенням загальних зборів витрати на утримання ОВК та/або витрати на утримання меліоративної мережі ОВК можуть оплачуватися членами до початку надання ОВК послуг водокористувачам відповідно до затвердженого графіка.

3.3. Тариф на послуги, що надаються ОВК водокористувачам, не може залежати від того, чи є водокористувач членом організації.

Члени органів управління ОВК сплачують тариф на послуги, що надаються ОВК водокористувачам, на загальних умовах.

3.4. Об'єм води, який доставляється ОВК водокористувачу, не може перевищувати ліміт забору води, що визначений у дозволі на спеціальне водокористування, виданому відповідному водокористувачу, або об'єм води, забір та/або використання якого відповідно до закону може здійснюватися без дозволу на спеціальне водокористування.

Структура калькуляції умовно-постійні витрат в розрахунку на 1 га:

№	УМОВНО-ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ	грн/га
1	Вихідні дані:	
1.1	Площа території обслуговування ОВК	
2	Видатки на утримання меліоративної мережі:	
2.1	Заробітна плата персоналу, в т.ч. ЄСВ	
2.2	Поточний ремонт меліоративної мережі	
2.3	Капітальний ремонт меліоративної мережі	
2.4	Оплата комунальних послуг (без електроенергії)	
2.5	*Оплата електроенергії для забезпечення робочих рівнів води в каналі	
2.6	Закупівля господарського інвентарю та матеріалів	
2.7	Технічне обслуговування меліоративної мережі	
2.8	Сплата податку на землю, інші обов'язкові платежі	
3	Видатки на утримання організації:	

3.1	Заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу, в т.ч. ЄСВ	
3.2	Телекомунікаційні видатки	
3.3	Закупівля канцтоварів	
3.4	Обслуговування техніки	
3.5	Юридичні, нотаріальні послуги, судові витрати, банківське обслуговування	
3.6	Оренда офісу	
3.7	Видатки на утримання службових приміщень	
3.8	Видатки на проведення загальних зборів	
3.9	Сплата податків та обов'язкові платежі	
4	Сплата грошових поворотних внесків	
	ВСЬОГО ВИТРАТ:	
5	Середній тариф	
6	ПДВ 20%	
7	Середній тариф з ПДВ	

Структура калькуляції умовно-змінних витрат в розрахунку на 1 м³:

№	УМОВНО-ЗМІННІ ВИТРАТИ	грн/м ³
1	Вихідні дані:	
1.1	Обсяг поданої води водокористувачам	
2	Прямі витрати:	
2.1	Прямі витрати на оплату праці	
2.2	Прямі матеріальні витрати (у т.ч. електроенергія)	
2.3	Оплата послуг водогосподарських організацій з транспортування води	
	Тариф	
	ПДВ 20%	
	Тариф з ПДВ	

ДОДАТОК 19.9.

*Додаток 19.9. Зразок Положення про
внески членів організації
водокористувачів*

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішенням загальних зборів членів
Організації водокористувачів _____**

від « » _____ 202__ року

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНЕСКИ ЧЛЕНІВ
ОРГАНІЗАЦІЇ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ _____**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Члени організації водокористувачів (далі – Організація) та особи, які мають бажання набути членство в Організації, зобов'язані сплачувати Організації внески у порядку та розмірах, визначених рішеннями загальних зборів членів Організації (далі – загальні збори).

2. Внески є джерелами формування майна Організації та здійснюються у формі вступних та цільових поворотних та неповоротних внесків.

Під **вступним внеском** розуміється одноразовий грошовий чи інший майновий неповоротний внесок особи, який сплачується нею для набуття статуту члена Організації.

Під **цільовим внеском** розуміється грошовий чи інший майновий поворотний або неповоротний внесок члена Організації для забезпечення виконання конкретних завдань Організації.

3. Розміри, порядок та строки сплати внесків визначаються рішеннями загальних зборів.

4. За порушення зобов'язань щодо сплати внесків нараховується пеня у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

Примітка: за бажанням можна визначити інший розмір відповідальності.

У разі прострочення зобов'язань зі сплати внесків більш як на три місяці (Примітка: за бажанням можна визначити інший строк) такий член Організації рішенням загальних зборів може бути тимчасово відсторонений від участі в управлінні Організацією на визначений у такому рішенні строк.

5. Сплата вступних та цільових внесків в грошовій формі здійснюється шляхом перерахування коштів на поточний рахунок Організації. Внески вважаються сплаченими з моменту надходження коштів на поточний рахунок Організації.

Сплата вступних та цільових внесків в не грошовій формі здійснюється шляхом передачі майна Організації, яка оформлюється відповідним актом приймання- передачі такого майна.

6. Контроль за сплатою та обліком вступних та цільових внесків покладається на виконавчий орган Організації.

Використання коштів та майна, отриманих Організацією від сплати внесків, здійснюється відповідно до Кошторису, затвердженого рішенням загальних зборів або відповідно до рішення загальних зборів, якими визначені напрямки використання цільових внесків.

Виконавчий орган щорічно складає звіт про надходження та використання внесків та подає його разом з річним звітом про результати діяльності Організації на затвердження загальних зборів.

II. ВСТУПНІ ВНЕСКИ

7. Рішенням установчих зборів (загальних зборів) може бути передбачено внесення вступних внесків при набутті членства в Організації. У такому рішенні визначається розмір або методика (формула) розрахунку вступного внеску, порядок та строки його оплати.

8. Якщо рішенням загальних зборів передбачено внесення вступних внесків, особа набуває статусу члена Організації лише після фактичної сплати такого внеску.

9. Розмір вступного внеску для нового члена Організації не може перевищувати розраховану пропорційно площі земельної ділянки нового члена Організації частину витрат, що понесені чи мають бути понесені Організацією за рахунок вступних та/або цільових неповоротних внесків членів на ремонт, заміну та будівництво (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних мереж, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену Організації.

Примітка: у разі прийняття Проекту № 7577 порядок розподілу сплати вступних внесків буде змінено, а саме – вони сплачуватимуться пропорційно ліміту забору води, визначеного у дозволі на спеціальне водокористування особи, до сукупного обсягу лімітів забору води усіх водокористувачів, яким організація надає послуги з доставки води (для водокористувачів), а для особи, яка отримуватиме послуги з відведення води для гідротехнічної меліорації – пропорційно площі земельної ділянки такої особи до загальної площі усіх земельних ділянок, відведення води з яких здійснюватиметься організацією та які включені до території обслуговування організації.

Якщо вступні та/або цільові неповоротні внески членів організації повністю або частково були сплачені за рахунок наданої членам державної підтримки новий член Організації не сплачує вступний внесок або сплачує вступний внесок пропорційно сумі, сплаченій членами Організації за рахунок власних коштів.

У разі вступу до Організації нового власника (користувача) земельної ділянки, включеної до території обслуговування Організації, вступний внесок

не сплачується, за умови що попередній власник (користувач) був членом Організації та вніс вступний та/або цільовий неповоротний внесок для цілей ремонту, заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену Організації.

ІІІ. ЦІЛЬОВІ ВНЕСКИ

10. Загальними зборами може бути прийнято рішення про внесення членами Організації цільових внесків, які можуть бути поворотними та неповоротними.

У такому рішенні загальних зборів зазначається:

1) вид внеску – поворотний або безповоротний;

2) напрями використання внеску;

3) форма внеску - грошова чи не грошова;

4) порядок його сплати (внесення);

5) підтвердження факту отримання попереднього погодження на внесення цільового поворотного внеску від відповідного члена(-ів) Організації;

6) строки та умови повернення цільового поворотного внеску;

7) умови компенсації витрат на обслуговування кредиту, якщо поворотний цільовий внесок планується внести за рахунок коштів зовнішнього залученого фінансування від банку або міжнародної фінансової організації.

11. За рахунок цільових внесків може формуватися спеціальний фонд Організації, кошти якого використовуються для реалізації цілей, визначених рішенням загальних зборів про створення такого спеціального фонду.

12. Внесення цільових неповоротних внесків є обов'язковим у разі прийняття відповідного рішення загальними зборами.

У разі вступу до Організації нового власника (користувача) земельної ділянки, включеної до території обслуговування Організації, цільовий неповоротний внесок не сплачується, за умови що попередній власник

(користувач) був членом Організації та вніс цільовий неповоротний внесок для цілей ремонту, заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, які забезпечуватимуть забір та доставку води новому члену Організації.

13. Загальні збори можуть прийняти рішення про внесення цільового поворотного внеску окремим членом (членами) Організації, за умови попереднього погодження такого рішення з відповідним членом (членами) Організації.

Цільовий поворотний внесок повертається у порядку, визначеному рішенням загальних зборів про його внесення. Поворотний цільовий внесок повертається члену організації у розмірі, в якому було внесено відповідний внесок. Рішенням загальних зборів може бути передбачено компенсацію члену організації витрат, пов'язаних з отриманням відповідного фінансування (оплата вартості фінансування), якщо таке фінансування отримано від банку або міжнародної фінансової організації.

Внесення цільового поворотного внеску здійснюється на підставі договору між Організацією та відповідним членом Організації.

Витрати на повернення поворотних цільових внесків, внесених членами організації для фінансування заміни та будівництва (розміщення) об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, включаються до тарифу на послуги Організації.

IV. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

14. Всі питання, не врегульовані даним Положенням, регулюються у відповідності до законодавства України, Статуту та рішень загальних зборів.

15. У випадку не відповідності умов цього Положення нормам законодавства України чи Статуту, застосовуються положення норм такого законодавства України чи Статуту.

16. Дане Положення обов'язкове для виконання всіма членами Організації.

17. Це Положення, а також зміни та доповнення до нього затверджуються рішенням загальних зборів та підписуються головою загальних зборів чи іншою уповноваженою загальними зборами особою.

18. Дане Положення вступає в силу з моменту його затвердження загальними зборами.

Приклад кошторису

ЗАТВЕРДЖЕНО

Загальними зборами організації
водокористувачів
" _____"
протокол №__ від ____

КОШТОРИС
на _____ рік (період)

(код за ЄДРПОУ та найменування організації водокористувачів)

(найменування міста, району, області)

Надходження та витрати	Усього на рік			РАЗОМ
	Фонд утримання ОВК та меліоративної мережі	Резервний фонд	Спеціальний фонд	
1	2	3	4	5
НАДХОДЖЕННЯ - усього	0	0	0	0
Внески членів організації			x	
Цільові внески	x	x		
Кошти від надання послуг:			x	
надходження від плати за послуги, що надаються організацією згідно із її основною діяльністю			x	
плата за оренду майна			x	
Грошові пожертвування, благодійні внески, гранти, гуманітарна допомога, безоплатна технічна допомога юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних				
Інші джерела не заборонені законодавством				
ВИДАТКИ - усього	0	0	0	0
Видатки на утримання меліоративної мережі:	0	0	0	0
Заробітна плата персоналу, в т.ч. ЄСВ				
Поточний ремонт меліоративної мережі				
Капітальний ремонт (реконструкція, будівництво) меліоративної мережі				
Оплата комунальних послуг (без електроенергії)				
Оплата електроенергії				

Закупівля господарського інвентарю та матеріалів для обслуговування меліоративної мережі				
Технічне обслуговування меліоративної мережі				
Сплата податку на землю, інші обов'язкові платежі				
Видатки на утримання організації:	0	0	0	0
Заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу, в т.ч. ЄСВ				
Телекомунікаційні видатки				
Закупівля канцтоварів				
Обслуговування техніки				
Юридичні, нотаріальні послуги, судові витрати, банківське обслуговування				
Оренда офісу*				
Видатки на утримання службових приміщень (прибирання, комунальні послуги)				
Видатки на проведення загальних зборів				
Сплата податків та обов'язкові платежі				
Оплата послуг водогосподарських організацій з транспортування води				
Сплата грошових поворотних внесків				
Нерозподілені видатки				

Голова правління (виконавчий директор)

(ініціали і прізвище)

Головний бухгалтер

(ініціали і прізвище)

(число, місяць, рік)

МП

Примітки:

- 1) Дозволити Правлінню без додаткового погодження з Загальними зборами членів організації фінансувати за рахунок резервного фонду всі види робіт з усунення/відвернення збитків, ліквідації наслідків аварій та інших непередбачених обставин.*
- 2) Дозволити Правлінню без додаткового погодження із Загальними зборами членів організації спрямовувати нерозподілені видатки виключно на додаткове на фінансування робіт з поточного та капітального ремонтів меліоративної мережі.*
- 3) Встановити, що невикористані протягом року кошти переносяться на наступний рік та враховуються при складанні кошторису на наступний рік.*

* оренда приміщення для розміщення офісу, якщо є така потреба

Примірний договір №_____

**про надання організацією водокористувачів послуг
щодо гідротехнічної меліорації**

“ _____ ” _____ 202__ р.

(дата укладання)

_____ (населений пункт)

_____ (назва організації водокористувачів, яка надає послуги)

в особі _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі Статуту, далі – **Виконавець**, з одного боку та

_____ ,

(назва водокористувача) далі – **Замовник**, в особі

_____, (посада, прізвище, ім'я,

по батькові), що діє на підставі _____,

(положення, статут, рішення зборів, довіреність)

керуючись нормативно-правовими актами України уклали цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Даний договір передбачає умови та порядок надання Замовником послуг з вилучення води з водних об'єктів із використанням водозабірних споруд та меліоративної мережі Виконавця для потреб гідротехнічної меліорації земельних ділянок (далі- Послуги), а також порядок проведення розрахунків за надані Послуги.

1.2. Забір води Замовником здійснюється з точки водовиділу. Точкою водовиділу вважається відкритий водовиділ з каналу, насосна станція з регулюючою ємністю, водоводом та гідротехнічною спорудою на ньому, що перебувають на балансі Виконавця, з якої здійснюється забір води для потреб Замовника.

2. Права і обов'язки Сторін

2.1. Виконавець зобов'язаний:

2.1.1. Забезпечити забір води для потреб Замовника згідно з планом поливу (додаток 1) відповідно до заявки Замовника (додаток 2) протягом поливного сезону 202__ року, що не перевищують проектні можливості точок водовиділу, при умові своєчасного виконання Замовником зобов'язань, передбачених у пункті 2.2 цього Договору.

2.1.2. Призначити своїм наказом працівника, відповідального за складання та підписання актів звірки обсягів води та звірки розрахунків за Послуги (додаток 3) та вирішення інших оперативних питань, пов'язаних з наданням Послуг.

2.1.3. Забезпечити облік води за погодженням із Замовником способом (додаток 4).

2.1.4. Надавати у порядку, визначеному цим Договором, рахунки для оплати Замовником Послуг відповідно до пункту 4.2 цього Договору.

2.1.5. Протягом однієї робочої доби розглядати скарги і заяви Замовника та інформувати його про результати розгляду.

2.1.6. У разі погіршення якості води негайно припинити подачу води з точки водовиділу та у письмовий або інший за домовленістю сторін Договору спосіб, повідомляти Замовника про причини і терміни її зупинки.

2.2. Замовник зобов'язаний:

2.2.1. Не менше ніж за 10 днів до початку поливного періоду надати Виконавцю:

- копію правовстановлюючих документів на право власності (користування) землею, яка планується під зрошення;

- акт готовності внутрішньогосподарської зрошувальної мережі і поливної техніки, що у перебуває у власності Замовника чи використовується ним на інших правових підставах, до проведення поливів;

- помісячну розбивку ліміту водокористування, погоджену з Виконавцем;

- структуру посівних площ;

- довідку щодо можливості проведення поливів без погіршення меліоративного стану земель;

- копію наказу про призначення працівника, відповідального за подачу заявок на забір води, складання актів звірки обсягів води та звірки розрахунків

за Послуги (додаток 3), передачі оперативної інформації щодо політих площ і роботи дощувальних машин, із зразком його підпису.

2.2.2. Не пізніше ніж за 5 днів до початку кожного поливу письмово подавати Виконавцю заявку на необхідний обсяг забору води, безпосередньо перед поливами подавати уточнену заявку, яка є підставою для включення насосної станції, відкриття засувки тощо.

2.2.3. Своєчасно оплачувати Виконавцю вартість Послуг відповідно до пункту 4.2 цього Договору.

2.2.4. Вживати заходів щодо здійснення поливів переважно у години з пільговими тарифами на оплату електроенергії, у разі якщо у Виконавця є можливість здійснення оплати за придбану електричну енергію за такими пільговими тарифами.

2.2.5. Дотримуватися режиму господарювання на меліорованих землях відповідно до чинного законодавства України, не допускати порушень технологічної цілісності меліоративної системи та процесу її функціонування.

2.2.6. Не допускати погіршення технічного стану внутрішньогосподарської меліоративної мережі, споруд на ній та дощувальної техніки. Забір води несправною мережею забороняється.

2.2.7. Забезпечити навчання операторів дощувальних машин.

2.2.8. В оперативному порядку до ____ годин(и) подавати в диспетчерську службу Виконавця за телефоном _____ заявку на наступну добу з обов'язковим подальшим письмовим її підтвердженням в журналі роботи точки водовиділу (диспетчерському журналі).

2.2.9. Завчасно не менше ніж за добу повідомляти Виконавця про причини відмови від забору заявлених обсягів води.

2.2.10. Забезпечити звірку обсягів забраної води, підписання відповідних актів до 5-го числа наступного за розрахунковим місяцем.

2.2.11. При потребі води для поливів в обсягах, більших за погоджені у визначеному цим Договором порядку обсяги, укласти додаткову угоду і оплатити вартість витрат Виконавця, які необхідні для забезпечення додаткових обсягів води від джерела зрошення до зрошуваного масиву.

2.2.12. Забезпечити транзит і розподіл води із точки водовиділу об'єктами внутрішньогосподарської меліоративної мережі, що у перебувають у власності Замовника чи використовується ним на інших правових підставах, у випадку коли забір та розподіл води здійснюються для потреб декількох водокористувачів. Умови використання Виконавцем таких об'єктів для доставки води для потреб інших водокористувачів, визначаються в окремому договорі, що укладається між Виконавцем та Замовником.

2.2.13. Забезпечити безперешкодний доступ представників Виконавця на земельну ділянку для проведення технічного обслуговування або ліквідації аварій на об'єктах інженерної інфраструктури меліоративної мережі.

2.2.14. Негайно повідомляти Виконавця про пориви трубопроводів, вихід з ладу дощувальних машин та інші аварійні ситуації, через які неможливо здійснити зрошення.

2.3. Виконавець має право:

2.3.1. Припинити (зупинити) надання Послуг у разі:

- використання Замовником води не за призначенням;
- наявності заборгованості з оплати Послуг строком більше ____;
- не підписання (або прострочення підписання більше ніж на __ днів) двосторонніх актів звірки обсягів забраної води та звірки розрахунків за Послуги;
- порушення проектного режиму поливів;
- неможливості забезпечити забір води через обставини, визначені у п. 5.3 цього Договору;
- здійснення Замовником самовільного забору води із меліоративної мережі;
- встановлення без узгодження із Виконавцем на меліоративній мережі тимчасових перемичок, огороження, насосно-силового обладнання та інших засобів і пристроїв для забору води.

2.3.2. Здійснювати контроль за технічним станом внутрішньогосподарських зрошувальних систем та раціональним використанням води.

2.3.3. За окремим договором, що укладається між Замовником та Виконавцем, здійснювати ремонт і технічне обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративної мережі, що належать Замовнику на праві власності чи використовуються ним на інших законних підставах, визначати вологість ґрунтів, надавати рекомендації щодо режиму зрошення та інше.

2.4. Замовник має право:

2.4.1. Одержувати від Виконавця Послуги відповідно до умов, визначених цим Договором.

2.4.2. Ознайомитися із правила надання Виконавцем послуг, розміром встановленого тарифу на послуги Виконавця (чи методикою їх розрахунку), які затверджені загальними зборами членів Виконавця.

2.4.3. На відшкодування вартості попередньо оплачених Виконавцю, але не отриманих Замовником Послуг відповідно до п.5.2 цього Договору, крім випадків, зазначених у пунктах 2.3.1 цього Договору та у разі неможливості надання Послуг через дію форс-мажорних обставин.

2.4.4. За погодженням з Виконавцем переобладнувати об'єкти внутрішньогосподарської зрошувальної мережі, які належать Замовнику на праві власності чи використовуються ним на інших правових підставах, під існуючу техніку поливу та дощувальну техніку.

3. Порядок обліку води

3.1. Облік обсягів забраної води здійснюється засобом вимірювальної техніки, який Замовник може встановлювати за власний рахунок у точці водозабору. Витрати на повірку такого засобу вимірювальної техніки покладаються на Замовника. Пломбування засобу вимірювання здійснюється Замовником у присутності Виконавця, який і забезпечує облік обсягів забраної води та експлуатацію цих засобів.

3.2. При відсутності у Замовника засобу вимірювальної техніки облік обсягів забраної води може вестись: засобами вимірювальної техніки Виконавця, за атестованими методиками виконання вимірювань, за технологічними параметрами насосної станції (тривалістю роботи насосних агрегатів, витратами електроенергії та ін.).

3.3. Ведення обліку обсягів забраної води здійснюється відповідно до вимог, визначених у додатку 4 до цього Договору.

3.4. Виконавець щомісячно готує і спільно з представником Замовника підписує двосторонні акти звірки обсягів забраної води (додаток 3).

3.5. При виході з ладу засобу вимірювальної техніки, або відсутності повірки чи пломби на ньому, обсяг забраної води визначається за пропускнуою спроможністю відгалуження труби (каналу) в точці водовиділу.

4. Порядок оплати Послуг

4.1. Оплата вартості Послуг здійснюється за двоставковим тарифом, який складається з постійної складової тарифу та перемінної складової тарифу, які затвердженні рішенням загальних зборів членів Виконавця від _____ 202__ року (або затверджені виконавчим органом Виконавця на підставі методики

розрахунку такого тарифу, затвердженого рішенням загальних зборів членів Виконавця від _____ 202__ року) та становить:

- постійна складова тарифу - _____ грн. за 1 га.
- перемінна складова тарифу - _____ грн за 1 куб. м води.

4.2. Оплата Послуг за цим Договором здійснюється Замовником у такому порядку:

1) Щомісячна оплата до __ числа поточного місяця в розмірі 1/12 від суми добутку площі земельних ділянок Замовника, включених до території обслуговування організації, на розмір постійної складової тарифу;

2) Щомісячна оплата за обсяг фактично забраної води, яка визначається шляхом множення обсягу фактично забраної води на перемінну складову тарифу, та яка здійснюється в такому порядку:

- оплата до __ числа поточного місяця забору води авансу в сумі _____ % від добутку запланованого до забору протягом такого місяця обсягу води відповідно до заявки на забір води (додаток 2) на перемінну складову тарифу;

- остаточна оплата Виконавцем обсягів фактично забраної протягом звітного місяця води до _____ числа наступного за звітним місяця, яка здійснюється на підставі рахунку Виконавця, складеного відповідно до акту звірки обсягів забраної води та звірки розрахунків за Послуги (додаток 3).

Примітка: У разі прийняття Проекту № 7577 постійну складову тарифу потрібно обраховувати пропорційно частини ліміту забору (використання) води, визначеного у дозволах на спеціальне водокористування Замовника в сукупному обсязі лімітів забору (використання) води усіх водокористувачів, для потреб яких вода подається (транспортується) Організацією. Відповідно положення пунктів 4.1. та 4.2. в такому разі необхідно викласти в наступній редакції:

«4.1. Оплата вартості Послуг здійснюється за договірною ціною за 1 куб.м води за тарифами, які затверджені рішенням загальних зборів членів Виконавця від _____ 202__ року (або затверджені виконавчим органом Виконавця на підставі методики розрахунку такого тарифу, затвердженого рішенням загальних зборів членів Виконавця від _____ 202__ року), та становить _____ грн. за 1 куб. м води, в том числі:

- постійна складова тарифу в сумі _____ грн. за 1 куб. м. води;
- перемінна складова тарифу в сумі _____ грн. за 1 куб. м. води.

4.2. Оплата Послуг за цим Договором здійснюється Замовником у такому порядку:

1) *Щомісячна оплата до __ числа поточного місяця 1/12 від суми добутку річного обсягу ліміту забору води, визначеного у дозволі на спеціальне водокористування Замовника, на розмір постійної складової тарифу;*

2) *Щомісячна оплата за обсяг фактично забраної води, яка визначається шляхом множення обсягу фактично забраної води на перемінну складову тарифу, та яка здійснюється в такому порядку:*

- оплата до __ числа поточного місяця забору води авансу в сумі __ % від добутку запланованого до забору протягом такого місяця обсягу води відповідно до заявки на забір води (додаток 2) на перемінну складову тарифу;

- остаточна оплата Виконавцем обсягів фактично забраної протягом звітного місяця води до __ числа наступного за звітним місяця, яка здійснюється на підставі рахунку Виконавця, складеного відповідно до акту звірки обсягів забраної води та звірки розрахунків за Послуги (додаток 3)».

5. Відповідальність сторін

5.1. В разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань за цим Договором Виконавець і Замовник несуть відповідальність згідно з цим Договором та діючим законодавством.

5.2. У разі невиконання заявки Замовника по цьому Договору з вини Виконавця останній компенсує недоотримані обсяги води, або повертає кошти в разі, коли відпадає необхідність в проведенні зрошення.

5.3. Виконавець не несе відповідальності за припинення водопостачання, яке виникло через вихід із ладу об'єктів внутрішньогосподарської меліоративної мережі, що належить Замовнику на праві власності чи використовується ним на інших законних підставах, та/або недотримання Замовником графіка внутрішньогосподарського водорозподілу, та/або внаслідок форс-мажорних обставин.

5.4. За невиконання Замовником вимог цього Договору щодо оплати Послуг встановлюється пеня в розмірі подвійної облікової ставки НБУ, яка діє на момент нарахування пені, від суми заборгованості за кожний день прострочення оплати Послуг з моменту виставлення рахунку.

6. Форс-мажорні обставини

6.1. Сторони звільняються від відповідальності за часткове або повне невиконання зобов'язань за цим Договором, якщо таке невиконання є наслідком дії форс-мажорних обставин.

6.2. До форс-мажорних обставин відносяться всі обставини, які виникли після підписання цього Договору, не могли бути передбачені і які знаходяться

поза контролем Сторін, в тому числі, але не виключно, стихійні лиха, війни, військові дії, пожежі, терористичні акти, нормативні акти органів законодавчої та/або виконавчої влади, направлені на заборону певних дій та такі, що роблять неможливим виконання цього Договору.

6.3. В разі виникнення форс-мажорних обставин, Сторона, що зазнає впливу цих обставин, повинна протягом 3-х календарних днів з дати їх виникнення письмово повідомити про це другу Сторону.

Наявність Форс-мажорних Обставин підтверджується відповідним сертифікатом Торгово-промислової палати України відповідно до законодавства.

6.4. Настання форс-мажорних обставин продовжує термін виконання зобов'язань по Договору на період, тривалість якого відповідає тривалості дії обставини, що наступили.

Якщо форс-мажорні обставини тривають протягом більш ніж __ календарні місяці Сторони шляхом укладання додаткової Угоди можуть прийняти рішення про дострокове припинення дії цього Договору або інше прийнятне для Сторін рішення.

7. Строк дії Договору

7.1. Договір набирає чинності з моменту підписання його Сторонами та діє до повного виконання ними своїх зобов'язань.

8. Заяви і запевнення

8.1. Сторони надають одна одній запевнення і гарантії, що:

- кожна Сторона повноважна укласти цей Договір;
- цей Договір підписаний належно уповноваженими представниками Сторін і встановлює юридично дійсні і безумовні зобов'язання кожної з Сторін, виконання яких може бути витребуване іншою Стороною в примусовому порядку;
- укладення цього Договору і виконання його умов не приведе до порушення вимог статутних документів Сторін, а також зобов'язань Сторін, що витікають з яких-небудь договорів, стороною по яких є одна зі Сторін, або з чинного законодавства України.

9. Заключні положення

9.1. Після підписання цього Договору всі попередні переговори за ним, листування, попередні договори, протоколи про наміри та будь-які інші усні або

письмові домовленості Сторін з питань, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу.

9.2. Факт реорганізації, зміни найменування, організаційно-правової форми, форми власності або юридичного статусу (правового положення) Виконавця або Замовника не впливає на юридичну силу цього Договору, а також на права та обов'язки Сторін за даним Договором.

9.3. Будь-яка вказівка, запит або інше повідомлення, що направляється або що представляється Сторонами один одному відповідно до цього Договору, повинна бути оформлена в письмовому вигляді.

9.4. Усі правовідносини, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, у тому числі пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та припиненням цього Договору, тлумаченням його умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Договору, регламентуються цим Договором та відповідними нормами чинного в Україні законодавства, а також застосовними до таких правовідносин звичаями ділового обороту на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.

9.5. Всі спори і розбіжності за Договором вирішуються шляхом переговорів. При недосягненні згоди спори передаються на розгляд в господарський суд відповідно до процесуального та матеріального права України.

9.6. Сторона несе повну відповідальність за правильність вказаних нею у цьому Договорі реквізитів та зобов'язується своєчасно у письмовій формі повідомляти іншу Сторону про їх зміну, а у разі неповідомлення несе ризик настання пов'язаних із ним несприятливих наслідків.

У разі зміни вказаних у цьому Договорі реквізитів однієї із Сторін, зокрема її місця знаходження, адреси для кореспонденції і банківських реквізитів, ця Сторона зобов'язана направити іншій Стороні повідомлення про їх зміну з вказівкою нових реквізитів і дати їх зміни в строк, що дозволяє іншій Стороні виконати свої зобов'язання за Договором, але у будь-якому випадку не пізніше 5 (п'яти) календарних днів з дати зміни цих реквізитів.

Сторона, що виконала свої зобов'язання за Договором відповідно до його умов і виходячи з останніх відомих їй на дату їх виконання реквізитів іншої Сторони, вважається такою, що виконала свої зобов'язання належним чином.

Всі документи у зв'язку з Договором повинні складатися письмово і вручатися Сторонами один одному під розпис або направлятися поштою

листом з описом вкладення з повідомленням про вручення за адресою Сторін, вказаною у цьому Договорі.

9.7. Якщо яке-небудь положення цього Договору стає або признається недійсним або не відповідним законодавству внаслідок внесення змін і доповнень в чинне законодавство України, всі інші положення цього Договору залишаються в силі.

9.8. Взаємовідносини Сторін, не передбачені цим Договором, регулюються чинним законодавством України.

9.9. Всі передбачені у пункті 8.1 цього Договору заяви та запевнення мають істотне значення, у зв'язку з чим, якщо буде встановлено, що вони не відповідають дійсності, Сторона, що ґрунтувалася на них, має право потребувати визнання цього Договору недійсним внаслідок укладення його під впливом помилки або обману.

9.10. Всі зміни і доповнення до цього Договору є дійсними, якщо вони укладені в письмовій формі за угодою Сторін і підписані правомочними представниками Сторін.

9.11. Цей Договір складений в двох примірниках на українській мові, що мають рівну юридичну силу, по одному для кожної з Сторін.

10. Додатки:

1. Додаток 1 – План поливу;
2. Додаток 2 – Заявка на забір води;
3. Додаток 3 – Акт звірки обсягів забраної води та звірки розрахунків за Послуги;
4. Додаток 4 – Протокол погодження способу водообліку в точці водовиділу (насосна станція).

11. Місцезнаходження та реквізити сторін

Виконавець:

(повна назва)

“ ____ ” _____ 20__ р.

МП

Замовник:

(повна назва)

“ ____ ” _____ 20__ р.

МП

План поливу у 20__ році

(назва замовника)									
№ п/п	Назва точки водовиділу	Спосіб обліку води	Номер поля	Площа поля, га	Культура	Зрошувальна норма, м³/га	Обсяг забору води, тис.м³	Орієнтовний термін початку поливу	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Всього								

Виконавець: _____
МП _____
(підпис)

Замовник: _____
МП _____
(підпис)

ЗАЯВКА

на забір води _____ на декаду _____
(назва замовника) (місяця)

№ п/п	Назва точки водовиділу	Номер поля	Площа поля, га	Культура	Поливна норма, м³/га	Марка дощувальних машин	Термін забору води		Обсяг забору води, тис.м³	Примітки
							Початок поливів	Кінець поливів		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Замовник:

(Назва замовника)

(посада представника Замовника) (підпис) (ПІБ)

МП

АКТ

звірки обсягів забраної води та звірки розрахунків за Послуги за
_____ 20__ р. до договору № _____ від _____ 20__ р.

№ п/п	Назва точки водовиділу	Обсяг води, тис.м ³			Розрахунок за Послуги, грн.			
		Заявлено з _____ по _____	Фактично забрано з _____ по _____	Наростаючим підсумком з початку поливного сезону	Заборогованість за попередній період	Вартість послуг	Фактично сплачено за поточний період	Заборогованість на кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Всього:							

Виконавець:

Замовник:

МП _____

МП _____

(підпис)

Протокол*

погодження способу водообліку в точці водовиділу (насосна станція) по
струмовитратним характеристикам насосних агрегатів

" ____ " _____ 20 ____ р.

(населений пункт)

Відповідно до договору № _____ від _____ 20 ____ р. ми, **Виконавець**

_____ ,

(назва організації водокористувачів, яка надає послуги)

в особі _____ ,

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____ ,

(положення, довіреність)

та **Замовник**

_____ ,

(назва замовника)

в особі

_____ ,

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____ ,

(положення, статут, рішення зборів, довіреність)

підтверджуємо, що: сторонами погоджені способи обліку води:

1. У точці водовиділу Виконавця по насосній станції _____ непрямым методом по струмовитратним характеристикам насосних агрегатів

Марка насоса	Показники								
	Струм навантаження, А								
	Витрата, м³/год								

	Витрата, л/с								
	Струм навантаження, А								
	Витрата, м³/год								
	Витрата, л/с								
	Струм навантаження, А								
	Витрата, м³/год								
	Витрата, л/с								
	Струм навантаження, А								
	Витрата, м³/год								
	Витрата, л/с								

2. Робочий напір на виході з насосної станції складає не менш $H = \underline{\hspace{2cm}}$ м.

3. Розподіл забраної води від точки водовиділу проводиться водокористувачами самостійно з урахуванням заповнення внутрішньогосподарської мережі і втрат при транзиті на підставі складеного протоколу узгодження методу розподілу води, забраної з точки водовиділу.

4. Даний протокол є підставою для визначення обсягу забраної води Замовником.

Виконавець:

МП _____
(підпис)

Замовник:

МП _____
(підпис)

Протокол**

погодження способу водообліку в точці водовиділу (насосна станція) по
спожитій електроенергії

" _____ " _____ 20____ р.

(населений пункт)

Відповідно до договору № _____ від _____ 20____ р. ми, **Виконавець**

_____,

(назва організації водокористувачів, яка надає послуги)

в особі _____,

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____,

(положення, довіреність)

та **Замовник**

_____,

(назва замовника)

в особі

_____,

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____,

(положення, статут, рішення зборів, довіреність)

підтверджуємо, що: сторонами погоджені способи обліку води:

1. У точці водовиділу Виконавця: по насосній станції _____ непрямым методом по
спожитій електроенергії. Робочий напір на виході з насосної станції складає не менш $H =$ _____ м.

Обсяг забраної води визначається по формулі:

$$W = A \times E - B \times T \times 1000, \text{ м}^3$$

де: E – кількість електроенергії, витраченої на роботу насосного агрегату за звітний період
(різниця показань електролічильника з урахуванням коефіцієнта трансформації), квт·год

T – час роботи насосного агрегату за звітний період (по добовій відомості роботи насосної
станції), годин;

A, B – градувальні коефіцієнти, що визначають залежність спожитої потужності від
водоподачі насоса, $A =$ _____ $B =$ _____

2. Обсяг забраної води і витраченої електроенергії насосною станцією може бути
перерахований:

- у випадку виявлення несправності приладу обліку електроенергії;
- у випадку перерахування коефіцієнтів А и В після експериментального градування.

3. Розподіл забраної води від точки водовиділу проводиться водокористувачами самостійно з урахуванням заповнення внутрішньогосподарської зрошувальної мережі і втрат при транзиті на підставі складеного протоколу узгодження методу розподілу води, забраної з точки водовиділу.

4. Даний протокол є підставою для визначення обсягу забраної води Замовником.

Виконавець:

МП _____
(підпис)

Замовник:

МП _____
(підпис)

Протокол***

погодження способу водообліку в точці водовиділу при заборі води з відкритої
міжгосподарської мережі насосною станцією Замовника

" _____ " _____ 20____ р.

(населений пункт)

Відповідно до договору № _____ від _____ 20____ р. ми, **Виконавець**

_____,
(назва організації водокористувачів, яка надає послуги) в особі

_____,
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____,
(положення, довіреність)

та **Замовник**

_____,
(назва замовника)

в особі

_____,
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

_____,
(положення, статут, рішення зборів, довіреність)

підтверджуємо, що: сторонами погоджені способи обліку води:

1. У точці водовиділу Виконавця (канал ПК, регулюючий басейн) по встановленому Замовником водомірному приладу _____ (тип, марка) з веденням журналу за формою ПОД-11.

2. Вузол водообліку улаштовується по технічних умовах Виконавця і підлягає пломбуванню, про що складається відповідний акт.

3. При виході з ладу водомірного приладу, облік води допускається вести по продуктивності насосної станції з веденням журналу за формою ПОД-12 з обов'язковим інформуванням Виконавця.

4. Даний протокол є підставою для визначення обсягу забраної води Замовником.

Виконавець:

МП _____
(підпис)

Замовник:

МП _____
(підпис)

Протокол****

погодження способу водообліку в точці водовиділу (канал, регулюючий басейн)

" _____ " _____ 20____ р.

(населений пункт)

до договору № _____ від _____ 20____ р. ми, **Виконавець**

(назва організації водокористувачів, яка надає послуги)

в особі _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

(положення, довіреність)

та **Замовник**

(назва замовника)

в особі

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

що діє на підставі

(положення, статут, рішення зборів, довіреність)

підтверджуємо, що: сторонами погоджені способи обліку води:

1. У точці водовиділу Виконавця по водовиділу _____ непрямым методом по питомій витраті води (гідромодулю).

2. Обсяг забраної води визначається по формулі:

$$W = Q \times T, \text{ м}^3$$

де: Q – витрата води для поливу земель, м³/година

T – час забору води з точки водовиділу, година

$$Q = F \times q \times 3,6$$

де: F – площа зрошуваних земель по водовиділу, га

q – питома витрата води (гідромодуль) л/с на 1 га зрошуваних земель

3,6 – перевідний коефіцієнт із л/с у м³/годину

$$q = \frac{Q_{\text{НС}}}{F_1} = \text{л/с на 1 га}$$

де: Q_{НС} – проектна продуктивність насосної станції зрошувальної системи,

Q_{НС} = _____ л/с

F₁ – проектна площа зрошуваних земель, розташованих на держсистемі, що забезпечуються водою від НС, F₁=га.

2. Розподіл забраної води від точки водовиділу проводиться водокористувачами самостійно по приладам водообліку або по політих площах з урахуванням заповнення внутрішньогосподарської мережі і втрат при транзиті на підставі складеного протоколу погодженого методу розподілу води.

3. Даний протокол є підставою для визначення обсягу забраної води Замовником.

Виконавець:

МП

(підпис)

Замовник:

МП

(підпис)

ДОДАТОК 19.12.

**ДОГОВІР
про встановлення земельного сервітуту**

М. _____

«_____» _____ 202__ року

_____, що далі іменується «Власник/користувач» земельної ділянки», з однієї сторони, та

_____, в особі _____, який діє на підставі _____, що далі іменується «Сервітуарій», з іншої сторони (надалі іменуються разом “Сторони”)

відповідно до ч. 16 ст. 21 Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 17 лютого 2022 року №2079-IX та ч. 4 ст. 100 Земельного кодексу України, уклали цей Договір про встановлення земельного сервітуту (надалі - “Договір”) про наступне:

1.Предмет Договору

1.1. Власник/користувач земельної ділянки надає Сервітуарію право обмеженого постійного безоплатного користування частиною/земельною ділянкою (сервітут) відповідно до умов даного Договору.

1.2. Інформація про земельну ділянку, відносно якої встановлюється обтяження та обмеження:

1.2.1. Земельна ділянка знаходиться у володінні/користуванні **Власника/користувача земельної ділянки**, що підтверджується (документ, що підтверджує право власності/користування земельною та документ, що підтверджує проведення державної реєстрації права власності/користування земельною ділянкою)

1.2.2. Земельна ділянка розташована: _____.

1.2.3. Кадастровий номер земельної ділянки, відносно якої встановлюється сервітут _____:

1.3. На земельній ділянці **Власника/користувача** розташовується меліоративна мережа її складові Сервітуарія (розподільчі пункти та пристрої, насосні станції, трубопроводи, інші об’єкти нерухомого майна, тощо) _____.

1.4. Право сервітуту встановлене для розміщення об’єктів меліоративної мережі та її складових частин, та означає право доступу на територію **Власника/користувача** земельної ділянки для виконання робіт, пов’язаних з експлуатацією, ремонтом та обслуговуванням меліоративної мережі та її складових частин, та полягає у безперешкодному проході обслуговуючого персоналу та проїзді транспортними засобами і механізмами Сервітуарія та/або залучених до виконання робіт підрядних організацій Земельною ділянкою (її частинами).

2. Плата за встановлення земельного сервітуту

2.1. Земельний сервітут, встановлений даним Договором, є безоплатним.

3.Права і обов’язки сторін

3.1. Власник/користувач земельної ділянки має право:

3.1.2 контролювати цільове використання та стан земельних ділянок, у відношенні яких встановлений земельний сервітут;

3.1.3 відшкодування шкоди/збитків завданих Сервітуарієм (за наявності вини);

3.2 Власник/користувач земельної ділянки зобов’язаний:

3.2.2 надати у користування Сервітуарію частину земельної ділянки/земельну ділянку, відносно якої встановлений земельний сервітут, для цілей встановлених Договором;

3.2.3 не втручатися у господарську діяльність Сервітуарі;

3.2.4 не вчиняти дій, які можуть призвести до погіршення якісних характеристик та екологічного стану території, яка прилягає до меліоративної мережі та її складових частин;

3.2.5 забезпечувати цілодобовий безперешкодний доступ працівників Сервітуарія;
3.2.6 не вчиняти перешкод Сервітуарію у користуванні земельною ділянкою (її частиною), відносно якої встановлений земельний сервітут, відповідно до цілі земельного сервітуту;
3.2.7 попередити Сервітуарія про особливі властивості та недоліки земельної ділянки (її частини), які в процесі її використання можуть спричинити екологічно небезпечні наслідки для довкілля або призвести до погіршення стану лінійних комунікацій.

3.3 Сервітуарій має право:

3.3.2 використовувати земельну ділянку/частину земельної ділянки, у відношенні якої встановлений земельний сервітут, відповідно до цілей та умов даного Договору;

3.3.3 на цілодобовий безперешкодний доступ до об'єктів, що розміщені на земельній ділянці **Власника/користувача** земельної ділянки;

3.3.4 відповідно до вимог чинних нормативних та законодавчих актів України здійснювати заходи, спрямовані на захист меліоративної мережі та її складових частин.

3.3.5 не відшкодовувати збитки, завдані **Власнику/користувачу** земельної ділянки, внаслідок недотримання **Власником/користувачем** земельної ділянки обмежень щодо використання Земельної ділянки (її частин), встановлених згідно з чинним законодавством або внаслідок дій чи подій, що сталися не з вини Сервітуарія.

3.4 Сервітуарій зобов'язаний:

3.4.2 належним чином використовувати земельну ділянку, у відношенні до якої встановлений земельний сервітут, не здійснювати дій, які можуть призвести до погіршення якісних характеристик та екологічного стану земельної ділянки;

3.4.3 не передавати будь-яким способом земельний сервітут іншим фізичним та юридичним особам.

3.5 Сторони зобов'язані дотримуватися правил добросусідства.

4. Термін дії Договору

4.1. Даний Договір вступає в силу з моменту його підписання та діє постійно, тобто укладений на необмежений строк.

4.2. Право земельного сервітуту виникає з моменту його реєстрації у порядку, встановленому для державної реєстрації прав на земельну ділянку.

4.3. Обов'язок по виконанню всіх необхідних дій по реєстрації іншого речового права у відповідності до вимог чинного законодавства України, покладається на Сервітуарія земельної ділянки.

4.4. Договір підлягає припиненню у випадках, передбачених ст. 102 Земельного кодексу України.

4.5. Зміни та доповнення до цього Договору оформлюються у вигляді додаткової угоди та вступають в силу з моменту підписання та державної реєстрації у порядку, який встановлений для державної реєстрації речових прав на земельну ділянку.

4.6. Дія земельного сервітуту зберігається у випадку переходу прав на земельну ділянку, у відношенні якої встановлений земельний сервітут, до іншої особи (ст.110 ЗК України), також у разі зміни осіб, на користь яких встановлений сервітут.

5. Відповідальність сторін та порядок вирішення спорів

5.1. У випадку невиконання або неналежного виконання будь-якою зі сторін прийнятих на себе по даному Договору зобов'язань, ця сторона несе відповідальність перед іншою стороною у відповідності з вимогами діючого законодавства України.

5.2. Сторона, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності, якщо вона доведе, що таке невиконання сталося не з її вини.

5.3. Спірні питання, які не урегульовані сторонами шляхом переговорів, розглядаються у встановленому діючим законодавством України судовому порядку.

6. Обставини непереборної сили

6.1. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків по даному Договору, якщо це було наслідком обставин нездоланного характеру (стихійного лиха, війни, блокади, та т.п. обставин), які не залежать від волі сторін та безпосередньо впливають на виконання Договору.

6.2. Сторона, для якої склалась неможливість виконання обов'язків по даному Договору на умовах, передбачених п.6.1 Договору, зобов'язана в строк не більше 5 (п'яти) днів письмово повідомити іншу сторону з додатком відповідного підтвердження, виданого Торгівельно-промисловою палатою України.

6.3. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однієї із сторін про неможливість виконання прийнятих на себе по даному Договору обов'язків, позбавляє цю сторону права посилається на будь-яку вищезазначену обставину, як на підставу, яка звільняє від відповідальності за невиконання обов'язків.

7. Заключні положення

7.1. Усі спори, що пов'язані із цим Договором, його укладанням або такі, що виникають в процесі виконання умов цього Договору, вирішуються шляхом переговорів між представниками Сторін. Сторони погодились, що досудовий порядок вирішення спорів є обов'язковим за договором. У разі недосягнення взаємних домовленостей при вирішенні спорів (непорозумінь) шляхом переговорів, будь-який спір щодо умов цього договору та/або у зв'язку з ним, підлягає вирішенню в судовому порядку.

7.2. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням умов цього Договору і не врегульовані ним, регламентуються нормами чинного законодавства.

7.3. Сторони вживатимуть заходів для того, щоб зміст Договору не став відомим іншим особам.

7.4. Протягом дії цього Договору і після його припинення з будь-яких причин жодна Сторона не може без попереднього письмового узгодження з іншою Стороною розголошувати третім особам та/або публікувати, та/або сприяти опублікуванню будь-якої інформації, яка була б надана однією із Сторін за цим Договором або стала відома одній зі Сторін у зв'язку з виконанням зобов'язань за цим Договором, крім тієї інформації що оприлюднюється в зв'язку з виконанням Договору.

7.5. За цим Договором поняття «конфіденційна інформація» включає в себе всі документи, пов'язані з виконанням цього Договору.

7.6. Не вважати конфіденційною інформацію, яка на момент її передачі Стороні є загальновідомою внаслідок причин, не пов'язаних з Договором, або ті що будуть оприлюднені в зв'язку з його виконанням.

7.7. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність умов цього Договору, технічної, комерційної, фінансової та іншої інформації, пов'язаної з виконанням умов цього Договору.

7.8. Для захисту конфіденційної інформації Сторони повинні вживати заходів обережності, які зазвичай використовуються для захисту такого роду інформації від несанкціонованого розголошення третім особам в існуючому діловому обороті.

7.9. За невиконання або неналежне виконання зобов'язань щодо конфіденційності відповідна Сторона зобов'язана відшкодувати іншій Стороні в повному обсязі збитки, спричинені таким невиконанням або неналежним виконанням. При цьому, розмір відшкодування визначається в судовому порядку.

7.10. Цей Договір складений українською мовою, у трьох автентичних примірниках (один примірник для Власника/Користувача земельної ділянки, один примірник для Сервітуарія, один примірник для проведення державної реєстрації прав). Кожний з примірників має однакову юридичну силу.

7.11. Додатки, що є невід'ємною частиною даного Договору :

7.11.1. Додаток №1 «Кадастровий план земельної ділянки» на ____ арк.

7.11.4. Додаток №2 «Витяг з державного земельного кадастру» на ____ арк.

ВЛАСНИК ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

СЕРВІТУАРІЙ

_____/_____/

_____/_____/

М.П. _____

_____/_____/